

Jaarverslag 2018

Geconsolideerde jaarrekening

Inhoud

Verslag van de raad van bestuur	4
Maatschappelijk verantwoord ondernemen.....	14
Geconsolideerde jaarrekening	23
Geconsolideerde balans	23
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	25
Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	26
Geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen.....	27
Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	28
Toelichtingen	30
1. Algemene informatie	30
1.1 Dochterondernemingen.....	31
1.2 Joint ventures en geassocieerde deelnemingen.....	31
2. Toelichting bij de grondslagen voor financiële verslaggeving	33
2.1 Beoordelingen en schattingen	33
2.2 Wijzigingen in de grondslagen en methodologie.....	33
2.3 Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving	35
3. Informatie over de overgang naar IFRS 9.....	50
4. Eigen vermogen.....	53
4.1 Eigen vermogen toewijsbaar aan aandeelhouders.....	53
4.2 Minderheidsbelangen	55
4.3 Eigen vermogen Basel III	55
4.4 Reconciliatie eigen vermogen IFRS en Basel III	57
5. Risicobeheer.....	58
5.1 Risico-appetijt	58
5.2 Strategisch risico	60
5.3 Kredietrisico	61
5.4 Markt-, rente- en wisselkoersrisico.....	70
5.5 Liquiditeitsrisico	72
5.6 Operationeel risico.....	74
5.7 Solvabiliteitsrisico.....	74
6. Beloningsbeleid	84
6.1 Toelichting besluitvormingsproces	84
6.2 Algemene principes van het loonbeleid.....	84
6.3 Toelichting 'identified staff'	85

6.4	Kwantitatieve gegevens inzake bezoldigingen.....	88
6.5	Bezoldigingsbeleid van de niet-uitvoerende en onafhankelijke bestuurders ...	88
6.6	Bezoldigingsbeleid van de uitvoerende bestuurders.....	88
6.7	Samenstelling van de Raad van Bestuur	89
6.8	Externe mandaten bestuurders	89
7.	Bezoldiging van de commissaris.....	91
8.	Transacties met verbonden partijen	92
9.	Toelichtingen bij de geconsolideerde balans	96
9.1	Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken.....	96
9.2	Vorderingen op kredietinstellingen	96
9.3	Financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden.....	97
9.4	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	98
9.5	Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	100
9.6	Derivaten gebruikt ter indexering	107
9.7	Investerings in joint ventures verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode	108
9.8	Overige activa.....	108
9.9	Deposito's van kredietinstellingen.....	108
9.10	Deposito's van klanten.....	109
9.11	In schuldbewijzen belichaamde verplichtingen	109
9.12	Achtergestelde verplichtingen	110
9.13	Overige verplichtingen	110
9.14	Reële waarde van financiële activa en verplichtingen.....	110
10.	Toelichtingen bij de geconsolideerde winst- en verliesrekening.....	114
10.1	Netto interestinkomsten.....	114
10.2	Dividenden	114
10.3	Netto vergoedingen en commissies.....	115
10.4	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	115
10.5	Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden.....	115
10.6	Winsten en verliezen uit derivaten gebruikt ter indexering	116
10.7	Winsten en verliezen op de realisatie van andere activa	117
10.8	Overige bedrijfsopbrengsten en -kosten	117
10.9	Personeelskosten	117
10.10	Algemene en administratieve kosten en bankheffingen	118
10.11	Materiële vaste activa.....	118
10.12	Goodwill en immateriële vaste activa.....	119

10.13	Voorzieningen	121
10.14	Bijzondere waardeverminderingen.....	121
10.15	Winstbelastingen	122
11.	Andere toelichtingen.....	124
11.1	Uitsluiting inactieve vennoten ABK.....	124
11.2	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.....	124
11.3	Personeelsbeloningen en -vergoedingen.....	127
12.	Gebeurtenissen na balansdatum	132
13.	Verslag van de commissaris	133

Verslag van de raad van bestuur

aan de Algemene Vergadering conform artikel 119 van het Wetboek van Vennootschappen

In een oogopslag: kerncijfers

	2014	2015	2016	2017	2018
Personeel	459	465	471	471	464
Resultaten (in miljoenen euro)					
Winst over de verslagperiode toe te rekenen aan de aandeelhouders	35,5	40,5	37,7	39,1	42,2
Bankenheffingen (in miljoenen euro)	3,3	4,9	8,2	8,4	8,9
Balansgegevens (in miljoenen euro)					
Totaal commercieel volume	13.657	15.066	16.672	18.272	19.066
Totaal belegd door cliënten	10.018	11.134	12.449	13.743	14.269
Cliëntendeposito's	3.815	3.969	4.246	4.566	4.877
Buitenbalansproducten	6.203	7.165	8.203	9.177	9.392
Kredietverlening aan cliënten	3.639	3.932	4.223	4.529	4.797
Eigen vermogen deel groep	475	502	518	539	550
Ratio's					
Efficiëntieratio (cost income)	60%	56%	59%	59%	61%
Rendement op het gemiddelde eigen vermogen (ROE)	7,7%	8,3%	7,4%	7,4%	7,7%
Rendement op activa (ROA)	0,8%	0,9%	0,8%	0,7%	0,7%
Waardeverminderingen op kredieten ¹	0,01%	0,01%	0,01%	0,04%	0,05%
Solvabiliteit (eigen vermogen op activa)	9,5%	9,5%	9,8%	8,9%	8,6%
Kernkapitaalratio (common equity tier 1)	14,9%	14,5%	14,8%	14,2%	13,6%
Risicogewogen solvabiliteitsratio (RAR)	16,8%	15,9%	15,8%	14,9%	15,0%

Gegevens telkens op 31.12

¹ Voor 2018 exclusief 0,01% verwachte kredietverliezen (Expected Credit Losses) volgens IFRS 9

Sterke commerciële prestaties Bank J.Van Breda & C° leiden tot record nettowinst van 42,2 miljoen euro in 2018

In 2018 zette Bank J.Van Breda & C° een recordresultaat neer. De geconsolideerde nettowinst steeg met 8% tot 42,2 miljoen euro (39,1 miljoen euro in 2017). Dit resultaat is een gevolg van sterke commerciële prestaties en dit zowel in het doelgroepbankieren voor ondernemers en vrije beroepen als bij Van Breda Car Finance. Met de lancering van Bank de Kremer voor particulieren wordt een nieuw initiatief in de markt gezet dat een antwoord biedt op een duidelijke behoefte aan overzicht en inzicht in het huidig en toekomstig vermogen.

De commerciële volumes (totaal belegd door cliënten + kredietverlening) zijn in 2018 met 4% gestegen tot 19,1 miljard euro. Het toevertrouwd vermogen (totaal belegd door cliënten) groeit met 526 miljoen euro tot 14,3 miljard euro en bevestigt het vertrouwen van onze cliënten in onze Bank.

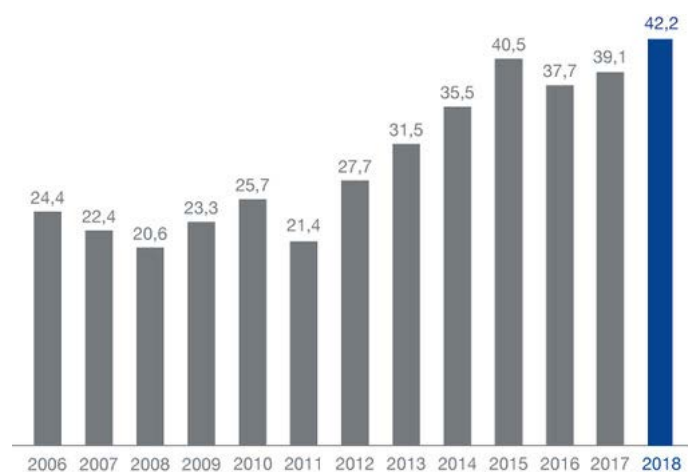
Het investeringstraject van de afgelopen jaren werd onverminderd voortgezet. Het volledig geïntegreerd eigen IT-platform positioneert ons uitstekend om volop in te spelen op de opportuniteiten die de digitalisering ons biedt. We investeren ook consequent verder in nieuwe kantoren en in commerciële slagkracht.

Door de lage rente en de nauwe rentemarge is de sterke volumegroei onvoldoende om de kostengroei door investeringen te compenseren. Het bankproduct stijgt met 2% maar de kosten stijgen met 5%. Het resultaat voor belastingen daalt hierdoor met 7%. Dankzij een lagere vennootschapsbelasting, stijgt het resultaat na belastingen met 8%.

Het eigen vermogen van de Bank groeit aan tot 550 miljoen euro, waarbij een rendement op eigen vermogen (ROE) wordt gerealiseerd van 7,7%.

Nettowinst stijgt tot 42,2 miljoen euro

De geconsolideerde nettowinst bedraagt 42,2 miljoen euro (+8% t.o.v. 2017). Net als in de voorgaande jaren is de winst gebaseerd op sterke onderliggende commerciële resultaten.

Nettowinst na belastingen

(Bank J.Van Breda & C° geconsolideerd, in miljoen euro)

* Nettowinst 2011 exclusief de winstbijdrage als gevolg van de overname van ABK bank voor een bedrag van 33,476 miljoen euro.

Toevertrouwd vermogen stijgt met 526 miljoen euro

Ondanks het negatieve beursklimaat stijgt het totaal toevertrouwd vermogen met 526 miljoen euro of 4% tot 14,3 miljard euro. De totale kredietportefeuille stijgt met 6% tot 4,8 miljard euro.

Tevreden medewerkers, tevreden cliënten

In een verzadigde markt is mond-tot-mond reclame vandaag cruciaal. Daarom hechten we zoveel belang aan de Net Promotor Score (NPS) bij cliënten. Op de vraag "In welke mate zou u Bank Van Breda aanraden bij andere ondernemers of vrije beroepen?" geeft 57% ons op een tienpuntenschaal een score van 9 of 10 ("promotors"), 36% geeft 7 of 8 ("passives") en 7% een score van 6 of minder ("detractors"). 37% geeft ons een 10 op 10! De strenge berekeningswijze van de NPS resulteert in een zeer mooie score van 50 (promotors minus detractors). Dit is één van de beste cijfers in de Belgische banksector.

Behalve een hoge cliëntentevredenheid geniet Bank J. Van Breda & C° ook een hoge werknemerstevredenheid. Uit de enquête "Great Place to Work" van 2017 bleek dat 94% van onze medewerkers de Bank een heel goede organisatie vindt om voor te werken. Diverse initiatieven werden verder uitgebouwd of opgestart in co-creatie en met hoge betrokkenheid van de medewerkers, om de samenwerking, de cohesie en het welzijn van eenieder verder te versterken. Eind 2019 doet de Bank opnieuw mee met deze bevraging.

Bankproduct stijgt dankzij de groei in buitenbalansbeleggingen

Het geconsolideerd bankproduct neemt met 2% toe tot 144 miljoen euro. Gerealiseerde meerwaarden, opbrengsten uit dividenden en resultaten uit indekkingsinstrumenten bedragen minder dan 1% van het totale bankproduct dat bijgevolg bijna volledig commercieel gedreven is.

Het renteresultaat stagneert ondanks de groei in deposito's (+7%) en kredieten (+6%). Dit is een gevolg van de lage rentes, de druk op de rentemarge en de strategie van de Bank om in haar beleggingsportefeuille voorrang te geven aan veiligheid boven rendement.

Dank zij de groei in buitenbalansbeleggingen van onze cliënten groeien de fee-inkomsten met 8%.

Cost / income-ratio 61%

De kosten stijgen met 5% tot 87,7 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van toekomstgerichte investeringen in commerciële slagkracht, IT en de lancering van Bank de Kremer. De cost / income-ratio bedraagt 61% tegenover 59% in 2017 waarmee Bank J. Van Breda & C° nog steeds tot de meer performante Belgische banken behoort.

Voorzichtigheid zorgt voor beperkte waardeverminderingen op kredieten

Het voorzichtige kredietbeleid heeft geenszins een rem gezet op onze kredietproductie, zodat de kredietportefeuille geconsolideerd groeide met 6%. De waardeverminderingen op kredieten bedragen 0,05% (exclusief Expected Credit Losses) van de gemiddelde kredietportefeuille of 2,4 miljoen euro.

Sterke liquiditeit en solvabiliteit

Vanuit onze voorzichtige aanpak zorgen we steeds voor een voldoende ruime liquiditeitspositie. De Liquidity Coverage Ratio (LCR) en Net Stable Funding Ratio (NSFR) bedragen resp. 146% en 124%; ruim boven de vereiste ondergrens van 100%. De CET1-ratio bedraagt 13,6%. De kredietportefeuille wordt volledig gefinancierd met cliëntendeposito's, zodat de Bank niet afhankelijk is van externe financiering op de internationale markten.

Het eigen vermogen (deel van de groep) stijgt van 539 miljoen naar 550 miljoen euro. De groei van het eigen vermogen maakt het mogelijk het ritme van onze commerciële groei verder te zetten zonder in te boeten op onze gezonde hefboom, de belangrijkste bescherming van de depositohouders. De solvabiliteit uitgedrukt als eigen vermogen op activa (leverage of hefboomratio) bedraagt 8,6%; een veelvoud van de vereiste 3% die bindend zal worden bij de publicatie van de Capital Requirements Regulation 2 (CRR2).

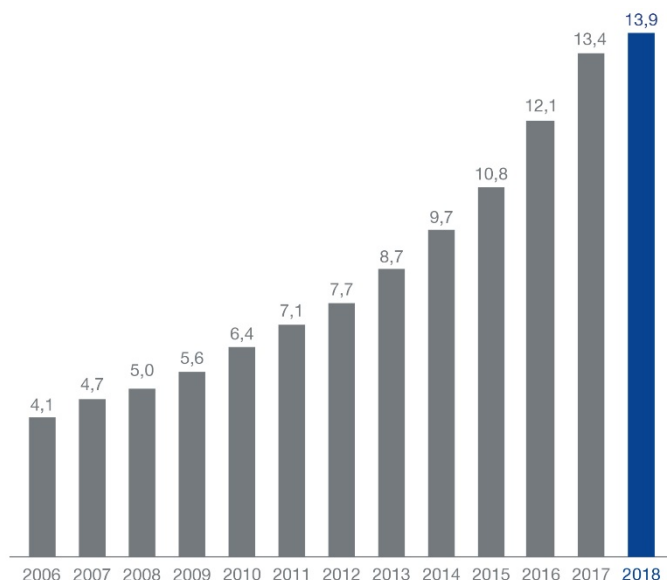
Bank J. Van Breda & C°

Enkel voor ondernemers en vrije beroepen

Bank J. Van Breda & C° wil dé referentiebank zijn voor familiale ondernemers en vrije beroepen, zowel privé als professioneel, hun leven lang. Wij begeleiden hen bij de systematische opbouw, het beheer en de bescherming van hun vermogen. Dit doen we door een totaalaanpak die start bij de professionele activiteit als motor voor hun privévermogen. Onze cliënten kunnen rekenen op een persoonlijke, proactieve begeleiding.

Toevertrouwd vermogen stijgt met 0,5 miljard euro

In 2018 werd de lijn van gestage commerciële groei doorgetrokken. Ondanks een negatief beursklimaat groeit het totaal toevertrouwd vermogen van ondernemers en vrije beroepen met 0,5 miljard euro naar 13,9 miljard euro.

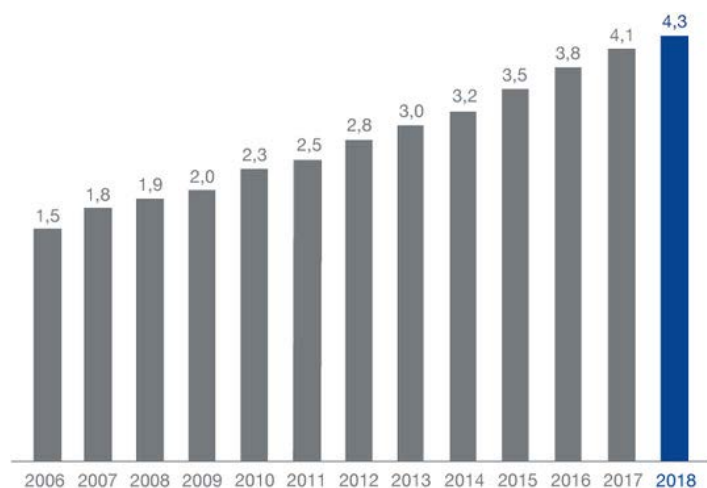
Totaal belegd door ondernemers en vrije beroepen
Bank J. Van Breda & C° (in miljard euro)

Ondanks een context van lage rentevergoedingen groeien de cliëntendeposito's met 325 miljoen euro (+8%) tot een totaal volume van 4,6 miljard euro. De groei kan nagenoeg volledig worden toegeschreven aan de zichtrekeningen.

In een moeilijk beursklimaat, zijn de buitenbalansbeleggingen toch gegroeid met 213 miljoen euro (+2%) tot 9,3 miljard euro. Hiervan is 5,6 miljard euro toevertrouwd aan Delen Private Bank in de vorm van vermogensbeheer.

Kredietportefeuille groeit met 6%

Mede dankzij de betere conjunctuur en ondanks de hevige concurrentie groeide het volume kredieten aan ondernemers en vrije beroepen met 237 miljoen euro (+6%) tot een volume van 4,3 miljard euro.

Kredietvolume aan ondernemers en vrije beroepen
Bank J. Van Breda & Co (in miljard euro)

Bank de Kremer

Pas als je weet wat er is, weet je wat kan

In juni 2018 lanceerde Bank de Kremer een app om vermogensbegeleiding toegankelijk te maken voor iedereen. Deze divisie van Bank J. Van Breda & Co helpt haar klanten bij de opbouw, het beheer en de bescherming van hun vermogen. De kennis en ervaring van Bank J. Van Breda & Co en het goede huisvaderschap van Delen Private Bank vormen de solide basis van Bank de Kremer.

Overzicht en inzicht dankzij slimme app

Bank de Kremer wil een antwoord bieden op de duidelijke behoefte van de Vlaming naar overzicht en inzicht in zijn financiële situatie, zowel nu als op pensioenleeftijd.

Daarom lanceerde Bank de Kremer een gratis, volledig vrijblijvende en anonieme app waarmee zowel klanten als niet-klanten hun vermogen in kaart kunnen brengen. Dit inzicht laat toe slimme financiële keuzes te maken en, samen met Bank de Kremer, een strategie te bepalen om het vermogen te optimaliseren.

De lancering van Bank de Kremer ging gepaard met een grote communicatiecampagne in twee fasen (een eerste bij de lancering in juni, een tweede in het najaar 2018) zowel op tv, radio als in printmedia en werd ondersteund door een belangrijk online advertising en social medialuik.

Van Breda Car Finance

Fast, friendly, flexible

Als divisie van Bank J. Van Breda & C° is Van Breda Car Finance in heel België actief in de sector van de autofinanciering en de financiële autoleasing. Van Breda Car Finance wil de beste kredietpartner zijn voor de cliënten van grote zelfstandige autodealers.

Heel de organisatie is toegespitst op snelle kredietoplossingen voor personenwagens via een eigen website. Vanuit de kernwaarden fast, friendly & flexible ondersteunt Van Breda Car Finance de lokale autodealer in het volledige verkoopproces: van offertefase, aanvraagverwerking en aanmaak van kredietcontracten t.e.m. de controle op de uitbetaling van het dossier. Op die manier vergemakkelijken we de verkoop van onze partners die hun cliëntenservice uitbreiden met kredietverlening.

Productievolume stijgt met 6%

Terwijl de automarkt stagneert (+0,56% in aantal inschrijvingen van nieuwe personenvoertuigen) zet Van Breda Car Finance in 2018 een sterke commerciële prestatie neer. Het nieuwe productievolume stijgt met 6%. De portefeuille groeit met 12% tot 413 miljoen euro.

Risicobeheersing: permanente opvolging en controle

Ondernemingsrisico's zijn eigen aan de normale activiteiten van een bank. In vergelijking met sectorgenoten zijn Bank J.Van Breda & C° en haar divisies echter altijd eenvoudige en transparante instellingen gebleven. Bovendien leggen zij al jarenlang een grote voorzichtigheid aan de dag bij het aanvaarden van risico's. Zij verrichten permanente risico-opvolging en controle. Historisch heeft Bank J.Van Breda & C° haar capaciteit om risico's te beheersen ruimschoots bewezen.

Vanuit het risicocomité wordt op gestructureerde wijze toezicht gehouden op risico's en risicoposities van de instelling en haar divisies. Daartoe laat het risicocomité zich informeren door de diverse afdelingen en activiteiten.

Voor de bespreking van de diverse risico's verwijzen we naar het hoofdstuk Risicobeheer in de toelichtingen van de geconsolideerde jaarrekening.

Deugdelijk bestuur

Bank J.Van Breda & C° streeft naar verantwoordelijkheid en transparantie.

Directiecomité

Het directiecomité tekent de strategie uit en vertaalt deze in concrete beleidslijnen. Het is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer en de uitwerking van een organisatiestructuur met duidelijke bevoegdheden en rapporteringslijnen.

De leden evalueren de prestatie van de Bank op basis van tijdige, frequente en accurate managementinformatie. Deze verschaft inzicht in de activiteiten en resultaten van de operationele verantwoordelijken en laat toe om snelle en effectieve actie te ondernemen waar nodig.

Samenstelling op 1/1/2019:

Véronique Léonard, Dirk Wouters (voorzitter), Vic Pourbaix en Marc Wijnants.

Raad van bestuur

De raad van bestuur bekrachtigt de door het directiecomité gevoerde strategie en beoordeelt periodiek de belangrijkste beleidslijnen.

De leden staan in voor de bewaking en de promotie van hoge ethische normen en integriteitsstandaarden. Zij begrijpen de risico's die de Bank loopt en leggen aanvaardbare niveaus vast door de bepaling van duidelijke tolerantieniveaus en risicolimieten.

Samenstelling op 1/1/2019:

Jan Suykens (voorzitter), Luc Bertrand, Piet Dejonghe, Jacques Delen, Paul De Winter, Stefan Dierckx, Willy Lenaers, Véronique Léonard, Vic Pourbaix, Caroline Ven, Marc Wijnants en Dirk Wouters (bestuurders).

Remuneratie- en benoemingscomité

Het remuneratie- en benoemingscomité regelt de financiële vergoedingen met bestuurders en bepaalt het bedrag van hun bezoldigingen.

Samenstelling op 1/1/2019:

Luc Bertrand, Stefan Dierckx, Willy Lenaers

Risicocomité

Vanuit het risicocomité wordt op gestructureerde en permanente wijze toezicht gehouden op risico's en risicoposities van de instelling.

Samenstelling op 1/1/2019:

Piet Dejonghe, Stefan Dierckx, Jan Suykens en Caroline Ven

De leden van het risicocomité bezitten individueel de nodige kennis, deskundigheid, ervaring en vaardigheden om de strategie en de risicotolerantie van de instelling te begrijpen en te bevatten.

Het risicocomité is een intern en autonoom orgaan dat toezicht houdt op risico's en risicoposities van Bank J. Van Breda & C° (waaronder de divisies Bank de Kremer en Van Breda Car Finance). Daartoe laat het zich door de diverse activiteiten en afdelingen, op een volgens haar bepaalde frequentie, informeren omtrent alle risico-aangelegenheden.

Het is een forum van reflectie en toetsing van risicogebonden materies (zeker voor wat de moeilijk kwantificeerbare risico's betreft) aan de risicoappetijt, zoals goedgekeurd door de raad van bestuur. Het risicocomité doet aanbevelingen inzake de prioriteitstelling en/of te hanteren procedures in operationele processen of projecten, wanneer dit vanuit risicobeheersing noodzakelijk is.

Auditcomité

Het auditcomité staat in voor het toezicht op het financieel rapporteringsproces, op de naleving van de administratieve, juridische en fiscale regels en op de uitwerking van interne controleprocedures. Hiervoor staat het in rechtstreeks contact met respectievelijk de externe en interne audit.

Samenstelling op 1/1/2019:

Willy Lenaers, Jan Suykens en Caroline Ven

Alle leden van het auditcomité beschikken over de nodige deskundigheid op het gebied van boekhouding en audit.

Jan Suykens is voorzitter van het executief comité van Ackermans & van Haaren sinds 2016. Hij is licentiaat in de toegepaste economische wetenschappen (UFSIA, 1982) en behaalde aansluitend een MBA aan de Columbia University (1984). Hij werkte een aantal jaren bij Generale Bank in corporate en investment banking vooraleer hij in 1990 Ackermans & van Haaren vervoegde.

Willy Lenaers is licentiaat Rechten (UGent, 1976) en gegradueerde in de Fiscale Wetenschappen (Brussel, 1980). Hij bekleedde verscheidene functies in de Kredietbank Groep tussen 1977 en 1999 en diverse bestuurdersmandaten.

Caroline Ven is Licentiaat TEW (UFSIA, 1993) en behaalde een Master in e-business aan de Antwerp Management School (Antwerpen 2003). Zij begon haar carrière bij Kredietbank op de economische studiedienst. Ze was directeur van het economisch departement van het VBO en Directeur van VKW Metena. Zij was verantwoordelijk voor de beleidscoördinatie in de kabinetten van Eerste Minister Yves Leterme en Eerste Minister Herman Van Rompuy. Zij was van 2011 tot 2016 gedelegeerd bestuurder van Etion. Zij bekleedt vandaag diverse bestuurdersmandaten.

Specifieke functies

Interne audit is een onafhankelijke, objectieve beoordelingsfunctie, gericht op het onderzoek en de beoordeling van de goede werking van de operationele afdelingen en het kantorennet. Ze evalueert de doeltreffendheid en de efficiëntie van de interne controle en geeft advies om de werking te verbeteren.

Verantwoordelijke Interne audit:

Kristin.VandenEynden@bankvanbreda.be

De **adviseur voor cliëntentevredenheid** (vroeger: ombudsvrouw) is een neutraal en onafhankelijk bemiddelaar die een oplossing tracht uit te werken voor elk geschil met een cliënt waarvoor binnen een redelijke termijn geen bevredigend antwoord is gegeven door een afdeling of een kantoor.

cliententevredenheid@bankvanbreda.be

Tel. 0800 93004

Risk management is een onafhankelijke functie met als doel de interne risicobeheersing verder in te bedden in de cultuur en de dagelijkse praktijk van onze bank. Centraal in haar werkzaamheden staan adviesverlening en opvolging van en rapportering over operationele activiteiten. De kerntaken hebben betrekking op alle risico's waaraan onze bank onderhevig kan zijn.

Het kredietrisico, het operationele risico, rente- en liquiditeitsrisico zijn risico's die van dichtbij worden gevolgd. Risicometing en -rapportering zorgen er mee voor dat de operationele afdelingen goed gewapend zijn om hun risico's op gepaste wijze onder controle te houden.

Verantwoordelijke Risk Management:

Ann.DeWit@bankvanbreda.be

Compliance is een onafhankelijke functie die de naleving van de regels die verband houden met de integriteit van het bankieren controleert en bevordert. Het integriteitsbeleid richt zich prioritair tot volgende domeinen: witwaspreventie, voorkomingsbeleid fiscale mechanismen, transacties in financiële instrumenten, handel met voorkennis, koersmanipulatie, wetgeving op de privacy, discretieplicht, deontologische codes en dergelijke.

Verantwoordelijke Compliance:

Frieda.Seghers@bankvanbreda.be

Sterk voor de toekomst

Bank J. Van Breda & C° heeft in 2018 sterke financiële resultaten neergezet.

- De nettowinst bedraagt 42,2 miljoen euro. Het eigen vermogen (deel van de groep) groeit aan tot 550 miljoen euro.
- De liquiditeits- en solvabiliteitsratio's blijven op een zeer solide niveau.

Deze resultaten werden bovendien neergezet in een uitdagende economische context, waarbij het beursklimaat in het vierde kwartaal aanzienlijk verslechterde. Het renteklimaat blijft ook in 2019 ongunstig en bovendien zal de Europese economie mogelijk ook geïmpacteerd worden door de gevolgen van politieke en financiële ontwikkelingen, zoals de Brexit of de protectionistische maatregelen in de Verenigde Staten.

De blijvende druk op de rentemarges, de hoge bankenheffingen en de noodzakelijke investeringen in de toekomst drukken op de winstgroei. Maar Bank J. Van Breda & C° blijft goed gewapend voor de toekomst in elk van haar 3 activiteitsdomeinen.

- Onze hoge cliëntentevredenheid zorgt voor trouwe cliënten en enthousiaste ambassadeurs die nieuwe cliënten aantrekken.
- Onze commerciële slagkracht en onze positionering moeten het mogelijk maken het toevertrouwd vermogen verder te doen groeien. De impact van deze groei op het operationeel resultaat zal mee afhangen van de evolutie van de rentemarge en de concurrentiële omgeving.
- De concurrentie in de markt van autofinancieringen en leasing zal wellicht aanhouden, de consolidatiebeweging in de autodistributie zet zich voort en de evolutie van de autoverkoop is onzeker. Van Breda Car Finance heeft echter een goede reputatie en een solide band met haar partners om de marktpositie te handhaven.
- We blijven verder investeren in onze toekomst en versterken zowel onze commerciële slagkracht als onze efficiëntie. Nieuwe initiatieven op het vlak van digitalisering, waaronder de app voor vermogensbegeleiding van Bank de Kremer, zullen hierin een cruciale rol blijven spelen. Met een modern en geïntegreerd IT-platform hebben we een sterke uitgangspositie.
- We blijven kostenbewust en streven naar een hoge efficiëntie.
- De afgelopen jaren waren de afschrijvingen op de kredietportefeuille beperkt. Onze conservatieve politiek zou ook in de toekomst moeten bijdragen tot het beperken van de kredietverliezen.

Het handelsfonds, de reputatie, de positionering, de voortdurende investeringen en de gezonde financiële structuur van de Bank vormen een solide basis voor een financieel performante groei op lange termijn.

De Raad van Bestuur dankt alle medewerkers voor de geleverde inspanningen en de resultaten van 2018.

Antwerpen, 25 maart 2019.

Dirk Wouters
Voorzitter van het directiecomité
Bank J. Van Breda & C°

Jan Suykens
Voorzitter van de raad van bestuur
Bank J. Van Breda & C°

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Veilige haven als bank

Een bank verschilt van elk ander bedrijf doordat ze een beroep doet op het spaargeld van de gemeenschap waarin ze actief is. Maatschappelijk verantwoord ondernemen houdt dus in de eerste plaats in dat ze dit doet op een veilige manier, zonder buitensporige risico's. Ze mag de deposito's van haar cliënten op geen enkel moment in gevaar brengen.

In essentie zet een bank cliëntendeposito's om in kredieten. Haar "grondstof" is spaargeld dat ze vooral aantrekt op korte termijn. Die leent ze op haar beurt uit via diverse kredietvormen, vnl. op langere termijn. Door geld aan te trekken bij onze doelgroep om behoeftes van diezelfde doelgroep te financieren, stimuleren we de economie. Dit zorgt voor welvaart en welzijn.

Hoog eigen vermogen

Bank J. Van Breda & C° is een Belgische, **gespecialiseerde bank** die zich uitsluitend richt naar lokale ondernemers en vrije beroepen.

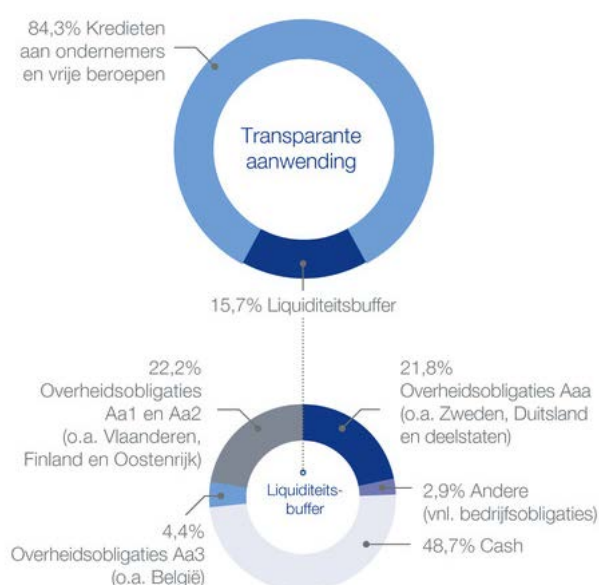
Ook tijdens de bankencrisis en in turbulente financiële markten bleef Bank J. Van Breda & C° een veilige haven. Door **voorzichtig beleid** werd ons eigen vermogen op geen enkel moment aangetast door de crisis. De Bank heeft nooit staatssteun gekregen. Bank J. Van Breda & C° heeft een **hoog eigen vermogen**. De solvabiliteit uitgedrukt als eigen vermogen op activa (hefboomratio) bedraagt 8,6%. Dit is een veelvoud van de 3% die de regelgever de komende maanden wil voorzien via de Capital Requirements Regulation 2 (CRR2) en één van de hoogste in de Belgische banksector.

Veilige liquiditeitsbuffer

De aangetrokken spaardeposito's zijn gespreid in een portefeuille met kredieten aan diezelfde ondernemers en vrije beroepen (84,3%) en in een veilige liquiditeitsbuffer (15,7%).

De Bank belegt voor eigen rekening uitsluitend in cash bij de Europese Centrale Bank (ECB) en in een gespreide beleggingsportefeuille die hoofdzakelijk uit overheidsobligaties bestaat.

Op 31/12/2018 bestond slechts 2,9% van de liquiditeitsbuffer uit andere effecten (zie schema hiernaast). Dit betreft vnl. bedrijfsobligaties die we voorafgaandelijk screenen op basis van de black list van Ethix.

Rating Moody's

Cliëntgedreven activiteiten

Het resultaat van de Bank is overwegend **cliëntgedreven**. We werken met middelen *van* ondernemers en vrije beroepen *voor* ondernemers en vrije beroepen. Onze activiteiten zijn beperkt tot de Belgische markt.

We doen slechts sporadisch een beroep op interbancaire deposito's. De Bank heeft geen eigen marktenzaal. Ze heeft een conservatief investeringsbeleid voor haar portefeuille en gebruikt enkel financiële instrumenten om haar renterisico af te dekken, nooit om te speculeren.

Spreiding over tienduizenden ondernemers en vrije beroepen

KMO's vormen het economisch weefsel van ons land. Vrije beroepen vervullen een cruciale rol op het vlak van gezondheid en dienstverlening. Door hun verscheidenheid en zelfstandigheid zorgen ze voor een brede **risicospreiding**. We werken met interne concentratielimieten per sector die veel lager liggen dan de reglementaire normen. De kans dat het falen van een groot krediet een bres slaat in de buffers van de Bank, is hierdoor uitgesloten.

Rendabele langetermijnvisie met bewezen track record

Bank J.Van Breda & C° heeft de voorbije 25 jaar nooit verlies geleden. Dit bewijst dat we duurzaamheid én rendabiliteit combineren **door de economische cycli heen**. We zijn een groeibedrijf met een continu traject op lange termijn, zonder extremen.

Het rendement op het eigen vermogen lag al die tijd boven het marktgemiddelde, maar vertoonde geen echte pieken of dalen. De rendabiliteit was nooit kunstmatig hoog en kende ook nooit een extreme terugval.

Belastingbetaler in België

Bank J.Van Breda & C° heeft enkel activiteiten in België. De Bank heeft geen fiscale optimalisering via het buitenland en is als **lokaal verankerd bedrijf** een goede belastingbetaler. In 2018 betaalden we 8,9 miljoen bankenheffingen en 11,5 miljoen euro belastingen tegenover een nettowinst van 42,2 miljoen euro.

Onberispelijke reputatie

Bank J.Van Breda & C° geniet een onberispelijke reputatie en wenst dit ook zo te houden. Permanente aandacht voor **integriteit en discretie** vormt de rode draad in alle activiteiten.

Ook voor haar cliënten stelt de Bank voorzichtigheid en evenwicht voorop. Dit komt o.a. tot uiting in genuanceerd beleggingsadvies (met oog voor spreiding, langetermijnplanning en beleggingen in kwaliteitswaarden), een gedegen antwoord op kredietaanvragen (met het accent op de kwaliteit van de bedrijfsleiding, de terugbetalingscapaciteit en het eigen vermogen) en hoge standaarden i.v.m. juridisch en fiscaal correct handelen.

Ethisch verantwoorde keuzes

Gericht cliëntenacceptatiebeleid

De Bank voert een duidelijk cliëntenacceptatiebeleid en werkt actief aan de **voorkoming en opsporing van witwassen en terrorismefinanciering**. Hiervoor licht de Bank op passende wijze nieuwe cliënten door.

Specifiek hierbij geldt altijd

- De doelgroepstrategie: “enkel voor ondernemers en vrije beroepen”
- Een verbod op identificatie op afstand: we maken persoonlijk kennis met elke nieuwe cliënt.
- Een sterke deontologie die elk reputatierisico schuwt en ons enkel doet samenwerken met respectabele cliënten en partners

Het spreekt voor zich dat we iedereen weigeren die voorkomt op de geldende sanctie- en embargolijsten zoals OFAC, UK HM Treasury, e.d.

De Bank heeft geen buitenlandse filialen en weert elk contact met belastingparadijzen.

Eerst luisteren, dan adviseren.

Geen productverkoop.

Ons doel is dat onze cliënten **juiste keuzes** maken, hun leven lang. Dit betekent dat ons advies duurzaam moet zijn: we willen iedereen op elk moment recht in de ogen kunnen kijken. Daarom luisteren we eerst naar behoeften, hebben we oog voor ieders leefwereld en willen we zicht krijgen op de volledige context waarbinnen iemand actief is.

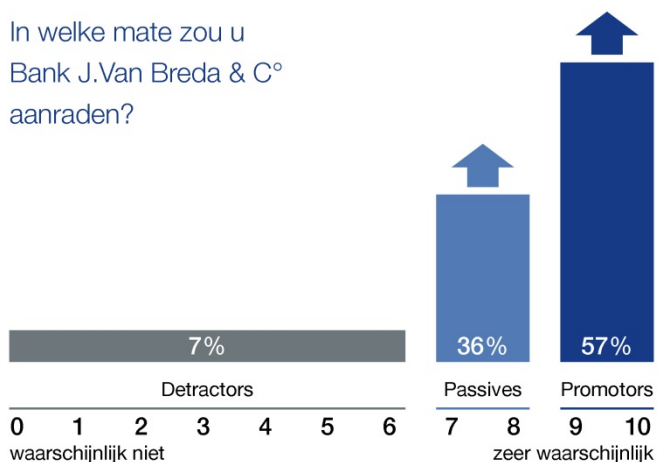
Harde verkoop hoort hier niet in thuis. Onze commerciële mensen hebben géén productdoelstellingen. De samenwerking met cliënten op lange termijn staat voorop. We geloven in hechte menselijke relaties met een vertrouwde contactpersoon. Als **relatiebankier** streven we bewust naar continuïteit en koesteren een laag personeelsverloop.

Cliëntentevredenheid is cruciaal

Tevredenheidsscores op zich zijn vaag. Waar het op aankomt is wat cliënten anderen vertellen over de bank en haar dienstverlening.

Op de vraag “In welke mate zou u Bank Van Breda **aanraden** bij andere ondernemers of vrije beroepen?” geeft 57% ons op een tienpuntenschaal een score van 9 of 10 (“promotors”), 36% geeft 7 of 8 (“passives”) en 7% een score van 6 of minder (“detractors”). 37% geeft ons een 10 op 10. De strenge berekeningswijze van de Net Promoter Score resulteert in een zeer mooie score van 50 (promotors minus detractors). Dit is één van de beste cijfers in de Belgische banksector.

In welke mate zou u
Bank J. Van Breda & Co
aanraden?

Leren uit klachten

We zien klachten als kansen. Daarom engageren we ons om op elke klacht snel te reageren. In eerste instantie is dit de rol van de account manager die onmiddellijk zijn verantwoordelijkheid opneemt. Onze adviseur cliëntentevredenheid garandeert een tweede opinie indien iemand niet tevreden is met de voorgestelde oplossing. Zij bemiddelt en kan **onafhankelijk oordelen**. Structurele problemen en suggesties rapporteert zij rechtstreeks aan het directiecomité. Dat zorgt voor een **continu verbeteringsproces**.

Partnerships voor de lange termijn

Bank J. Van Breda & C° profileert zich in de markt als **vermogensbegeleider**. We bekijken samen met de cliënt zijn roerend vermogen, zowel professioneel als privé. We werken samen met hem een strategie uit naar zijn doel: een welbepaald kapitaal op lange termijn. Dit dient veelal om te rentenieren op het moment dat onze cliënt zijn beroepsactiviteit stopzet. Vervolgens wordt de gekozen strategie systematisch opgevolgd.

We doen een beroep op **externe vermogensbeheerders** om de bouwstenen van deze gekozen strategie in te vullen. Zij beheren de door onze cliënten belegde portefeuilles op een transparante manier binnen de afgesproken formules. We werken hiervoor o.a. samen met Delen Private Bank, Baloise Insurance, AG Insurance, Vivium (merknaam van P&V), Generali Belgium, Fidelity International.

Duurzame kredietverlening

Wij geven geen krediet om het krediet. Gezonde kredietverlening helpt mensen om hun zaak of praktijk uit te bouwen of om te investeren in vastgoed. Wij blijven ver weg van overmatige kredietverlening en zijn eerder conservatief. Daarom beoordelen we elke kredietaanvraag kritisch en adviseren we enkel veilige en voor de cliënt haalbare kredietvormen. De terugbetalingscapaciteit van de cliënt, zijn professionele bekwaamheid en de mogelijkheid om zelf iets op te bouwen, staan hierbij voorop.

Met onze kredietportefeuille richten we ons naar een heel specifieke niche **doelgroepcliënten met een economische activiteit in België**: vrije beroepen, familiale KMO's en zelfstandige ondernemers, zowel privé als zakelijk.

Door deze focus en de **Belgische regelgeving** terzake sluiten we kredietverlening uit bij volgende situaties:

- schendingen van mensen- en arbeidsrechten,
- productie van fossiele brandstoffen zoals steenkool, olie en gas of van onconventionele olie- en gaswinning zoals teerzanden en schaliegas,
- schending van volksgezondheid en leefmilieu zoals vergiftiging van grondwater, industriële activiteiten in beschermde natuurgebieden.

We verstrekken geen kredieten aan bedrijven actief in wapenproductie, tabaksindustrie of kernenergie. KMO's die in België actief zijn in de diamantsector en de financiering van speelautomaten zijn eveneens **expliciet uitgesloten**.

Aandelenfondsen en vermogensbeheer met verantwoorde investeringen

Bank J. Van Breda & C° beheert geen eigen beleggingsfondsen. Ons zusterbedrijf Delen Private Bank is gespecialiseerd in vermogensbeheer en verzorgt ook de samenstelling van de beleggingsfondsen die wij commercialiseren. Hiervoor wordt samengewerkt met fondsbeheerder Capfi Delen Asset Management (Cadelam), dochtervennootschap van Delen Private Bank.

Basisprincipes: de 4-stapsmethode

Delen Private Bank onderschrijft de door de Verenigde Naties ondersteunde “Principles for Responsible Investment” (UN PRI).

Ze vertrekt vanuit een voorzichtige investeringsfilosofie van een dynamische goede huisvader. Gericht op de lange termijn ligt de nadruk op eenvoud en gezond verstand: bescherming en evenwichtige groei.

Het verantwoord investeringsbeleid is **van toepassing op alle huisfondsen** en zorgt voor een verantwoorde portefeuille-invulling in vier stappen: uitsluiting, engagement, integratie en impact.

Uitsluiting

- De fondsbeheerders komen tegemoet aan de uitsluitingslijst die bekrachtigd is door de toezichthouder FSMA (Financial Services & Markets Authority) en de sectorfederatie BEAMA (Belgian Asset Managers Association). Bedrijven actief bij de productie van controversiële wapens, evenals bedrijven die zich schuldig maken aan het schenden van mens, milieu of maatschappij-gerelateerde basisnormen worden uitgesloten uit het investeringsuniversum.
- Bovendien hanteert Cadelam i.s.m. Delen Private Bank een bredere uitsluitingslijst die bestaat uit meer dan 200 bedrijven en overheden. Deze lijst vormt de consolidatie van 6 lijsten die gepubliceerd worden door organisaties die een referentie zijn in SRI (Socially Responsible Investing) of MVI (Maatschappelijk Verantwoord Investeren).

Het gaat hier om

- het Noorse Staatsfonds – algemeen erkend als één van de meest gerespecteerde spelers in duurzaam investeren
- aangevuld met 2 financiële spelers uit Noord-Europa,
- 2 overheidsverbonden pensioenfondsen uit West-Europa
- en een internationale vredesbeweging

Dit zijn stuk voor stuk organisaties die toonaangevend zijn in verantwoord investeren.

Het beleid van Cadelam streeft ernaar om een bedrijf of overheid te blacklisten wanneer 3 van de 6 organisaties mogelijke inbreuken zien tegen de ESG-normen (environment, social & governance – milieu, maatschappij en bestuur). Er wordt dan niet in aandelen of obligaties van het bedrijf of de overheid in kwestie geïnvesteerd. Het gaat bijv. om (kern)wapenproductie, schendingen van de mensenrechten en milieuschade.

Wanneer één of twee referentie-organisaties ESG-bezwaren zien, beslist de fondsbeheerder na verdere interne analyse en overleg of hij al dan niet investeert. Deze “getrapte filter” wordt consequent toegepast op de portefeuilles van de beheerde fondsen. Verantwoord investeren is daardoor een zaak van continue opvolging, argumentatie en dialoog.

Het uitsluitingsbeleid wordt momenteel uitgebreid om bedrijven uit te sluiten die niet voldoen aan het United Nations Global Compact – het basiskader van tien universeel aanvaarde principes op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie.

Engagement

Bedrijven met goed geïnformeerde en betrokken aandeelhouders hebben meer kans op betere economische prestaties op de lange termijn. De samenwerking met Hermes EOS, een onafhankelijke organisatie gespecialiseerd in engagement, maakt het mogelijk om op een gestructureerde manier in dialoog te gaan met de bedrijven waarin wordt geïnvesteerd. Al ligt de nadruk in de eerste plaats op positieve evolutie als gevolg van een constructieve dialoog over o.a. klimaatverandering, mensenrechten en verloning.

Integratie

Niet-financiële (ESG)-parameters worden steeds belangrijker in het beleggingsproces. Gespecialiseerde gegevens maken het mogelijk om ESG-risico's in acht te nemen bij zowel de investeringsselectie als bij de portefeuillemonitoring.

Impact

Met een focus op inherent duurzame sectoren en bedrijven, wordt expertise opgebouwd in het selecteren van investeringen die naast financieel rendement ook resulteren in een niet-financiële impact op mens, milieu en maatschappij.

Duurzame werkgever

Waardegedreven bedrijfscultuur

Waarden maken het verschil. We geloven dat de deontologie en de ethische waarden van ons personeel bepalend zijn voor de manier waarop de Bank in contact treedt met haar cliënten en leveranciers. Daarom is de attitude van onze medewerkers van doorslaggevend belang bij de recruiting, de coaching en de aansturing van onze Bank.

Uit cultuur- en waardenonderzoek weten we dat onze mensen 3 kernwaarden vooropstellen:

1. **Eerlijkheid** We werken uitsluitend met integere mensen die zowel privé als professioneel correct willen leven en handelen.
2. **Verantwoordelijkheidszin** Als onze mensen iets adviseren, houden zij rekening met het effect op lange termijn. Zij maken concrete afspraken en komen hun engagement ook na. Dat is hun basishouding.
3. **Enthousiasme** U voelt het verschil bij het eerste contact: hier staat een team met een positieve instelling.

Deze ingesteldheid ligt aan de basis van het succes van Bank J. Van Breda & Co en willen we daarom koesteren.

We weren elke vorm van discriminatie op basis van geloof, geslacht, seksuele voorkeur of afkomst. Wij staan open voor alle mensen met talent en een positieve levenshouding.

Great place to work

Gelukkige mensen stralen een positieve kracht uit, ook in hun werk. Zeker in hun contact met de cliënt. Daarom stimuleren wij als werkgever mensen om te werken in hun talentzone en bieden wij een kader dat zorgt voor groei en ontwikkeling.

Om dit te toetsen doen we om de 2 jaar mee aan de internationale interne bevraging die georganiseerd wordt door "Great place to work" i.s.m. Vlerick Management School. Dit houdt ons een spiegel voor die helpt om zwakke punten in ons personeelsbeleid bij te sturen en de troeven nog te versterken.

Bank J. Van Breda & C° werd in 2006, 2010 en 2012 genomineerd als “**Beste werkgever**”. In 2018 werden we gecertificeerd als “**Great place to work**”. Op de stelling “Algemeen gesproken kan ik zeggen dat dit een heel goede organisatie is om voor te werken” antwoordde 94% van de werknemers in 2017 positief.

Genderdiversiteit

Een **divers samengestelde raad van bestuur** heeft aandacht voor verschillen in achtergrond, geslacht en professionele vaardigheden die relevant zijn voor Bank J. Van Breda & C°.

Het remuneratie- en benoemingscomité beoordeelt kandidaten hiervoor op hun verdiensten en hanteert hierbij objectieve criteria. Op basis van het huidige aantal bestuurders wordt gestreefd naar een vertegenwoordiging van het ondervertegenwoordigde geslacht binnen de raad van bestuur van 2 personen (9 mannen en 2 vrouwen op 1/1/2019) en binnen het directiecomité van 1 persoon (3 mannen en 1 vrouw op 1/1/2019).

Als het aantal bestuurders van het ondervertegenwoordigde geslacht kleiner zou zijn dan deze doelstelling dan streeft de raad van bestuur ernaar deze doelstelling opnieuw te bereiken binnen een periode van 3 jaar.

Breed gedragen aandelenoptieplan

Verankering van cliënten en personeelstrouw gaan hand in hand. Daarom voert Bank J. Van Breda & C° een sociaal HR-beleid dat erop gericht is om voor elke medewerker die voluit wil meebouwen aan de bedrijfsmissie, uitdagingen te blijven zoeken die aansluiten bij zijn talenten. Resultaatgericht werken en participatie in de winstgroei worden ondersteund via een **breed aandelenoptieplan** met een looptijd van telkens tussen 4 en 8 jaar, waaraan elke medewerker kan deelnemen. Vanaf 2020 wordt deze via een collectieve arbeidsovereenkomst vervangen door een jaarlijkse winstpremie.

Het beloningsbeleid van de Bank is in overeenstemming met de duurzame groei die we beogen en met de **langetermijnbelangen** van onze cliënten. Het beloningsbeleid zorgt ervoor dat niet wordt aangezet tot het nemen van buitensporige risico's.

Het belang dat de Bank hecht aan het **vermijden van belangenconflicten** staat beschreven in de deontologische codes voor de personeelsleden, de leden van het Directiecomité en de leden van de Raad van Bestuur.

Oog voor gezondheid

Mensen zijn niet gemaakt om een hele dag op kantoor te zitten. Daarom promoten wij beweging en een **gezonde levenshouding**.

- In het hoofdkantoor kan iedereen gratis gebruik maken van een eigen fitnessruimte. Wie in een kantoor werkt krijgt financiële steun om te sporten in een lokale club.
- In al onze kantoren is gratis fruit ter beschikking. Op de zetel is er 's middags verse soep (de overschotten gaan naar “Moeders voor moeders”). Frisdrank werd geweerd; water en spuitwater komen gefilterd uit de kraan.
- Een interne werkgroep (“Happy team”) neemt in co-creatie diverse initiatieven en organiseert o.a. wandelingen, joggings, fietstochten, yoga-initiatie, voordrachten over het belang van rust en slaap, enz.

We doen inspanningen om stress- en burn-out te vermijden. We hebben oog voor een goed evenwicht tussen werk én privé. Diverse vormen van thuis- en telewerk zijn mogelijk. Glijdende werktijden en formules voor deeltijds werk, onbetaalde vrije dagen t.e.m. sabbatical staan ter beschikking.

Beperking van onze impact op het milieu

Naast de beleidspunten inzake milieu bij kredietverlening en investeringsfondsen, is er ook een breed draagvlak om de ecologische voetstap in de relaties met de cliënten en op ondernemingsniveau te beperken. Een werkgroep 'Eco' treedt hiervoor op als voortrekker en onderzoekt welke maatregelen nodig zijn om van de Bank een CO²-neutraal bedrijf te maken.

Emissies met 25% reduceren tegen 2025

In 2018 werd een eerste '**carbon footprint-studie**' opgemaakt om de impact van de Bank op het klimaat te meten. Deze dient als aanzet om een langetermijnvisie te ontwikkelen om onze schadelijke uitstoot te beperken en finaal klimaatneutraal te worden. Via een concreet **actieplan** engageert de Bank zich om haar eigen emissies met minstens 25% te reduceren tegen 2025. Dat kan via maatregelen op het vlak van energieverbruik, bedrijfsvoertuigen, koelgassen, woon-werkverkeer, papiergebruik, afval e.d., gecombineerd met investeringen in klimaatprojecten in het zuiden. Vanaf 2019 – 2020 wil de Bank haar realisaties meten aan de hand van kerncijfers (KPI's) die worden uitgezet om de reductiedoelstellingen te realiseren.

Recente initiatieven

- De Bank schakelde recent over naar **groene stroom** die door de toepasselijke wetgeving voor 100% beschouwd wordt als elektriciteit opgewerkt via hernieuwbare energiebronnen of afkomstig uit kwalitatieve warmtekrachtinstallaties.
- We trekken de digitale kaart en zijn een voortrekker als '**bank zonder papier**'. Het resterende papier wordt gescheiden opgehaald.
- Cliënten kunnen **online documenten ondertekenen**, wat heel wat nodeloze verplaatsingen bespaart.
- De Bank stimuleert het gebruik van de **fiets** voor woon-werkverkeer door een fietsvergoeding, douches en kleedruimtes, overdekte fietsenstallingen en bedrijfsfietsen.
- Door een aangepast beleid wil de Bank haar **autovloot vergroenen** en stimuleert zij het gebruik van elektrische en hybride voertuigen. De dominante positie van dieselwagens wordt afgebouwd ten gunste van benzinewagens bij wie minder dan 25.000 km per jaar rijdt.
- Op het vlak van mobiliteit wordt er ingezet op **gedragsverandering**. We stimuleren een evenwichtige combinatie van flexwerk op de zetel en in lokale kantoren met thuiswerk en videoconference.
- Bij nieuwbouw en **renovatie van kantoren** wordt onderzocht hoe het energieverbruik en de CO₂-uitstoot beperkt kan worden.

Maatschappelijk betrokken

Goed nabuurschap, geklasseerd monument

In 2006 verhuisde het hoofdkantoor van Bank J. Van Breda & C° naar het voormalige goederenstation Antwerpen-Zuid op de Ledeganckkaai aan de Schelde. Deze site was ooit de draaischijf van de Antwerpse haven maar werd in 1998 door de Belgische spoorwegen verlaten. Het gebouw met zijn **monumentale lokettenzaal** werd in 1996 geklasseerd als monument maar geraakte toch in verval.

Door het een nieuwe bestemming te geven, is dit **historisch-maritiem erfgoed** gered voor de volgende generaties. Met steun van het Vlaams gewest, de stad en de provincie Antwerpen werden alle historische onderdelen in hun oorspronkelijke staat hersteld. Sindsdien hebben we er duizenden cliënten en belangstellenden ontvangen. Stadsgidsen hebben vrije toegang tot de voormalige lokettenzaal en de tuin. Regelmatig doen we mee aan Open Monumenten- of Open Architectuurdag. Dat biedt ons de mogelijkheid om iets terug te doen voor de gemeenschap die ons bij de realisatie van dit project geholpen heeft.

Financiële geletterdheid

Om juiste financiële keuzes te maken, dienen cliënten een goed inzicht te hebben van hun mogelijkheden. Niet elke cliënt beschikt echter over voldoende financiële basiskennis, zelfs al genoot hij of zij universitaire studies. Daarom geven we regelmatig **voordrachten** om o.a. artsen en apothekers in opleiding wegwijs te maken in de financiële wereld.

Structurele steun als mecenas aan 2 goede doelen

We gaan dagelijks om met succesvolle ondernemers en vrije beroepen, maar weten dat succes niet vanzelfsprekend is. Daarom steunen wij 2 initiatieven waarmee onze cliënten zich nauw verbonden voelen.

We kozen 2 organisaties die niet zo bekend zijn bij het grote publiek en die het moeilijker hebben om aan middelen te geraken:

- **Ondernemers Zonder Grenzen** is een organisatie die via herbebossing het oprukken van de woestijn tegengaat en de welvaart verbetert in de Sahel-gordel. Wij zijn structurele sponsor sinds 2015.
- **Artsen zonder vakantie** faciliteert jaarlijks zo'n 400 artsen en verpleegkundigen die tijdens hun vakantie twee tot drie weken patiënten in Afrikaanse ziekenhuizen behandelen en lokale zorgverleners opleiden en bijscholen. We sponsoren AzV sinds 2009.

Bovenop deze structurele sponsoring, ondersteunen we **spontane initiatieven** waar personeelsleden zich samen voor engageren (bv. 'Moeders voor moeders, Iridium kankernetwerk, Kindertehuis Dageraad, Kinderfonds de Tondeldoos, Opvangtehuis De hagewinde, Rettsyndroom Vereniging).

Meer info: Luk.Lammens@bankvanbreda.be

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar 2018 (periode vanaf 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018) van Bank J. Van Breda & C° nv opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) en volgens een going concern basis.

Doordat de consolidatiekring dezelfde is, bevat dit rapport ook de pijler III toelichtingen volgens deel VIII van de Capital Requirement Regulation (CRR) in de mate dat deze van toepassing zijn voor Bank J. Van Breda & C°.

De IFRS jaarrekening met toelichtingen is opgesteld in duizenden euro. Bij afwijking hiervan wordt dit expliciet vermeld bij de betrokken tabellen.

GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA	Toelichting	2018	2017
I. Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	9.1	361.676	311.756
II. Vorderingen op kredietinstellingen	9.2	127.693	88.863
<i> waarvan collateral als zekerheid voor verplichtingen uit derivaten</i>		30.853	21.741
III. Financiële activa			
1. Aangehouden voor handelsdoeleinden	9.3	191	410
2. Beschikbaar voor verkoop	9.4		427.712
3. Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	9.4	457.129	
<i> waarvan schuldinstrumenten</i>	9.4	456.813	
<i> waarvan eigenvermogensinstrumenten</i>	9.4	315	
4. Leningen en vorderingen (inclusief financiële leasing)	9.5		4.528.679
5. Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	9.5	4.797.177	
<i> waarvan schuldinstrumenten</i>	9.5	0	
<i> waarvan leningen en voorschotten aan klanten</i>	9.5	4.797.177	
6. Wijzigingen in reële waarde van de afgedekte posities bij indexering van het renterisico van een portefeuille	10.6	12.085	3.952
7. Derivaten gebruikt ter indexering	9.6	1.281	3.650
IV. Belastingvorderingen			
1. Actuele belastingen		3.452	4.757
2. Uitgestelde belastingen	10.15	2.662	735
V. Overige activa	9.8	10.259	8.396
VI. Materiële vaste activa			
1. Terreinen, gebouwen en uitrusting	10.11	44.401	41.578
VII. Goodwill en andere immateriële activa	10.12	1.528	2.930
VIII. Investerings in geassocieerde ondernemingen administratief verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode	1.2/9.7	485	1.220
TOTAAL ACTIVA		5.820.019	5.424.639

VERPLICHTINGEN	Toelichting	2018	2017
I. Financiële verplichtingen			
1. Aangehouden voor handelsdoeleinden	9.3	622	127
2. Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs			
2.1. Deposito's van kredietinstellingen	9.9	27.634	27.458
2.2. Deposito's van klanten	9.10	4.827.074	4.505.512
2.3. In schuldbewijzen belichaamde verplichtingen	9.11	275.208	253.114
2.4. Achtergestelde verplichtingen	9.12	90.246	60.265
3. Derivaten gebruikt ter indekking	9.6	14.971	9.245
II. Voorzieningen	10.13	12.623	7.873
III. Belastingverplichtingen			
1. Actuele belastingen		4	2.286
2. Uitgestelde belastingen	10.15	0	0
IV. Overige verplichtingen	9.13	21.695	19.920
TOTAAL VERPLICHTINGEN		5.270.078	4.885.801
V. Geplaatst kapitaal	4.1	17.500	17.500
VI. Geconsolideerde reserves	4.1	530.375	519.393
VII. Herwaarderingsreserves	4.1	1.925	1.824
VIII. Minderheidsbelangen	4.2	141	120
TOTAAL EIGEN VERMOGEN		549.942	538.838
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN		5.820.019	5.424.639

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

WINST- EN VERLIESREKENING	Toelichting	2018	2017
I. Financiële en bedrijfsinkomsten			
1. Interestresultaat, waarvan	10.1	78.940	79.100
<i>Interestbaten</i>		103.781	104.970
<i>Interestlasten</i>		-24.841	-25.869
2. Ontvangen dividenden	10.2	701	2.637
3. Vergoedingen en commissies, waarvan	10.3	61.224	55.637
<i>Ontvangen vergoedingen en commissies</i>		62.519	57.813
<i>Betaalde vergoedingen en commissies</i>		-1.295	-2.176
4. Gerealiseerde winst (+)/verlies (-) op financiële activa beschikbaar voor verkoop	10.4		1.441
5. Gerealiseerde winst (+)/verlies (-) op financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten		509	
6. Winst (+)/verlies (-) op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	10.5	-114	-218
7. Winst (+)/verlies (-) op kasstroomindexeringen	10.6	-203	-318
8. Winst (+)/verlies (-) op reële waarde indexeringen	10.6	307	451
9. Winst (+)/verlies (-) uit het wisselbedrijf		944	1.142
10. Gerealiseerde winst (+)/verlies (-) op andere activa	10.7	-28	1
11. Overige bedrijfsopbrengsten en -kosten, waarvan	10.8	1.479	1.507
<i>Overige bedrijfsopbrengsten</i>		1.726	1.535
<i>Overige bedrijfskosten</i>		-247	-27
Bankproduct		143.759	141.380
II. Administratieve kosten			
1. Personeelskosten	10.9	-42.415	-43.473
2. Algemene en administratieve kosten	10.10	-27.732	-24.973
III. Bankheffingen	10.10	-8.905	-8.407
IV. Afschrijvingen			
1. Op materiële vaste activa (terreinen, gebouwen en uitrusting)	10.11	-2.954	-2.763
2. Op immateriële activa	10.12	-1.491	-2.486
V. Voorzieningen	10.13	-4.246	-1.491
Totaal van administratieve kosten, afschrijvingen en voorzieningen		-87.744	-83.592
VI. Bijzondere waardeverminderingen			
1. Op voor verkoop beschikbare financiële activa	10.14		0
2. Op financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten		3	
3. Op leningen en vorderingen	10.14		-1.660
4. Op financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		-3.014	
VII. Aandeel in de winst of verlies van geassocieerde ondernemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	9.7	4	358
VIII. Afboeking schuld uitgesloten vennoten ABK	11.1	716	1.154
Winst voor belastingen		53.724	57.640
Winstbelastingen	10.15	-11.465	-18.486
Winst over de verslagperiode		42.260	39.154
Winst over de verslagperiode toe te rekenen aan minderheidsbelangen		95	73
Winst over de verslagperiode toe te rekenen aan de aandeelhouders		42.165	39.081

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN

GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	Toelichting	2018	2017
Winst over de verslagperiode		42.260	39.154
Niet-gerealiseerde resultaten die later kunnen worden overgeboekt naar de winst- en verliesrekening		233	-2.483
Financiële activa beschikbaar voor verkoop			
Wijzigingen in de reële waarde	9.4		-2.629
Overboekingen naar de winst- en verliesrekening (desinvesteringen)	10.4		-1.441
Overboekingen naar de winst- en verliesrekening (waardeverminderingen)	10.14		0
Belastingen			1.393
Niet-gerealiseerde resultaten op financiële activa beschikbaar voor verkoop, na belastingen		0	-2.678
Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten			
Wijzigingen in de reële waarde		641	
Overboekingen naar de winst- en verliesrekening (desinvesteringen)		-509	
Overboekingen naar de winst- en verliesrekening (wijzigingen mbt verwachte kredietverliezen)		-3	
Belastingen		-38	
Niet-gerealiseerde resultaten op schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, na belastingen		90	
Kasstroomindekkingen			
Effectief deel van wijzigingen in de reële waarde			
Overboekingen naar de winst- en verliesrekening (stopzettingen)	10.6	203	318
Belastingen		-60	-123
Niet-gerealiseerde resultaten op kasstroomindekkingen, na belastingen		143	195
Niet-gerealiseerde resultaten die nooit overgeboekt worden naar de winst- en verliesrekening		-228	0
Eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten			
Wijzigingen in de reële waarde		-156	
Belastingen			
Niet-gerealiseerde resultaten op eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, na belastingen		-156	0
Toegezegdpensioenregelingen			
Actuariële winsten en verliezen	11.3.2	-102	-42
Belastingen		30	42
Actuariële winsten en verliezen op toegezegdpensioenregelingen, na belastingen		-72	0
Totaal niet-gerealiseerde resultaten over de verslagperiode na belastingen		5	-2.484
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de verslagperiode		42.265	36.671
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de verslagperiode toe te rekenen aan minderheidsbelangen		95	73
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over de verslagperiode toe te rekenen aan aandeelhouders van de vennootschap		42.170	36.597

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN WIJZIGINGEN IN HET EIGEN VERMOGEN

EIGEN VERMOGEN	Geplaatst kapitaal	Geconsolideerde reserves				Herwaarderingsreserves					Totaal eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders van de vennootschap	Minderheidsbelang	Totaal eigen vermogen
		Ingehouden winsten	Actuariële winsten en verliezen op te bereiken doelpensioenplannen	Op aandelen gebaseerde vergoedingen	Subtotaal	IAS 39- Financiële activa beschikbaar voor verkoop	IFRS 9 - FVOCI - Schuld instrumenten	IFRS 9 - FVOCI - Eigenvermogensinstrumenten	Kasstroom-indekkingen	Subtotaal			
Toelichting	4.1	4.1	4.1/11.3.2	4.1/11.3.1		4.1/10.4			4.1/10.6			4.2	
BEGINSALDO, 1 JANUARI 2017	17.500	491.910	440	4.099	496.449	4.736	0	0	-428	4.307	518.256	138	518.395
Uitkering dividend vorig boekjaar					0						0	-78	-78
Uitkering tussentijds dividend		-17.550			-17.550						-17.550		-17.550
Resultaat van het boekjaar		39.081			39.081						39.081	73	39.154
Niet-gerealiseerde resultaten van het boekjaar			0		0	-2.678			195	-2.483	-2.484	0	-2.484
Op aandelen gebaseerde vergoedingen (bijdrage van de moedermaatschappij)				1.420	1.420						1.420		1.420
Andere		280	0	-286	-6	0				0	-6	-14	-20
EINDSALDO, 31 DECEMBER 2017	17.500	513.720	440	5.233	519.393	2.058	0	0	-233	1.824	538.718	120	538.838
Impact van de overgang naar IFRS 9		-3.263			-3.263	-2.058	1.794	288		24	-3.239		-3.239
BEGINSALDO, 1 JANUARI 2018 met impact IFRS 9	17.500	510.457	440	5.233	516.130	0	1.794	288	-233	1.848	535.479	120	535.599
Uitkering dividend vorig boekjaar		-27.365			-27.365						-27.365	-73	-27.438
Uitkering tussentijds dividend					0						0		0
Resultaat van het boekjaar		42.165			42.165						42.165	95	42.260
Niet-gerealiseerde resultaten van het boekjaar			-72		-72		90	-156	143	77	5		5
Op aandelen gebaseerde vergoedingen (bijdrage van de moedermaatschappij)				-484	-484						-484		-484
Andere		617		-617	0						0		0
EINDSALDO, 31 DECEMBER 2018	17.500	525.875	368	4.132	530.375	0	1.884	132	-90	1.925	549.800	141	549.942

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

KASSTROOMOVERZICHT	Toelichting	2018	2017
Bedrijfsactiviteiten			
Nettowinst (+)/-verlies (-) over de verslagperiode		42.165	39.081
Aanpassingen om nettowinst te doen aansluiten bij de nettokasstromen met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten			
Actuele en uitgestelde belastinguitgaven, opgenomen in de winst- en verliesrekening	10.15	11.465	18.486
Minderheidsbelangen		95	73
Aandeel in resultaat van geassocieerde ondernemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	9.7	-4	-358
Dividend ontvangen van geassocieerde ondernemingen opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode	9.7	12	209
Investerings- en financieringsactiviteiten			
Afschrijvingen	10.11/10.12	4.446	5.248
Resultaat op verkoop van financiële vaste activa	10.7	28	-1
Afboeking schuld uitgesloten vennoten ABK		-716	-1.154
Bedrijfsactiviteiten			
Bijzondere waardeverminderingen	10.14	3.148	1.751
Toename (+)/afname (-) voorzieningen	10.13	4.304	1.615
Resultaten uit kasstroomindekkingen	10.6	203	318
Resultaten uit reële waarde indekkingen	10.6	-307	-451
Resultaten op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	10.5	114	218
Resultaten op financiële activa in de beleggingsportefeuille	10.4	99	5.105
Op aandelen gebaseerde vergoedingen	10.9	-484	1.420
Overige aanpassingen		707	-173
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten voor wijzigingen in bedrijfsactiva en –verplichtingen		65.274	71.388
Toename (-)/Afname (+) van bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen & kasequivalenten)		-370.412	-430.728
toename (-)/afname (+) in tegoeden bij centrale banken	9.1	-51.645	-273.045
toename (-)/afname (+) vorderingen op kredietinstellingen	9.2	-12.138	5.095
toename (-)/afname (+) van leningen en voorschotten aan klanten	9.5	-275.658	-307.180
toename (-)/afname (+) van financiële activa in de beleggingsportefeuille	9.4	-31.050	142.836
toename (-)/afname (+) van de te ontvangen interesten van financiële activa		1.705	2.411
toename (-)/afname (+) van overige activa	9.8	-1.627	-844
Toename (+)/afname (-) van verplichtingen (exclusief geldmiddelen & kasequivalenten)		346.593	420.730
toename (+)/afname (-) van deposito's van kredietinstellingen	9.9	-236	2.261
toename (+)/afname (-) van deposito's van klanten	9.10	326.846	330.210
toename (+)/afname (-) van in schuldbewijzen belichaamde verplichtingen	9.11	22.094	91.421
toename (+)/afname (-) van achtergestelde verplichtingen (excl. verlopen interest)	9.12	-566	409
toename (+)/afname (-) van te betalen interesten op financiële verplichtingen		-2.371	-4.696
toename (+)/afname (-) van overige verplichtingen	9.13	826	1.126
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		41.456	61.390
Ontvangen (+)/betaalde (-) belasting op het resultaat		-13.476	-16.230
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		27.980	45.160
Investeringsactiviteiten			
Betalingen om materiële vaste activa te verwerven	10.11	-5.777	-4.287

Betalingen om immateriële activa te verwerven	10.12	-89	-238
Betalingen voor dochterondernemingen		-289	0
Ontvangsten uit dochterondernemingen		119	0
Andere betalingen met betrekking tot investeringsactiviteiten		-236	-195
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten		-6.273	-4.720
Financieringsactiviteiten			
Uitgekeerde dividenden		-27.782	-17.628
Ontvangsten uit de uitgifte van achtergestelde verplichtingen		39.900	0
Terugbetaling van achtergestelde verplichtingen		-9.387	-5.794
Andere betalingen met betrekking tot financieringsactiviteiten		0	-20
Andere ontvangsten met betrekking tot financieringsactiviteiten		0	1
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten		2.730	-23.441
Toename van geldmiddelen en kasequivalenten via bedrijfscombinaties			
Netto toename in geldmiddelen en kasequivalenten		24.437	16.999
Geldmiddelen en kasequivalenten op de begindatum (*)		41.975	24.976
Geldmiddelen en kasequivalenten op de einddatum (*)		66.412	41.975

(*) Geldmiddelen en kasequivalenten zijn gedefinieerd als: kas, beleggingen bij centrale banken, postcheque- en girodiensten en vorderingen op kredietinstellingen (daggeldleningen en zichtrekeningen) verminderd met de deposito's van centrale banken en schulden tegenover kredietinstellingen (daggeldontleningen en zichtrekeningen).

Aansluiting Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken (balansrubriek) met geldmiddelen en kasequivalenten (cashflowstatement)	2018	2017
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken (actief)	361.676	311.756
- Tegoeden bij centrale banken (monetaire reserve)	-359.683	-308.038
+ Vorderingen op kredietinstellingen (daggeldleningen en zichtrekeningen)	74.677	48.123
- Deposito's van kredietinstellingen (daggeldleningen en zichtrekeningen)	-10.258	-9.866
Geldmiddelen en kasequivalenten	66.412	41.975

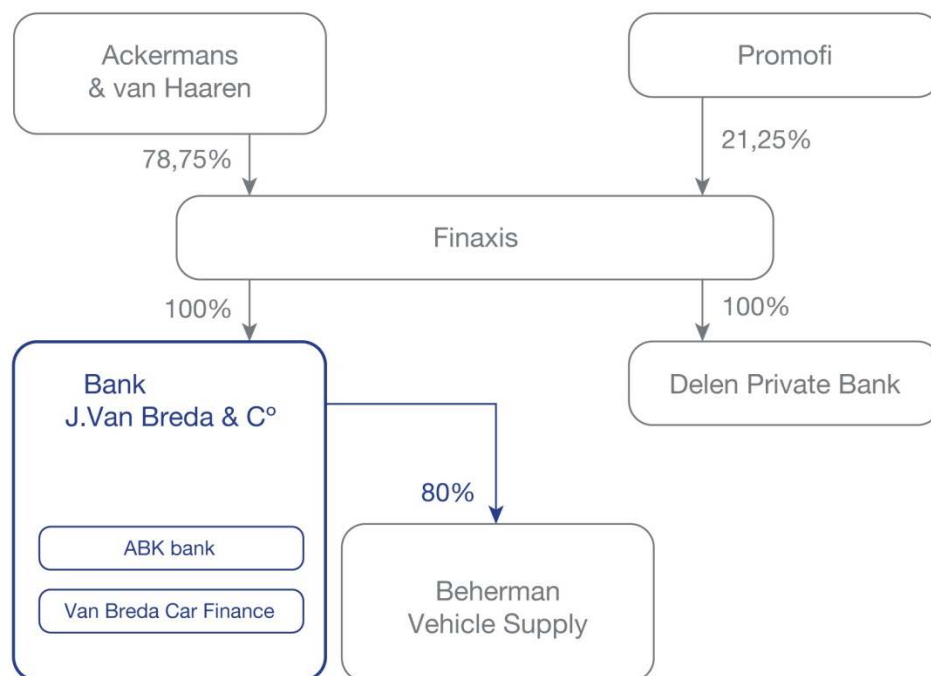
TOELICHTINGEN

1. ALGEMENE INFORMATIE

Sinds 1998 waren de aandelen van de Bank verankerd in de holding Finaxis, net zoals deze van Delen Private Bank.

Hierbij was Ackermans & van Haaren NV met 78,75% van de aandelen (min één aandeel) de referentie-aandeelhouder van Finaxis. Het beursgenoteerde Ackermans & van Haaren was rechtstreeks eigenaar van 40% van de aandelen (min één aandeel); haar 100%-dochtervennootschap naar Luxemburgs recht, Profimolux was eigenaar van 38,75% van de aandelen van Finaxis. De overige 21,25% van de aandelen waren in handen van Promofi NV. Promofi NV wordt uitiem gecontroleerd door de familie Delen.

Organigram tot 30/12/2018

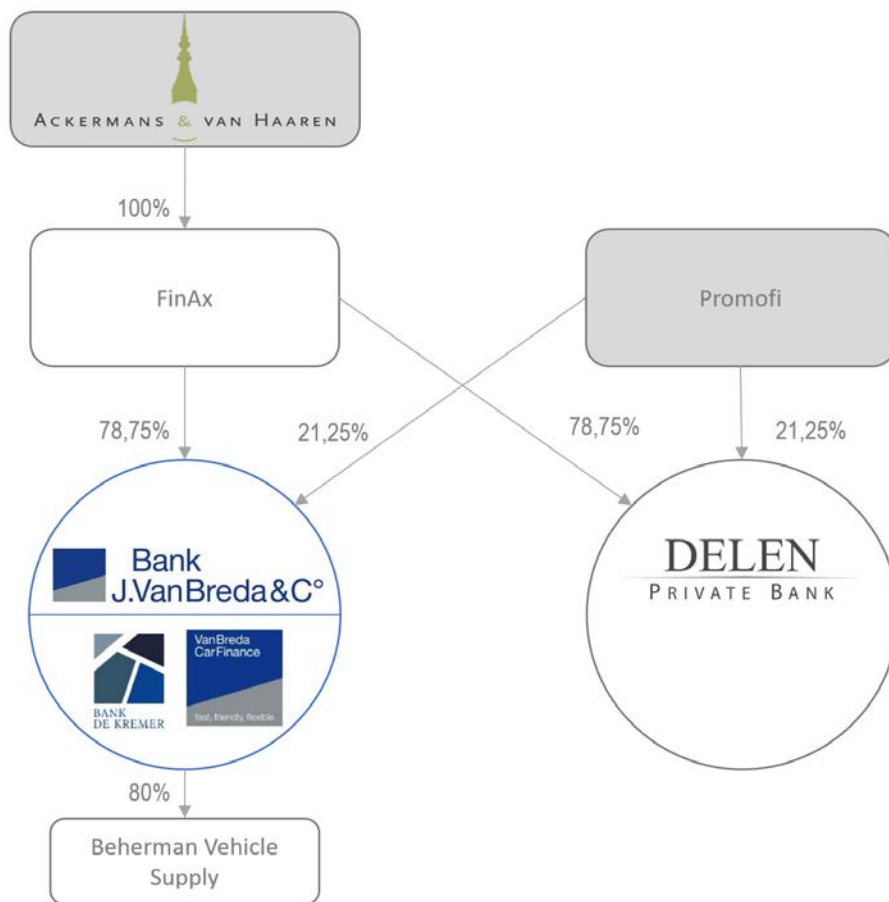

Per 31 december 2018 werd een vereenvoudiging doorgevoerd van de structuur van de Finaxis-groep waarbij onder meer een gemengde splitsing van Finaxis NV heeft plaatsgevonden, ingevolge dewelke de vermogensbestanddelen van Finaxis (met inbegrip van de aandelen in Bank J. Van Breda & C°) toebedeeld zijn aan een nieuw opgerichte vennootschap behorend tot de Ackermans & van Haaren-groep, FinAx NV (voor 78,75%) en aan een vennootschap van de familie Jacques Delen, Promofi NV (21,25%) en waarbij Finaxis ontbonden is.

Deze interne herstructurering resulteert bijgevolg in een wijziging in de rechtstreekse aandeelhouder(s) van Bank J. Van Breda & C° zonder dat de uiteindelijke controlestructuur werd gewijzigd.

Door Ackermans & van Haaren NV wordt eveneens een geconsolideerde jaarrekening opgesteld en gepubliceerd.

Organigram vanaf 31/12/2018

Bank de Kremer (voorheen ABK bank) en Van Breda Car Finance zijn beiden divisies van Bank J. Van Breda & C°. Bank de Kremer biedt voor particulieren een antwoord op een duidelijke behoefte aan overzicht en inzicht in het huidige en toekomstige vermogen. Van Breda Car Finance is in heel België actief in de sector van de autofinanciering en de financiële autoleasing.

1.1 DOCHTERONDERNEMINGEN

De dochterondernemingen worden **integraal geconsolideerd**:

Naam van de onderneming	Ondernemings-nummer	Land van oprichting	Belangen% 31/12/2018	Belangen% 31/12/2017	Wijziging 2018 t.o.v. 2017
Beherman Vehicle Supply NV	BE 0473.162.535	BE	80%	80%	Neen

De activiteit van Beherman Vehicle Supply NV bestaat in het ter beschikking stellen van voertuigen aan autodealers (stockfinanciering).

1.2 JOINT VENTURES EN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

De joint ventures en geassocieerde deelnemingen worden opgenomen volgens de **vermogensmutatiemethode**:

- De activiteit van Finauto NV, Antwerpse Financiële Handelsmaatschappij NV en Financieringsmaatschappij Definco NV bestond uit het verstrekken van autofinancieringen. Definco NV werd vereffend in april 2018. Bank J. Van Breda & C° verwierf een belang van 100% in Finauto NV en de Antwerpse Financiële Handelsmaatschappij NV, waarna beide vennootschappen in het derde kwartaal van 2018 gefusioneerd werden met Bank J. Van Breda & C°. De activiteiten worden verdergezet binnen de divisie Van Breda Car Finance.

- Informatica Van Breda NV levert diensten inzake het beheer van het informaticapark en de telecommunicatie-infrastructuur en adviesverlening hieromtrent aan een aantal vennootschappen waaronder Bank J. Van Breda & C°. In het 4^e kwartaal van 2018 werd beslist de samenwerking met Informatica Van Breda NV met betrekking tot de informatica-infrastructuur af te bouwen vanaf 2019.

Naam van de joint venture	Ondernemings-nummer	Land van oprichting	Belangen% 31/12/2018	Belangen% 31/12/2017	Wijziging 2018 t.o.v. 2017
Actief per 31/12/2018					
Informatica Van Breda NV	BE 0427.908.174	BE	40%	40%	Neen
Gefusioneerd per 28/09/2018 met boekhoudkundige uitwerking per 30/06/2018					
Finauto NV	BE 0464.646.232	BE	0%	50%	Ja
Antwerpse Financiële Handelsmaatschappij NV	BE 0418.759.886	BE	0%	50%	Ja
Vereffend per 23/04/2018					
Financieringsmaatschappij Definco NV	BE 0415.155.644	BE	0%	50%	Ja

Kerncijfers	Activa (100%)	2018 Verplichtingen (100%)	Omzet (100%)	Netto-resultaat (100%)	Boekwaarde (volgens belangen%)
Informatica Van Breda NV	5.756	4.543	10.942	5	485
Totaal	5.756	4.543	10.942	9	485

Kerncijfers	Activa (100%)	2017 Verplichtingen (100%)	Omzet (100%)	Netto-resultaat (100%)	Boekwaarde (volgens belangen%)
Finauto NV	1.637	1.375	1.280	1	131
Antwerpse Financiële Handelsmaatschappij NV	1.348	411	1.437	687	469
Financieringsmaatschappij Definco NV	274	0	45	24	137
Informatica Van Breda NV	5.871	4.664	11.064	5	483
Totaal	9.130	6.449	13.825	717	1.220

Er zijn in deze ondernemingen zowel in 2018 als in 2017 geen niet-gerealiseerde resultaten (verwerkt via het eigen vermogen).

2. TOELICHTING BIJ DE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING

De geconsolideerde jaarrekening wordt opgemaakt conform de **International Financial Reporting Standards (IFRS) en IFRIC interpretaties van kracht per 31 december 2018**, zoals goedgekeurd door de Europese Commissie. Grondslagen voor financiële verslaggeving die verder niet specifiek vermeld worden in deze jaarrekening, stemmen overeen met de IFRS zoals aanvaard in de Europese Unie.

2.1 BEOORDELINGEN EN SCHATTINGEN

De opstelling van de jaarrekening volgens de IFRS-normen verplicht tot het gebruik van beoordelingen en schattingen, onder andere over toekomstige onzekere gebeurtenissen. Alhoewel de Raad van Bestuur meent dat ze bij deze beoordelingen en schattingen met alle beschikbare informatie heeft rekening gehouden, kan de werkelijke uitkomst verschillen en kan dit soms leiden tot materiële aanpassingen van de opgenomen bedragen voor activa en verplichtingen in het volgende boekjaar. In dat opzicht zijn vooral de schattingen en beoordelingen van belang, gebruikt bij:

- de waardering van kredietverliezen, zowel onder IAS 39 (boekjaar 2017) als onder IFRS 9 (boekjaar 2018) (zie verder onder 2.3.3.2 van de Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichting 5.3.2);
- het opnemen van voorzieningen;
- het bepalen van de parameters gebruikt bij waardering van verplichtingen verbonden aan de pensioenplannen van werknemers van de Bank (zie toelichting 11.3.2);
- het bepalen van de verwachte gebruiksduur en restwaarde van de immateriële en materiële vaste activa (zie verder onder 2.3.5 en 2.3.6 van de Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving);
- het bepalen van de uitstaande verplichting inzake het scheidingsaandeel van ABK (zie toelichting 11.1).

2.2 WIJZIGINGEN IN DE GRONDSLAGEN EN METHODOLOGIE

2.2.1 Wijzigingen in boekjaar 2018

De toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent met die van het vorige boekjaar. Volgende nieuwe IFRS-standaarden zijn van toepassing vanaf 1 januari 2018 en worden voor het eerst toegepast in deze jaarrekening:

- IFRS 9 Financiële instrumenten: hiervoor verwijzen we naar toelichting 3 Informatie over de overgang naar IFRS 9.
- IFRS 15 Opbrengsten van contracten met klanten: deze standaard voorziet in een nieuw kader voor de erkenning van opbrengsten. De Bank heeft voor het beperkt aantal contracten in scope van deze standaard het nieuwe 5-stappenmodel doorlopen om te bepalen of, hoeveel en wanneer opbrengsten moeten worden erkend. Aangezien alle geïdentificeerde prestatieverplichtingen zijn voldaan bij ontvangst van de vergoeding, is er geen impact op de erkenning van opbrengsten onder IFRS 15.

2.2.2 Toekomstige wijzigingen

IFRS 16 Leaseovereenkomsten vervangt IAS 17 en wordt **van kracht vanaf 1 januari 2019**. Deze standaard regelt de opname, waardering en presentatie van en de informatieverschaffing over leaseovereenkomsten (contracten waarbij het gebruiksrecht van een onderliggend actief in ruil voor een vergoeding gedurende een bepaalde periode wordt overgedragen door een leasinggever aan een leasingnemer).

De Bank is actief als leasinggever en als leasingnemer:

- Voor leasinggevers verandert er niets substantieels. Als leasinggever verhuren we via onze divisie Van Breda Car Finance voertuigen aan onze klanten. De boekhoudkundige verwerking van de leaseovereenkomsten die wij aanbieden, wijzigt niet.
- Voor leasingnemers is er wel impact. IFRS 16 maakt komaf met het huidige dual model (IAS 17) dat een onderscheid maakt tussen financiële (op de balans) en operationele (niet op de balans) leasing. Vanaf 1 januari 2019 dienen ook operationele leases op de balans te worden opgenomen.

De Bank heeft een impactanalyse uitgevoerd voor de operationele huurcontracten waarbij het leasingnemer is. Daaruit blijkt dat de gehuurde bankkantoren en bedrijfswagens binnen het toepassingsgebied van de standaard vallen.

De Bank zal bij de overgang naar IFRS 16 op 1 januari 2019 gebruik maken van de in de standaard voorziene mogelijkheid om de vergelijkende cijfers (boekjaar 2018) niet te herwerken (modified retrospective approach). De openingsimpact zal worden verwerkt via een aanpassing van de openingsbalans per 1 januari 2019.

Onder deze modified retrospective approach:

- nemen we een **leaseverplichting** op, gewaardeerd tegen de contante waarde van de resterende leasebetalingen, verdisconteerd op basis van onze marginale rentevoet op 1 januari 2019;
- nemen we een **met een gebruiksrecht overeenstemmend actief** (Right-of-Use of RoU-asset) op, met een aanvangswaarde gelijk aan de som van de leaseverplichting bij aanvang van het contract en – indien van toepassing – een voorziening voor herstellingskosten, waarop lineair wordt afgeschreven;
- zal de boekwaarde van de leaseverplichting op 1 januari 2019 hoger zijn dan de boekwaarde van het met een gebruiksrecht overeenstemmend actief; dit verschil verwerken we via een aanpassing van de ingehouden winsten in het eigen vermogen.

De impact van IFRS 16 op de openingsbalans per 1 januari 2019 kan als volgt worden samengevat:

Activa		Verplichtingen	
RoU-asset wagens	4.142	Leaseverplichting wagens	4.259
RoU-asset kantoren	2.867	Leaseverplichting kantoren	2.976
Uitgestelde belastingvordering	84	Voorziening voor herstellingskosten kantoren	110
		Eigen vermogen	
		Ingehouden winsten	- 252
Totaal Activa	7.093	Totaal Verplichtingen en Eigen vermogen	7.093

Het geconsolideerde balanstotaal zal dus met slechts 7 mio eur of 0,1% toenemen.

De periodieke huurlasten (onder IAS 17 gelijk over de looptijd) worden onder IFRS 16 vervangen door een lineaire afschrijvingskost van het RoU-asset enerzijds en rentelasten op de leaseverplichting anderzijds. Omdat rentelasten verbonden aan een schuld typisch hoger zijn bij aanvang van het contract, zullen de totale kosten onder IFRS 16 hoger zijn in het begin van een contract en afnemen over de looptijd. De impact op de toekomstige resultaten is echter niet materieel, en cashflowmatig wijzigt er helemaal niets.

Andere op til zijnde aanpassingen aan bestaande standaarden worden verder geanalyseerd maar momenteel beoordeelt de Bank de impact ervan als niet materieel.

2.3 BELANGRIJKSTE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING

2.3.1 Voorstellingsbasis

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in duizenden euro en is opgesteld op basis van de going concern veronderstelling.

2.3.2 Consolidatieprincipes

De geconsolideerde jaarrekening van de groep Bank J. Van Breda & C° (hierna “de Bank”) omvat de financiële gegevens van Bank J. Van Breda & C° nv, haar dochterondernemingen alsook het aandeel van de Bank in de resultaten van de joint ventures en geassocieerde deelnemingen.

Onder toelichting 1 Algemene informatie worden de dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen weergegeven.

2.3.2.1 Dochterondernemingen

Dochterondernemingen zijn entiteiten die door de Bank worden gecontroleerd. Er bestaat controle wanneer Bank J. Van Breda & C° de macht heeft om het financieel en operationeel beleid van een onderneming te sturen teneinde voordelen uit haar activiteiten te verwerven. De deelnemingen in dochterondernemingen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum van verwerving tot het einde van de controle.

De financiële staten van de dochterondernemingen worden opgemaakt voor dezelfde rapporteringsperiode als Bank J. Van Breda & C°, waarbij uniforme IFRS waarderingsregels worden gehanteerd. Alle intragroepsverrichtingen en niet-gerealiseerde intragroepswinsten en -verliezen op transacties tussen groepsondernemingen worden geëlimineerd tenzij het om een bijzondere waardevermindering gaat.

2.3.2.2 Joint ventures en geassocieerde deelnemingen

- **Joint ventures** zijn ondernemingen die gezamenlijk worden gecontroleerd (gedefinieerd als die entiteiten waarin de Bank de gezamenlijke controle heeft, onder meer via het aandeelhouderspercentage of contractuele overeenkomst met één of meerdere medeaandeelhouders) en zijn opgenomen op basis van de vermogensmutatiemethode vanaf de datum van verwerving tot het einde van de controle.
- **Geassocieerde deelnemingen** zijn deelnemingen waarop de Bank een aanzienlijke invloed van betekenis heeft, meer bepaald ondernemingen waarin Bank J. Van Breda & C° de macht heeft om deel te nemen (geen controle) aan de financiële en operationele beleidsbeslissingen van de deelneming en worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode, vanaf de datum van verwerving tot het einde van de controle.

Volgens de **vermogensmutatiemethode** worden de deelnemingen oorspronkelijk geboekt tegen kostprijs en wordt de boekwaarde vervolgens aangepast om het aandeel van de Bank in de winst of het verlies van de deelneming op te nemen, en dit vanaf de aanschaffingsdatum.

De financiële staten van deze ondernemingen worden opgemaakt voor dezelfde rapporteringsperiode als Bank J. Van Breda & C°, waarbij uniforme IFRS waarderingsregels worden gehanteerd.

Wanneer het aandeel van de Bank in de verliezen van de geassocieerde onderneming groter is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde op nul gezet en worden geen verdere verliezen meer geboekt, tenzij de Bank verplichtingen of gewaarborgde verplichtingen op zich genomen heeft.

Niet-gerealiseerde intragroepswinsten worden geëlimineerd ten belope van het belangenpercentage. Niet-gerealiseerde intragroepsverliezen worden eveneens geëlimineerd tenzij het om een permanente waardevermindering gaat.

2.3.3 Financiële instrumenten

De invoering van IFRS 9 heeft geleid tot een aanpassing van de waarderingsregels voor financiële instrumenten vanaf 1 januari 2018. Zoals in toelichting 3 verder uitgelegd, heeft de Bank ervoor gekozen om de vergelijkende cijfers van boekjaar 2017 in deze geconsolideerde jaarrekening niet aan te passen. Voor een goed begrip van deze vergelijkende cijfers blijven daarom ook – waar relevant – de belangrijkste grondslagen onder IAS 39 opgenomen.

2.3.3.1 Opname op en verwijdering van de balans

- Financiële activa en verplichtingen worden in de balans opgenomen als Bank J. Van Breda & C° partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument. Aan- en verkopen van financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden verwerkt op de afwikkelingsdatum.
- Een financieel actief wordt van de balans verwijderd wanneer de contractuele rechten op de kasstromen ervan aflopen of die rechten worden overgedragen en de Bank ook alle bijhorende risico's en voordelen van eigendom van het financieel actief overdraagt.
- Een financiële verplichting wordt van de balans verwijderd wanneer de contractueel vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, of afloopt.

2.3.3.2 Classificatie en waardering van financiële activa en verplichtingen

Geldmiddelen en kasequivalenten bestaan uit kas- en banksaldi en andere direct opvraagbare deposito's en interbancaire activa en verplichtingen die direct opeisbaar zijn en die integraal deel uitmaken van het geldmiddelenbeheer van de Bank. Geldmiddelen en kasequivalenten worden in de balans opgenomen tegen nominale waarde.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten) worden op basis van hun reële waarde hetzij als financieel actief hetzij als financiële verplichting opgenomen en worden apart behandeld (zie hieronder 2.3.3.3).

Grondslagen voor financiële activa en verplichtingen volgens IAS 39 (boekjaar 2017)

Behalve de twee bovenvermelde categorieën onderscheidt IAS 39 nog volgende categorieën financiële instrumenten:

- Financiële instrumenten die behoren tot de handelsportefeuille (*trading*) en financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde via resultaat (andere dan *trading*) worden gewaardeerd aan reële waarde. De schommelingen in deze reële waarde worden opgenomen in het resultaat.
- Voor verkoop beschikbare financiële activa worden gewaardeerd aan reële waarde. De schommelingen in reële waarde worden in het eigen vermogen gerapporteerd, tot verkoop of bijzondere waardevermindering, waarbij de gecumuleerde herwaardering in de resultatenrekening wordt opgenomen (zie verder).
- Leningen en vorderingen en Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs:
 - Rentedragende leningen en ontleningen worden initieel gewaardeerd aan aanschaffingswaarde rekening houdend met de direct toewijsbare transactiekosten. Na de initiële waardering worden de rentedragende leningen en ontleningen opgenomen aan de geamortiseerde kostprijs, waarbij het verschil tussen de

aanschaffingsprijs en de terugbetalingswaarde *pro rata temporis* in de resultatenrekening worden geboekt op basis van de effectieverentemethode.

- Handelsvorderingen en overige vorderingen worden gewaardeerd aan nominale waarde, verminderd met eventuele waardeverminderingen voor oninbare vorderingen.
- Tot einde looptijd aangehouden beleggingen worden met behulp van de effectieverentemethode gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.

Onder IAS 39 gelden onderstaande **waarderingsregels voor bijzondere waardeverminderingen op Leningen en vorderingen en Tot einde looptijd aangehouden effecten.**

Op elke afsluitdatum gaat de Bank na of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Op een financieel actief of een groep van financiële activa worden bijzondere waardeverminderingen geboekt indien, en enkel indien, er een objectieve reden is ten gevolge van één of méér gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan na de initiële totstandkoming van het financieel actief (de zogenaamde verliesgebeurtenis of *loss event*) en deze verliesgebeurtenis heeft een impact op de toekomstige kasstromen. Hierbij hanteert de Bank steeds de hoogst mogelijke voorzichtigheid.

Objectieve redenen dat voor een financieel actief een bijzonder waardevermindering geboekt moet worden, veronderstellen meetbare gegevens waarover de Bank beschikt op basis van de volgende gebeurtenissen:

- belangrijke financiële moeilijkheden bij de ontleners;
- een contractbreuk waaronder het niet respecteren van vervaldagen voor interest- en/of kapitaalflossingen;
- het toestaan door de Bank van bepaalde voorwaarden, voor economische of wettelijke redenen, die de Bank in normale omstandigheden niet aan de ontleners zou toestaan;
- het waarschijnlijk worden dat de ontleners failliet zal gaan of in herstructurering zal gaan;
- objectieve criteria die aantonen dat er een meetbare verslechtering is van de verwachte toekomstige kasstromen van een collectieve groep van financiële activa, ook al kan deze verslechtering niet op individuele basis voor de samenstellende delen van het collectief financiële actief bepaald worden en die wijzen op
 - een achteruitgang in de kredietwaardigheid of de financiële draagkracht van de ontleners van de groep of
 - nationale of economische omstandigheden die specifiek zijn aan deze groep van ontleners.

Indien een indicatie van een bijzondere waardevermindering aanwezig is, wordt een inschatting gemaakt van de realiseerbare waarde. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde wordt een bijzondere waardevermindering ten laste van het resultaat geboekt om de boekwaarde van het actief terug te brengen tot de realiseerbare waarde.

Bij de krediet- en debiteurenopvolging en het aanleggen van waardeverminderingen wordt rekening gehouden met het gedekt (gewaarborgd) en ongedekt gedeelte van het krediet. Het gedekt gedeelte wordt bepaald volgens onderstaande waarderingsregels voor waarborgen.

Waarborg	Bedrag verwachte recuperatie
1. Hypothecaire inschrijving in nuttige rang, binnen de waarde gedwongen verkoop	Laagste bedrag van: * Bedrag van de inschrijving * Bedrag van de geschatte waarde gedwongen verkoop
2. Bankgarantie	Het gegarandeerde bedrag
3. Pand handelsfonds	* 0 EUR * of meer indien externe informatie aantoont dat handelsfonds waarde heeft
4. Roerend pand	Een percentage van de waarde in functie van het risicoprofiel van de roerende waarden (eventueel min het muntrisico)
5. Eigendomsvoorbehoud/voorrecht van de onbetaalde verkoper	Na bepaling of de aankoopprijs marktconform een percentage van de aankoopfactuur is in functie van de leeftijd van de factuur (eventueel te verminderen met de schade indien gekend) en enkel voor waardevol en aanwezig voorwerp
6. Vergoeding van een verzekeringsmaatschappij	De te ontvangen vergoeding, indien 100% zekerheid
7. Gekantonneerd bedrag	Gekantonneerd bedrag
8. Te recupereren en/of te verkopen geleased	Na bepaling of de aankoopprijs marktconform een percentage van de aankoopfactuur is in functie van de leeftijd van de factuur (eventueel te verminderen met de schade indien gekend)
9. Waarborgbeheer	100% van het bedrag waar waarborgbeheer in het ongedekt risico tussenkomt, dus na rekening gehouden te hebben met percentage tussenkomst en degressiviteit krediet, en na aftrek van andere reële waarborgen die moeten gedeeld/doorgestort worden aan waarborgbeheer

Voor actieve kredieten in de hoogste risicocategorie (onzeker verloop) is de waardevermindering gelijk aan een percentage van het ongedekt risico. Voor dubieuze vorderingen wordt de verwachte recuperatie bepaald op basis van het gedeeltelijk gedeelte en is de waardevermindering gelijk aan 100% van het ongedekt gedeelte.

Eerder geboekte waardeverminderingen worden via de resultatenrekening teruggenomen wanneer die niet meer geldig zijn.

Onder IAS 39 passen we onderstaande **waarderingsregels toe voor bijzondere waardeverminderingen op effecten geclassificeerd als Voor verkoop beschikbare financiële activa**.

Op elke afsluitdatum gaat de Bank na of er objectieve aanwijzingen zijn dat zo een effect aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Onder een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering verstaan we waarneembare financiële problemen bij de tegenpartij, het wegvallen van een markt vanwege financiële moeilijkheden of andere aanwijzingen die de recupereerbaarheid ten opzichte van de aanschaffingswaarde in gevaar brengen (*loss event*).

Voor genoteerde aandelen en andere niet-vastrentende effecten wordt een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde beschouwd als een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering.

Indien een daling van de reële waarde van een voor verkoop beschikbaar financieel actief rechtstreeks in het eigen vermogen is opgenomen en er objectieve aanwijzingen zijn dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt het cumulatieve verlies dat rechtstreeks in het eigen vermogen was verwerkt, opgenomen in de resultatenrekening. Het cumulatieve verlies dat in de resultatenrekening wordt opgenomen, is het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de huidige reële waarde, verminderd met een eventueel bijzondere waardevermindering op dat financieel actief dat eerder reeds in resultaat was genomen.

Ingeval van een bijzondere waardevermindering op voor verkoop beschikbare activa met een cumulatieve nettowinst in het eigen vermogen, wordt de bijzondere waardevermindering eerst aangerekend op deze cumulatieve nettowinst; het eventuele excedent van de bijzondere waardevermindering wordt ten laste genomen van de resultatenrekening.

Een verdere evolutie van de bijzondere waardevermindering wordt als volgt verwerkt:

- Voor aandelen en andere niet-vastrentende effecten:
 - Als in een volgende periode de reële waarde verder afneemt, zal deze bijkomende waardevermindering via de resultatenrekening worden verwerkt.
 - Een toename van de reële waarde wordt steeds via het eigen vermogen verwerkt.
- Voor vastrentende effecten:
 - Als in een volgende periode de reële waarde verder afneemt en er objectieve aanwijzingen zijn dat het actief een bijkomende bijzondere waardevermindering heeft ondergaan, wordt het cumulatieve verlies opgenomen in de resultatenrekening. Het cumulatieve verlies dat in de resultatenrekening wordt opgenomen, is het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de huidige reële waarde, verminderd met de bijzondere waardevermindering op dat financieel actief dat eerder reeds in resultaat was genomen. Indien de verdere afname van de reële waarde geen gevolg is van een (bijkomende) bijzondere waardevermindering wordt de waardewijziging via het eigen vermogen verwerkt.
 - Als in een volgende periode de reële waarde opnieuw toeneemt en de toename kan objectief worden toegewezen aan een gebeurtenis (*reversal event*) die zich heeft voorgedaan na opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies in de resultatenrekening en welke een positieve impact heeft op de geschatte toekomstige kasstromen uit het financiële actief, zal de latere stijging van de reële waarde, weliswaar beperkt tot de initiële waardevermindering, via de resultatenrekening worden tegengeboekt. Indien de toename niet te wijten is aan een *reversal event* zal de waardewijziging via het eigen vermogen worden verwerkt.

Grondslagen voor financiële activa volgens IFRS 9 (boekjaar 2018)

Bij de verwerving van of investering in een financieel actief bepalen de contractuele voorwaarden of het een eigenvermogensinstrument, dan wel een schuldinstrument is. Eigenvermogensinstrumenten geven recht op het overblijvend belang in de nettoactiva van een andere entiteit.

- Classificatie en waardering van schuldinstrumenten

Voor schuldinstrumenten moet de Bank twee zaken beoordelen:

- 1) De beoordeling van het business model: dit gebeurt voor elke groep van financiële activa die op dezelfde manier beheerd worden voor wat betreft het genereren van kasstromen:
 - held-to-collect (HTC): door de contractuele kasstromen te ontvangen over de looptijd van de activa;
 - held-to-collect & sell (HTC&S): door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als door de financiële activa zelf regelmatig te verkopen;
 - andere: bijvoorbeeld trading.
- 2) De beoordeling van de eigenschappen van de contractuele kasstromen of SPPI-test (solely payments of principal and interest): dit gebeurt per productgroep (financiële activa met gelijkaardige kasstroomeigenschappen) of waar nodig op individuele basis. Er wordt beoordeeld of het instrument op gespecificeerde data kasstromen genereert die enkel betalingen zijn van kapitaal en interest op het uitstaand kapitaal.

Uit deze beoordelingen volgt de classificatie en waarderingsmethode:

- Gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs (AC): schuldinstrumenten die voldoen aan de SPPI-test en aangehouden worden in een HTC-model.

Bij eerste opname worden zij gewaardeerd tegen reële waarde, vermeerderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving ervan. Vervolgens

wordt de effectieverentemethode toegepast waarbij het verschil tussen de waardering bij eerste opname en de terugbetalingswaarde pro rata temporis in de resultatenrekening wordt geboekt op basis van de effectieve rentevoet.

- Gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI): schuldinstrumenten die voldoen aan de SPPI-test en aangehouden worden in een HTC&S-model.
Bij verkoop worden de gecumuleerde waardeveranderingen overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.
- Gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (FVTPL): schuldinstrumenten waarvoor de SPPI-test faalt en/of die niet worden aangehouden onder een HTC of HTC&S-model moeten verplicht op deze manier worden gewaardeerd.

Los van deze beoordelingen kan de Bank er bij aanvang onherroepelijk voor kiezen om het financieel actief op te nemen aan FVTPL (fair value option), als deze keuze zorgt voor eliminatie of aanzienlijke beperking van een zogenaamde 'accounting mismatch'.

Voor bovenstaande financiële activa gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs en aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, moeten voorzieningen voor kredietverliezen aangelegd worden (zie verder).

- Classificatie en waardering van eigenvermogensinstrumenten

Eigenvermogensinstrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden moeten verplicht worden gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (FVTPL).

Voor andere eigenvermogensinstrumenten kan de Bank bij eerste opname onherroepelijk kiezen voor de waardering aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI). De keuze kan gebeuren instrument per instrument (per aandeel). Bij verkoop mogen de gecumuleerde waardeveranderingen niet worden overgeboekt naar de winst- en verliesrekening. Enkel dividenden mogen wel in de winst- en verliesrekening worden opgenomen.

Bij eigenvermogensinstrumenten moeten geen voorzieningen voor kredietverliezen worden aangelegd.

Onder IFRS 9 worden van bij de eerste opname voorzieningen voor verwachte kredietverliezen (expected credit losses of ECL's) aangelegd voor:

- financiële activa gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs;
- schuldinstrumenten gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten;
- vorderingen uit financiële leaseovereenkomsten;
- verplichtingen uit leningtoezeggingen en financiële garantiecontracten.

Bij het bepalen van de voorziening voor te verwachten kredietverliezen worden de financiële activa onderverdeeld in 3 niveaus (stages):

- Stage 1: 'performing' activa, waarvoor op het moment van eerste opname een '1 year expected credit loss' wordt aangelegd op basis van de waarschijnlijkheid dat zich binnen de 12 maanden gebeurtenissen zullen voordoen die aanleiding geven tot het staken van betaling;
- Stage 2: '(under)performing' activa waarvoor een 'lifetime expected credit loss' wordt aangelegd zodra een significante stijging in kredietrisico wordt vastgesteld sinds de eerste opname;

- Stage 3: voor ‘non-performing’ activa wordt een inschatting gemaakt van de realiseerbare waarde. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde wordt een bijzondere waardevermindering geboekt om de boekwaarde van het actief terug te brengen tot de realiseerbare waarde.

Mutaties in deze voorzieningen verlopen via de rubriek ‘Bijzondere waardeverminderingen’ in de winst- en verliesrekening. De voorzieningen voor verwachte kredietverliezen zelf worden gepresenteerd:

- in mindering van de bruto boekwaarde van financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (incl. leasingvorderingen);
- in de niet-gerealiseerde resultaten (OCI) voor schuldinstrumenten gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten;
- als een voorziening onder de verplichtingen voor verplichtingen uit leningtoezeggingen en financiële garantiecontracten.

De staging bij een significante stijging (of daling) in kredietrisico gebeurt op niveau van individuele contracten (‘bottom-up’ staging) op basis van een aantal criteria zoals betaalachterstand, hernegotiaties en interne rating categorie. Voor de individuele staging bij kredieten wordt de interne kredietrating gebruikt. Aangezien dit een criterium is dat gebaseerd is op het verleden, wordt hiernaast nog een aparte ‘collective staging’ logica gehanteerd om de macro-economische verwachtingen mee in rekening te nemen.

Bij de obligatieportefeuille wordt de ‘low credit risk exemption’ toegepast: zolang obligaties hun investment grade rating categorie behouden, blijven ze in stage 1. Op basis van het lage kredietrisico op rapporteringsdatum kan worden geconcludeerd dat een significante stijging in kredietrisico zich niet heeft voorgedaan. Indien een obligatie toch naar een ‘non-investment grade’ rating categorie zou migreren, zal de Bank de obligatie ofwel verkopen ofwel in stage 2 plaatsen en een bijhorende ‘lifetime ECL’ bepalen.

Een waarderingsmodel berekent de verwachte kredietverliezen voor contracten in stage 1 en 2 in regel met de literatuur over IFRS9 ECL-modellering. Ze zijn bepaald zonder enige bewuste vertekening in optimistische noch conservatieve zin en zijn gebaseerd op alle redelijke en onderbouwde informatie zoals die beschikbaar is met te verantwoorden kost of inspanning. Het gaat hierbij over informatie over het verleden, huidige omstandigheden en voorspellingen van de toekomst. Voorts geven ze de verwachtingswaarde weer die de Bank mogelijk acht in de voorzienbare toekomst.

Deze ‘1-year expected credit losses’ en ‘life-time expected credit losses’ worden voor ieder individueel contract berekend op basis van de toekomstige kasstromen en volgende modelparameters:

- PD staat voor ‘Probability of Default’ of de kans op default in een bepaalde periode. De PD modellering is opgezet door middel van migratiematrices, op basis van bestaande interne kredietratings voor kredieten en aangeleverd door ratingbureau DBRS voor de obligatieportefeuille.
- Loss given default (LGD) stelt verwacht verlies voor in geval van default. Het LGD bedrag wordt bekomen uit de ‘exposure at default’ en de in pand genomen waarborgen.
- ‘Survival Probability’ is de kans dat een contract nog in aanmerking komt voor kredietverliezen.

De ‘Survival Probability’ wordt berekend aan de hand van:

- o de kans dat een contract niet van de balans is verdwenen na een eerdere default, en
- o de kans dat een contract nog niet verdwenen is van de balans ten gevolge van volledig vervroegde terugbetaling.

‘Effective Interest Rate’ (EIR) is de effectieve interestvoet waarmee de verliezen worden verdisconteerd. Voor vastrentende contracten is dit de contractuele effectieve rentevoet; voor contracten met variabele rentevoet wordt de meest recente ‘fixing’ gebruikt.

Op elke afsluitdatum gaat de Bank na of er objectieve aanwijzingen zijn dat een financieel actief non-performing wordt en dus naar stage 3 transfereert. Daarbij baseert de Bank zich op een van volgende objectief waarneembare gebeurtenissen:

- belangrijke financiële moeilijkheden bij de ontleners;
- een contractbreuk waaronder het niet respecteren van vervaldagen voor interest- en/of kapitaalaflissingen;
- het toestaan door de Bank van bepaalde voorwaarden, voor economische of wettelijke redenen, die de Bank in normale omstandigheden niet aan de ontleners zou toestaan;
- het waarschijnlijk worden dat de ontleners failliet zal gaan of in herstructurering zal gaan;
- voor obligaties, het wegvallen van een actieve markt vanwege financiële moeilijkheden of andere aanwijzingen die de recupereerbaarheid ten opzichte van de aanschaffingswaarde in gevaar brengen;
- objectieve criteria die aantonen dat er een meetbare verslechtering is van de verwachte toekomstige kasstromen van een collectieve groep van financiële activa, ook al kan deze verslechtering niet op individuele basis vastgesteld worden, of die wijzen op een achteruitgang in de kredietwaardigheid of de financiële draagkracht van de ontleners van de groep, of op nationale of economische omstandigheden die specifiek zijn aan deze groep van ontleners.

Voor stage 3-contracten wordt een inschatting gemaakt van de realiseerbare waarde. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde wordt een bijzondere waardevermindering geboekt om de boekwaarde van het actief terug te brengen tot de realiseerbare waarde.

Bij de krediet- en debiteurenopvolging en het aanleggen van waardeverminderingen wordt rekening gehouden met het gedekt (gewaarborgd) en ongedekt gedeelte van het krediet.

Het gedekt gedeelte wordt bepaald volgens onderstaande waarderingsregels voor waarborgen.

Waarborg	Bedrag verwachte recuperatie
1. Hypothecaire inschrijving in nuttige rang, binnen de waarde gedwongen verkoop	Laagste bedrag van: * Bedrag van de inschrijving * Bedrag van de geschatte waarde gedwongen verkoop
2. Bankgarantie	Het gegarandeerde bedrag
3. Pand handelsfonds	* 0 EUR * of meer indien externe informatie aantoont dat handelsfonds waarde heeft
4. Roerend pand	Een percentage van de waarde in functie van het risicoprofiel van de roerende waarden (eventueel min het muntrisiko)
5. Eigendomsvoorbehoud/voorrecht van de onbetaalde verkoper	Na bepaling of de aankoopprijs marktconform een percentage van de aankoopfactuur is in functie van de leeftijd van de factuur (eventueel te verminderen met de schade indien gekend) en enkel voor waardevol en aanwezig voorwerp
6. Vergoeding van een verzekeringsmaatschappij	De te ontvangen vergoeding, indien 100% zekerheid
7. Gekantonneerd bedrag	Gekantonneerd bedrag
8. Te recupereren en/of te verkopen geleased	Na bepaling of de aankoopprijs marktconform een percentage van de aankoopfactuur is in functie van de leeftijd van de factuur (eventueel te verminderen met de schade indien gekend)
9. Waarborgbeheer	100% van het bedrag waar waarborgbeheer in het ongedekt risico tussenkomt, dus na rekening gehouden te hebben met percentage tussenkomst en degressiviteit krediet, en na aftrek van andere reële waarborgen die moeten gedeeld/doorgestort worden aan waarborgbeheer

Voor actieve kredieten in de hoogste risicocategorie (onzeker verloop) is de waardevermindering gelijk aan een percentage van het ongedekt risico. Voor dubieuze vorderingen wordt de verwachte recuperatie bepaald op basis van het gedekt gedeelte en is de waardevermindering gelijk aan 100% van het ongedekt gedeelte.

Grondslagen voor financiële verplichtingen volgens IFRS 9 (boekjaar 2018)

Bij de classificatie en waardering van financiële verplichtingen, andere dan derivaten, zijn er volgende mogelijkheden:

- gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (FVTPL):
 - wanneer de financiële verplichting wordt aangehouden voor handelsdoeleinden;
 - wanneer de Bank kiest voor deze methode (fair value option) omdat deze keuze zorgt voor meer relevante informatie; in dit geval moet de waardeverandering die toe te rekenen is aan veranderingen in het aan de verplichting verbonden kredietrisico, gepresenteerd worden in de overige onderdelen van het totaalresultaat.
- gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs: bij eerste opname worden zij gewaardeerd tegen reële waarde, verminderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de uitgifte ervan.

2.3.3.3 Classificatie en waardering van derivaten

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten) worden steeds opgenomen en geherwaardeerd aan reële waarde.

De Bank maakt voornamelijk gebruik van derivaten bij het beheer van het renterisico dat voortvloeit uit de operationele, financiële en investeringsactiviteiten, en wijst deze instrumenten aan als indekkingsinstrumenten in een zogenaamde hedgerelatie.

De Bank heeft er bij de eerste toepassing van IFRS 9 voor gekozen om de vereisten van IAS 39 inzake hedge accounting te blijven toepassen, en dit in afwachting van een nieuwe standaard voor macro hedge accounting.

Volgende indekkingen werden of worden toegepast:

- kasstroomindekkingen, waarbij het derivaat dient ter indekking van kasstroomschommelingen toe te rekenen aan het renterisico: waardeschommelingen van het derivaat worden via niet-gerealiseerde resultaten opgenomen in het eigen vermogen (afdekkingsreserve) voor het effectieve deel, het ineffectieve deel, alsook de waardewijzigingen die uitgesloten zijn van de hedge relatie (bv. tijdswaarde van de optie) worden rechtstreeks in de resultatenrekening geboekt. De niet-gerealiseerde resultaten worden vanuit het eigen vermogen naar de resultatenrekening overgeboekt op het moment dat de gedekte transactie zelf het resultaat beïnvloedt, of wanneer de afdekking beëindigd wordt.
- reële waarde indekkingen, waarbij het derivaat dient ter indekking van veranderingen in de reële waarde van de ingedekte portefeuille activa toe te rekenen aan het renterisico: waardeschommelingen van het derivaat worden uitgedrukt in de resultatenrekening samen met de waardeschommelingen uit de herwaardering van de ingedekte portefeuille met betrekking tot het ingedekte renterisico.

Wanneer de hedgerelatie niet of niet langer voldoet aan de strikte vereisten voor erkenning als reële waarde indekking of kasstroomindekking, worden de derivaten geclassificeerd als aangehouden voor handelsdoeleinden en worden waardeschommelingen verwerkt via de resultatenrekening.

2.3.3.4 Offsetting van financiële instrumenten

Financiële activa en passiva worden tegen elkaar afgezet (*offset*) en als een netto saldo in de jaarrekening opgenomen wanneer er een wettelijk afdwingbaar recht bestaat dat de betreffende bedragen tegen elkaar mogen worden afgezet en dat er een intentie is om te verrekenen op een netto-basis of om de betreffende activa en passiva terzelfdertijd te realiseren.

2.3.4 Leasing

2.3.4.1 De groepsvennootschap is leasingnemer

Bij operationele leasing worden de leasebetalingen opgenomen als lasten op lineaire basis over de leaseperiode, tenzij een andere systematische basis beter het tijds patroon van de voordelen voor de gebruiker weergeeft.

2.3.4.2 De groepsvennootschap treedt op als leasinggever

Bij financiële leasing worden de vorderingen opgenomen in de balans aan de huidige waarde van de toekomstige verschuldigde huurbedragen, inclusief de residuele waarde van het verhuurde goed, waarvoor een optie tot aankoop ten gunste van de huurder verleend werd en/of waarvoor een eventuele verplichting tot aankoop bestaat in hoofde van een derde. De gelopen rente wordt in het resultaat genomen berekend aan de impliciete rentevoet.

Acquisitiekosten met betrekking tot leasingcontracten toewijsbaar aan het contract worden gespreid over de looptijd van het contract opgenomen in het renteresultaat.

Acquisitiekosten die niet toewijsbaar zijn aan het contract (supercommissies, bepaalde campagnes) worden onmiddellijk in resultaat genomen.

2.3.5 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden geboekt tegen aanschaffings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en de eventuele waardeverminderingen.

Materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode over de voorziene gebruiksduur. Het af te schrijven bedrag wordt bepaald na aftrek van de restwaarde van het actief. De voorziene gebruiksduur wordt op jaarlijkse basis geëvalueerd, evenals de eventuele restwaarde.

- Gebouwen:
 - Administratieve zetel 50 jaar
 - Commerciële nieuwbouw 33 jaar
 - Commerciële bestaande gebouwen en verbouwingen 20 jaar
- Installaties, machines & kantoormaterieel 5 jaar
- Computermaterieel 3-5 jaar
- Inrichting gebouwen en meubilair 10 jaar
- Inrichting in commerciële gebouwen 7 jaar
- Rollend materieel 4-5 jaar

Voor belangrijke investeringen wordt de methode van de "samenstellende delen" toegepast: de afschrijvingsperiode wordt per onderdeel van de belangrijke investering bepaald indien deze een verschillende gebruiksduur hebben of indien ze de onderneming volgens een ander patroon voordelen verschaffen.

Herstellingsuitgaven voor materiële vaste activa worden ten laste van het resultaat van het boekjaar genomen, tenzij ze resulteren in een verhoging van het toekomstig economisch nut van de respectievelijke materiële vaste activa, wat hun activering rechtvaardigt.

Gronden worden niet afgeschreven.

Activa in aanbouw worden afgeschreven vanaf het moment dat de activa beschikbaar zijn voor gebruik.

2.3.6 Immateriële vaste activa

Een immaterieel actief is een identificeerbaar niet-monetair actief zonder fysieke vorm. Het wordt enkel opgenomen als er geoordeeld wordt dat er toekomstige economische voordelen uit voortvloeien en de kostprijs van het actief betrouwbaar kan worden bepaald.

Kosten voor intern gegenereerde software worden als immaterieel actief met eindige levensduur geactiveerd indien aan alle criteria voor activering conform IAS 38 wordt voldaan.

Immateriële vaste activa met een bepaalde levensduur worden gewaardeerd aan kostprijs, verminderd met gecumuleerde afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen.

Immateriële vaste activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode vanaf het moment dat ze beschikbaar zijn voor gebruik en dit over de voorziene gebruiksduur. De belangrijkste categorie, verworven en intern gegenereerde software, wordt afgeschreven over 5 jaar. De voorziene gebruiksduur wordt op jaarlijkse basis geëvalueerd, evenals de eventuele restwaarde. De restwaarde wordt verondersteld nul te zijn.

Immateriële vaste activa met een onbepaalde levensduur, tevens aan kostprijs gewaardeerd, worden niet afgeschreven maar ondergaan jaarlijks een impairment test en telkens wanneer zich indicaties van een eventuele waardevermindering voordoen.

Kosten voor het opstarten van nieuwe activiteiten worden in resultaat genomen op het moment dat ze zich voordoen.

2.3.7 Goodwill

Goodwill is het positieve verschil tussen de kostprijs van de bedrijfscombinatie en het aandeel van de Bank in de reële waarde van de verworven activa, de overgenomen verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen van de dochteronderneming, joint ventures of geassocieerde deelneming op het moment van de overname.

Goodwill wordt niet afgeschreven maar ondergaat een test op bijzondere waardeverminderingen bij iedere jaarafsluiting en telkens wanneer zich indicaties van een eventuele waardevermindering voordoen. Een bijzondere waardevermindering op goodwill mag niet in een latere periode worden teruggenomen.

Negatieve consolidatieverschillen worden in resultaat genomen.

2.3.8 Handelsschulden en overige schulden

Handelsschulden en overige schulden worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

2.3.9 Voorzieningen

Indien een onderneming van de Bank een (wettelijke of feitelijke afdwingbare) verplichting heeft ten gevolge van een gebeurtenis uit het verleden en het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van deze verplichting zal gepaard gaan met een uitgave en het bedrag van deze verplichting tevens op betrouwbare wijze kan bepaald worden, wordt op balansdatum een voorziening aangelegd.

Ingeval het verschil tussen de nominale en verdisconteerde waarde materieel is, wordt een voorziening geboekt ten belope van de verdisconteerde waarde van de geschatte uitgaven. De eruit resulterende toename van voorziening à rato van de tijd, wordt als interestlast geboekt.

Herstructureringsvoorzieningen worden enkel geboekt als de Bank formeel een gedetailleerd herstructureringsplan heeft goedgekeurd en als de geplande herstructurering reeds is aangevangen of de personeelsleden getroffen door de herstructurering ervan werden geïnformeerd. Voor kosten die betrekking hebben op de normale groepsactiviteiten worden geen voorzieningen aangelegd.

2.3.10 Voorwaardelijke vorderingen en verplichtingen

Voorwaardelijke vorderingen en verplichtingen worden vermeld in de toelichtingen, indien er een mogelijke impact van materieel belang op te tekenen valt.

2.3.11 Belastingen

De belastingen omvatten zowel belastingen op het resultaat als de latente belastingen. Beide belastingen worden in de resultatenrekening geboekt behalve wanneer het bestanddelen betreft die deel uitmaken van het eigen vermogen en bijgevolg toegewezen worden aan het eigen vermogen.

Latente belastingen worden berekend volgens de balansmethode toegepast op tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van de in de balans opgenomen activa en passiva en hun fiscale waarde.

Uitgestelde belastingverplichtingen worden erkend voor alle belastbare tijdelijke verschillen:

- Behalve wanneer de uitgestelde belastingverplichting voortvloeit uit de oorspronkelijke erkenning van goodwill of de initiële boeking van activa en passiva in een transactie die geen bedrijfscombinatie is en die op het moment van de transactie geen invloed heeft op de belastbare winst;
- Behalve met betrekking tot investeringen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen, waar de Bank bij machte is de datum waarop het tijdelijke verschil zal weggewerkt worden te controleren en niet verwacht wordt dat het tijdelijk verschil in de voorzienbare toekomst zal weggewerkt worden.

Uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor de aftrekbare tijdelijke verschillen en op overgedragen recupereerbare belastingkredieten en fiscale verliezen, in de mate dat het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten zijn in de nabije toekomst om het belastingvoordeel te kunnen genieten. De boekwaarde van de uitgestelde belastingvorderingen wordt op elke balansdatum nagezien en verminderd in de mate dat het niet langer waarschijnlijk is dat voldoende belastbare winst beschikbaar zal zijn om alle of een gedeelte van de uitgestelde belastingen te kunnen verrekenen.

Waarderingsverschillen van activa en passiva die geen invloed hebben op het fiscale resultaat alsook niet aftrekbare goodwill geven geen aanleiding tot een belastinglatentie.

Uitgestelde belastingen worden bepaald met behulp van aanslagvoeten die verwacht worden van toepassing te zullen zijn op belastbare inkomsten in de jaren dat deze tijdelijke verschillen zullen

gerealiseerd of afgerekend worden, gebaseerd op belastingpercentages die bekrachtigd of zo goed als bekrachtigd zijn op de balansdatum.

2.3.12 Kapitaalsubsidies

Kapitaalsubsidies worden in de balans gepresenteerd als uitgestelde baten en worden op systematische basis opgenomen in de resultatenrekening als baten over de gebruiksduur van het actief.

2.3.13 Personeelsbeloningen

De personeelsbeloningen omvatten kortetermijnpersoneelsbeloningen, vergoedingen na uitdiensttreding, andere langetermijnpersoneelsbeloningen, ontslagvergoedingen en beloningen in de vorm van eigenvermogensinstrumenten.

De personeelsvergoedingen na uitdiensttreding omvatten pensioenplannen, levensverzekeringen en verzekeringen voor medische bijstand. Pensioenplannen onder vaste bijdrage plannen of te bereiken doel plannen worden verstrekt via afzonderlijke fondsen of verzekeringsplannen. Verder bestaan er nog personeelsbeloningen in de vorm van eigenvermogensinstrumenten.

2.3.13.1 Pensioenplannen

Plannen met vaste bijdrage: de vaste bijdrage wordt geboekt ten laste van de resultatenrekening van het jaar waarop ze betrekking hebben.

Te bereiken doel plannen: de provisie op balansdatum wordt berekend op basis van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen na aftrek van de reële waarde van de pensioenplan-activa, alsook de nog niet geboekte kosten voor gepresteerde diensten uit het verleden. Ingeval deze berekening in een positief saldo resulteert, wordt de activering begrensd tot het netto totaal van alle niet in rekening genomen kosten van gepresteerde diensten en contante waarde van om het even welke terugbetaling van het plan of verminderingen van toekomstige bijdragen tot het plan.

Bij de introductie van een nieuw plan of bij de verbetering van een bestaand plan, worden de kosten betreffende gepresteerde diensten uit het verleden (servicekosten uit het verleden) gespreid ten laste genomen tot de voordelen 'verworven' zijn. In de mate dat de pensioenvoordelen reeds onmiddellijk verworven zijn, worden deze kosten onmiddellijk in de resultatenrekening opgenomen. Het bedrag dat in de resultatenrekening wordt opgenomen, bestaat uit de huidige servicekost, de eventueel erkende servicekost van vroegere dienstjaren, de financieringslast en de verwachte opbrengst van de activa van het plan. Actuariële winsten en verliezen worden erkend als niet-gerealiseerde resultaten in het eigen vermogen.

2.3.13.2 Personeelsbeloningen in de vorm van eigenvermogensinstrumenten

Binnen de Bank bestaan er aandelenoptieplannen, uitgegeven door de moedermaatschappijen FinAx en Promofi¹ ten voordele van de werknemers van de Bank. De optieplannen zijn *cash settled* op het niveau van de moedermaatschappij. De kost van het optieplan wordt verwerkt via de resultatenrekening van de Bank ten opzichte van de post in het eigen vermogen 'bijdrage van de moedermaatschappij'. De kost van het optieplan wordt gespreid geboekt over de periode waarin de prestaties door de werknemers worden geleverd.

¹ Ingevolge de gemengde splitsing van Finaxis (zie toelichting 1) zijn de rechten en verplichtingen onder deze optieplannen overgenomen door FinAx en Promofi (in dezelfde pro rata verhouding als deze van toepassing op de splitsing).

Overeenkomstig IFRS 2 worden de optieplannen jaarlijks geherwaardeerd. Ter bepaling van de reële waarde van de opties werd bij gebrek aan een marktwaardering een eigen model ontwikkeld waarvan de parameters jaarlijks aan de economische realiteit worden getoetst.

2.3.14 Kapitaal en reserves

2.3.14.1 Kosten van kapitaalverhoging

Kosten direct toewijsbaar aan de uitgifte van nieuwe aandelen of opties of kosten verbonden aan de verwerving van een nieuwe bedrijfsactiviteit worden in het eigen vermogen opgenomen als een vermindering (netto van belastingen) van de binnenkomende middelen.

2.3.14.2 Dividenden

Dividenden worden in het eigen vermogen verwerkt op het moment dat ze goedgekeurd worden door de aandeelhouders van de groep.

2.3.14.3 Inkoop eigen aandelen

Ingekochte eigen aandelen worden aan aanschaffingsprijs in mindering van het eigen vermogen geboekt. Een latere verkoop of vernietiging geeft geen aanleiding tot resultaatimpact.

2.3.15 Erkenning van opbrengsten

2.3.15.1 Interestinkomsten en -lasten

Interestinkomsten en -lasten worden in de resultatenrekening opgenomen voor alle financiële instrumenten gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs, gebruikmakend van de effectieverentemethode. Via deze methode wordt de geamortiseerde kostprijs van het financieel instrument berekend en wordt de renteopbrengst of –last toegewezen aan de relevante periode.

De effectieve rentevoet is de rentevoet die ervoor zorgt dat de geactualiseerde toekomstige verwachte cashflows over de verwachte levensduur van het financieel instrument gelijk gesteld worden met de nettoboekwaarde (*net carrying amount*) van het financieel instrument.

Bij de bepaling van de effectieve rentevoet houdt men rekening met alle cashflows zoals ze contractueel bepaald zijn voor het financieel instrument, en met alle vergoedingen en commissies betaald of ontvangen tussen de partijen van het contract, de direct toewijsbare transactiekosten en alle premies of discounts, maar niet met te verwachten kredietverliezen.

2.3.15.2 Ontvangen en betaalde commissies

Onder IAS 18 (boekjaar 2017) worden fees en commissies erkend op *accrual* basis wanneer de prestatie geleverd wordt.

Onder IFRS 15, van toepassing vanaf boekjaar 2018, worden opbrengsten uit contracten met cliënten erkend als aan de gerelateerde prestatieverplichting is voldaan. Hiertoe wordt eerst een 5-stappenmodel doorlopen om te bepalen of, hoeveel en wanneer de opbrengsten moeten worden erkend:

- identificatie contract met de cliënt;

- bepalen van de prestatieverplichtingen in het contract;
- bepalen van de transactieprijs;
- toewijzing van de transactieprijs aan de prestatieverplichtingen;
- erkenning van de opbrengst als aan de prestatieverplichting is voldaan.

2.3.16 Omrekeningsverschillen vreemde valuta

2.3.16.1 Enkelvoudige jaarrekeningen

Transacties in vreemde valuta worden geboekt tegen de wisselkoers die geldt op datum van de transactie. Positieve en negatieve niet-gerealiseerde omrekeningsverschillen, resulterend uit de omrekening van monetaire activa en passiva aan de slotkoers op balansdatum, worden als opbrengst respectievelijk kost in resultaat genomen.

2.3.16.2 Geconsolideerde rekeningen

Op basis van de slotkoersmethode worden de activa en passiva van de geconsolideerde dochteronderneming aan slotkoers geconverteerd terwijl de resultatenrekening aan gemiddelde koers wordt verwerkt, wat resulteert in omrekeningsverschillen rechtstreeks vervat in het geconsolideerd eigen vermogen.

2.3.17 Gebeurtenissen na balansdatum

Er kunnen zich na balansdatum gebeurtenissen voordoen die bijkomende informatie geven over de financiële situatie van de onderneming op balansdatum (*adjusting events*). Deze informatie laat toeschattingen te verbeteren en een betere weerspiegeling te geven van de werkelijke toestand op balansdatum. Deze gebeurtenissen vereisen een aanpassing van de balans en het resultaat. Andere gebeurtenissen na balansdatum worden vermeld in de toelichting indien ze een belangrijke impact kunnen hebben.

3. INFORMATIE OVER DE OVERGANG NAAR IFRS 9

Vanaf 1 januari 2018 is IFRS 9 van toepassing. De Bank heeft gebruik gemaakt van de in IFRS 9 voorziene overgangsmaatregelen inzake aanpassing van de vergelijkende cijfers, en heeft ervoor gekozen om de cijfers van boekjaar 2017 in deze geconsolideerde jaarrekening niet aan te passen.

De boekwaarde van financiële instrumenten in scope van IFRS 9 verschilt dus per 31/12/2017 (op basis van IAS 39) van de boekwaarde per 1/1/2018 (op basis van IFRS 9). Deze verschillen worden verwerkt in het beginsaldo van de Ingehouden winsten binnen het Eigen vermogen op 1/1/2018.

In dit hoofdstuk lichten we de impact van de overgang naar IFRS 9 op de financiële positie van de Bank in detail toe. De tabel hieronder toont voor de volledige balans de reconciliatie tussen de boekwaarde per 31/12/2017 (conform IAS 39) en de boekwaarde per 1/1/2018 (conform IFRS 9).

ACTIVA	Waarderings- categorie IAS 39	Waardering IAS 39 31/12/2017	Impact nieuwe classificatie	Impact ECL	Waardering IFRS 9 1/1/2018	Waarderings- categorie IFRS 9
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	L&R	311.756		0	311.756	AC
Vorderingen op kredietinstellingen	L&R	88.863		0	88.863	AC
Financiële activa						
1. Aangehouden voor handelsdoeleinden	FVPL (derivatives - no hedging)	410			410	FVPL (verplicht)
2. Beschikbaar voor verkoop	AFS	427.712	-427.712		0	N/A
3. Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	N/A		427.712		427.712	FVOCI
<i>waarvan schuldinstrumenten</i>			427.139		427.139	FVOCI (recycling)
<i>waarvan eigenvermogensinstrumenten</i>			573		573	FVOCI (no recycling)
4. Leningen en vorderingen (inclusief financiële leasing)	L&R	4.528.679	-4.528.679		0	N/A
5. Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	N/A		4.528.679	-3.846	4.524.833	AC
<i>waarvan schuldinstrumenten</i>			0		0	AC
<i>waarvan leningen en voorschotten aan klanten</i>			4.528.679	-3.846	4.524.833	AC
6. Wijzigingen in reële waarde van de afgedekte posities bij indexering van het renterisico van een portefeuille	IAS 39 Macro FV Hedging	3.952			3.952	IAS 39 Macro FV Hedging
7. Derivaten gebruikt ter indexering	FVPL (derivatives - IAS 39 Macro FV Hedging)	3.650			3.650	FVPL (derivatives - IAS 39 Macro FV Hedging)
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA		5.365.023	0	-3.846	5.361.177	
Uitgestelde belastingen		735		1.080	1.814	
Overige niet-financiële activa		58.881			58.881	
TOTAAL NIET-FINANCIËLE ACTIVA		59.616	0	1.080	60.696	
TOTAAL ACTIVA		5.424.639	0	-2.766	5.421.873	

VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN	Waarderings- categorie IAS 39	Waardering IAS 39 31/12/2017	Impact nieuwe classificatie	Impact ECL	Waardering IFRS 9 1/1/2018	Waarderings- categorie IFRS 9
Financiële verplichtingen						
1. Aangehouden voor handelsdoeleinden	FVPL (derivatives - no hedging)	127			127	FVPL (verplicht)
2. Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	AC					AC
2.1. Deposito's van kredietinstellingen	AC	27.458			27.458	AC
2.2. Deposito's van klanten	AC	4.505.512			4.505.512	AC
2.3. In schuldbewijzen belichaamde verplichtingen	AC	253.114			253.114	AC
2.4. Achtergestelde verplichtingen	AC	60.265			60.265	AC
3. Derivaten gebruikt ter indekking	FVPL (derivatives - IAS 39 Macro FV Hedging)	9.245			9.245	FVPL (derivatives - IAS 39 Macro FV Hedging)
TOTAAL FINANCIËLE VERPLICHTINGEN		4.855.722	0	0	4.855.722	
Voorzieningen		7.873		473	8.346	
Overige niet-financiële verplichtingen		22.206			22.206	
TOTAAL NIET- FINANCIËLE VERPLICHTINGEN		30.079	0	473	30.552	
TOTAAL VERPLICHTINGEN		4.885.801	0	473	4.886.274	
Geplaatst kapitaal		17.500			17.500	
Geconsolideerde reserves		519.393		-3.263	516.130	
<i>Bruto</i>				-4.351		
<i>Belastingsimpact</i>				1.088		
Herwaarderingsreserves		1.824	0	24	1.848	
Financiële activa beschikbaar voor verkoop	AFS	2.058	-2.058		0	N/A
<i>Bruto</i>			-2.801			
<i>Belastingsimpact</i>			743			
Schuldinstrumenten FVOCI	N/A		1.770	24	1.794	FVOCI (recycling)
<i>Bruto</i>			2.513	32		
<i>Belastingsimpact</i>			-743	-8		
Eigenvermogensinstrumenten FVOCI	N/A		288		288	FVOCI (no recycling)
<i>Bruto</i>			288			
<i>Belastingsimpact</i>			0			
Kasstroomafdekkingsreserve	IAS 39 CF Hedging	-233			-233	IAS 39 CF Hedging
Minderheidsbelangen		120			120	
TOTAAL EIGEN VERMOGEN		538.838	0	-3.239	535.599	
TOTAAL EIGEN VERMOGEN EN VERPLICHTINGEN		5.424.639	0	-2.766	5.421.873	

De volgende tabel toont de aansluiting tussen de individuele bijzondere waardeverminderingen per 31/12/2017, onder IAS 39 aangelegd voor opgelopen kredietverliezen, en de openingsbalans van de verwachte kredietverliezen per 1/1/2018 conform IFRS 9. De Bank had onder IAS 39 geen collectieve waardeverminderingen of IBNR-provisies.

Bijzondere waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde blootstellingen aan kredietrisico	Voorziening voor opgelopen kredietverliezen IAS 39 31/12/2017	Impact IFRS 9 ECL	Voorziening voor verwachte kredietverliezen IFRS 9 1/1/2018
Blootstellingen binnenbalans			
Leningen en vorderingen (inclusief financiële leasing) (IAS 39)			
Leningen en voorschotten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (inclusief financiële leasing) (IFRS 9)	27.496	3.846	31.342
Schuldinstrumenten beschikbaar voor verkoop (IAS 39)	0	0	0
Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (IFRS 9)			
Schuldinstrumenten beschikbaar voor verkoop (IAS 39)	0	32	32
Schuldinstrumenten FVOCI (IFRS 9)			
Totaal blootstellingen binnenbalans	27.496	3.878	31.374
Blootstellingen buitenbalans			
Financiële garantiecontracten	12	30	43
Trade Finance (documentaire kredieten e.d.)		1	1
Toegezegde niet-opgenomen kredietlijnen		441	441
Totaal blootstellingen buitenbalans	12	473	485
Totaal blootstellingen binnen- en buitenbalans	27.508	4.351	31.859

4. EIGEN VERMOGEN

4.1 EIGEN VERMOGEN TOEWIJSBAAR AAN AANDEELHOUDERS

De Bank is een consoliderende vennootschap. 78,75% van haar aandelen zijn in het bezit van FinAx (holding) en 21,25% behoren toe aan Promofi NV. Zie ook punt 1. Algemene informatie.

Het eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders per 31/12/2018 bedraagt 549.800 k eur tegenover 538.718 k eur per 31/12/2017.

OVERZICHT SAMENSTELLING IFRS EIGEN VERMOGEN	2018	2017
Geplaatst kapitaal	17.500	17.500
Ingehouden winsten	525.875	513.720
Actuariële winsten en verliezen op te bereiken doel pensioenplannen	368	440
Op aandelen gebaseerde vergoedingen	4.132	5.233
Totaal geconsolideerde reserves	530.375	519.393
Herwaarderingsreserves activa beschikbaar voor verkoop (IAS 39)		2.058
FVOCI –Schuldinstrumenten (IFRS 9)	1.884	
FVOCI – Eigenvermogensinstrumenten (IFRS 9)	132	
Herwaarderingsreserves kasstroomindekkingen	-90	-233
Totaal herwaarderingsreserves	1.925	1.824
EIGEN VERMOGEN TOEWIJSBAAR AAN DE AANDEELHOUDERS	549.800	538.718

De elementen van het IFRS eigen vermogen worden hieronder toegelicht. Het geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen biedt meer inzicht in de mutaties van deze eigenvermogensbestandelen in het boekjaar 2018.

Geplaatst kapitaal

Het kapitaal van Bank J. Van Breda & C° wordt vertegenwoordigd door 65.000.000 gewone aandelen zonder nominale waarde (geen wijziging t.o.v. 2017). Alle aandelen zijn volledig geplaatst en volgestort.

Ingehouden winsten

De stijging van de ingehouden winsten is een gevolg van: de toevoeging van het geconsolideerd resultaat (exclusief minderheidsbelangen) van het boekjaar (+42.165 k eur per 31/12/2018 ten opzichte van 39.081 k eur per 31/12/2017) verminderd met het dividend van 27.365 k eur uitgekeerd over de winst van het voorgaande boekjaar; de initiële impact van het aanleggen van verwachte kredietverliezen op de per 1/1/2018 actieve financiële activa in scope (-3.263 k eur); en de overboeking vanuit de provisie voor aandelenoptieplannen ten gevolge van de uitoefening van opties (+617 k eur).

Dividendvoorstel voor het boekjaar

In 2018 ontvingen de aandeelhouders een dividend over de winst van het voorgaande boekjaar van 27.365 k eur of 0,42 eur per aandeel (bij 65.000.000 aandelen). In 2017 werd aan de aandeelhouders geen dividend over de winst van het voorgaande boekjaar uitgekeerd, wel werd overgegaan tot de uitkering van een tussentijds dividend van 17.550 k eur of 0,27 eur per aandeel (bij 65.000.000 aandelen).

De Raad van Bestuur van Bank J. Van Breda & C° zal aan de algemene vergadering van de aandeelhouders voorstellen om een dividend uit te keren van 25.350 k eur over het boekjaar 2018 (dit is afgerond 0,39 eur per aandeel).

Actuariële winsten en verliezen op te bereiken doel plannen

Deze actuariële winsten en verliezen worden verwerkt als niet-gerealiseerde resultaten in het eigen vermogen. Voor meer informatie zie ook toelichting 11.3.2.

Op aandelen gebaseerde vergoedingen

Als gevolg van een besluit van de Raad van Bestuur van FinAx NV en Promofi NV² lopen er momenteel vijf aandelenoptieplannen, voorbehouden aan bepaalde medewerkers en bestuurders van de Bank.

Voor de verplichting van moedermaatschappijen FinAx en Promofi aan de optiehouders wordt binnen de Bank een provisie aangelegd via het eigen vermogen:

- Conform IFRS 2 wordt de verplichting jaarlijks geherwaardeerd. De aanpassing van de provisie betekent voor de Bank een kost, die wordt opgenomen in de personeelskosten van de geconsolideerde winst- en verliesrekening van de Bank (zie toelichting 10.9). De kostprijs van het optieplan wordt zo gespreid over de periode waarin de prestaties van de optiehouders worden geleverd.
- Afnahme van de provisie ten gevolge van de uitoefening van optieplannen geeft aanleiding tot een overboeking naar ingehouden winsten.

Voor meer informatie zie ook toelichting 11.3.1.

Herwaarderingsreserves activa beschikbaar voor verkoop

Onder IAS 39 (t.e.m. 2017) worden de financiële activa beschikbaar voor verkoop (*Available For Sale* of AFS portefeuille) gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeschommelingen worden verwerkt via een herwaarderingsreserve in het eigen vermogen tot op het moment van realisatie van de activa of dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet.

Voor meer informatie zie ook toelichtingen 9.4 en 10.4.

Herwaarderingsreserves schuldinstrumenten gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI – met recycling)

Onder IFRS 9 kunnen schuldinstrumenten worden gewaardeerd aan reële waarde waarbij waardeschommelingen worden verwerkt via een herwaarderingsreserve in het eigen vermogen. Bij verkoop worden gecumuleerde waardeveranderingen overgeboekt naar de winst- en verliesrekening (recycling).

Voor meer informatie zie ook toelichtingen 9.4 en 10.4.

Herwaarderingsreserves eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd aan reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI – zonder recycling)

Onder IFRS 9 kunnen eigenvermogensinstrumenten worden gewaardeerd aan reële waarde waarbij waardeschommelingen worden verwerkt via een herwaarderingsreserve in het eigen vermogen. Bij verkoop van zo een eigenvermogensinstrument mogen de gecumuleerde waardeveranderingen echter niet overgeboekt worden naar de winst- en verliesrekening (no recycling). Wel mogen ze binnen het eigen vermogen overgeboekt worden naar de ingehouden winsten.

Voor meer informatie zie ook toelichtingen 9.4 en 10.4.

² Ingevolge de gemengde splitsing van Finaxis (zie toelichting 1.) zijn de rechten en verplichtingen onder deze optieplannen overgenomen door FinAx en Promofi (in dezelfde pro rata verhouding als deze van toepassing op de splitsing).

Herwaarderingsreserves kasstroomindekkingen

Er wordt gebruik gemaakt van derivaten voor het beheer van het renterisico dat voortvloeit uit de operationele, financiële en investeringsactiviteiten.

Tot en met 2012 werden een deel van deze indekkingen verwerkt als kasstroomindekkingen waarbij de waardeschommelingen van het afgeleid financieel instrument werden opgenomen in het eigen vermogen.

De Bank heeft in 2013 beslist om alle actieve indekkingsrelaties te verbreken nadat in 2012 ook al enkele relaties verbroken moesten worden door een daling van de ingedekte portefeuille kortetermijndeposito's. De betrokken derivaten werden deels ondergebracht in de portefeuille reële waarde indekkingen en deels in de portefeuille financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden. De opgebouwde negatieve herwaarderingsreserve (*frozen reserve*) in het eigen vermogen valt over de resterende looptijd van de indekkingsinstrumenten vrij in resultaat. In 2018 nam de *frozen reserve* af met 143 k eur (195 k eur in 2017). Voor meer informatie zie ook toelichtingen 9.6 en 10.6.

4.2 MINDERHEIDSBELANGEN

De minderheidsbelangen bij de Bank (2018: 141 k eur, 2017: 120 k eur) hebben betrekking op aandelen van de dochtervennootschap Beherman Vehicle Supply die niet in het bezit van de Bank zijn (zie ook punt 1.1 Dochterondernemingen).

4.3 EIGEN VERMOGEN BASEL III

Vertrekkende van de in punt 4.1 toegelichte bestanddelen van het eigen vermogen en met inbegrip van de hiernavolgende elementen wordt het prudentieel eigen vermogen bepaald dat als buffer dient voor het krediet-, markt-, operationeel en wederpartijrisico.

Het prudentieel eigen vermogen bestaat uit drie bestanddelen:

- **Tier 1 kernkapitaal** bestaat hoofdzakelijk uit geplaatst kapitaal en ingehouden winsten en wordt als sterkst gekwalificeerd. Hierop worden voor de Bank prudentiële filters en aftrekposten toegepast, die verderop worden toegelicht.
- **Aanvullend tier 1 kapitaal** bestaat ondermeer uit preferente aandelen, doch dit is niet van toepassing voor de Bank.
- **Tier 2 kapitaal** bestaat voor de Bank enerzijds uit achtergestelde certificaten en anderzijds uit de in 2018 nieuw geplaatste achtergestelde obligatie-uitgifte.

PRUDENTIEEL EIGEN VERMOGEN	
TOTAAL KAPITAAL (1) = (2) + (5)	578.374
TIER 1 KAPITAAL (2) = (3) + (4)	522.538
TIER 1 KERNAKAPITAAL (3)	522.538
Kapitaalinstrumenten die in aanmerking komen als tier 1 kernkapitaal	17.500
<i>Volgestorte kapitaalinstrumenten</i>	<i>17.500</i>
Ingehouden winsten	500.525
<i>Ingehouden winsten van voorgaande jaren</i>	<i>483.710</i>
<i>In aanmerking komende winsten en verliezen</i>	<i>16.815</i>
<i>Aan de eigenaars van de moedermaatschappij toe te rekenen winsten of verliezen</i>	<i>42.165</i>
<i>(-) Niet in aanmerking komend deel van het tussentijdse of eindejaarsresultaat</i>	<i>-25.350</i>
Gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten	6.425
Aanpassingen aan tier 1 kernkapitaal als gevolg van prudentiële filters	-384
<i>Reserve voor kasstroomindekkingen</i>	<i>90</i>
<i>(-) Waardeaanpassingen als gevolg van de vereisten voor prudentiële waardering</i>	<i>-474</i>
(-) Andere immateriële activa	-1.528
<i>(-) Andere immateriële activa - brutobedrag</i>	<i>-1.528</i>
Andere overgangsaanpassingen aan het tier 1 kernkapitaal	0
AANVULLEND TIER 1 KAPITAAL (4)	0
TIER 2 KAPITAAL (5)	55.836
Kapitaalinstrumenten en achtergestelde leningen die in aanmerking komen als tier 2 kapitaal	55.836
<i>Volgestorte kapitaalinstrumenten en achtergestelde leningen</i>	<i>55.836</i>
<i>Pro-memoriepost: Niet in aanmerking komende kapitaalinstrumenten en achtergestelde leningen</i>	<i>33.229</i>

Hieronder worden de verschillende bestanddelen van het prudentieel eigen vermogen meer uitgebreid toegelicht.

De kapitaalinstrumenten die in aanmerking komen als tier 1 kernkapitaal betreffen voor de Bank:

- Het geplaatst kapitaal (17.500 k eur)
- De ingehouden winsten:
 - o De ingehouden winsten van voorgaande boekjaren (483.710 k eur); en
 - o De winst van het huidige boekjaar (42.165 k eur), verminderd met het dividendvoorstel van het huidige boekjaar (25.350 k eur).
- De gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten, bestaande uit:
 - o Actuariële winsten en verliezen op te bereiken doel plannen (368 k eur)
 - o Op aandelen gebaseerde vergoedingen (4.132 k eur)
 - o Schuldinstrumenten aan FVOCI (1.884 k eur)
 - o Eigenvermogensinstrumenten aan FVOCI (132 k eur)
 - o Herwaarderingsreserves kasstroomindekkingen (-90 k eur)

De aanpassingen aan tier 1 kernkapitaal als gevolg van prudentiële filters betreffen enerzijds de niet-opname van de herwaarderingsreserves op kasstroomindekkingen (90 k eur) en anderzijds de waardeaanpassing als gevolg van de vereisten voor prudentiële waardering (de zogenaamde *Additional Valuation Adjustments*) dewelke 0,1% bedraagt van alle activa, verplichtingen en derivaten die aan reële waarde worden gewaardeerd op de balans (-474 k eur).

Ook de andere immateriële activa worden afgetrokken van het kernkapitaal (-1.528 k eur).

De Basel III regelgeving voorziet in een overgangsmaatregel (phase-in arrangement) om de impact van de overgang naar IFRS 9 op de kapitaalratio's (initiële impact verwerkt via eigen vermogen en verdere fluctuaties via de winst-en verliesrekening) te temperen. De Bank heeft besloten om hier geen gebruik van te maken en meteen de volledige impact te nemen op de kapitaalratio's.

4.4 RECONCILIATIE EIGEN VERMOGEN IFRS EN BASEL III

Hieronder is de reconciliatie tussen het IFRS eigen vermogen en het prudentieel tier 1 en tier 2 eigen vermogen (Basel III) weergegeven.

RECONCILIATIE EIGEN VERMOGEN IFRS - PRUDENTIEEL EIGEN VERMOGEN BASEL III	
EIGEN VERMOGEN IFRS (inclusief minderheidsbelangen)	549.942
Uitkering dividend	-25.350
Herwaarderingsreserves op Cash Flow Hedging die niet worden opgenomen in het prudentieel eigen vermogen	90
Waardeaanpassingen als gevolg van de vereisten voor prudentiële waardering	-474
Goodwill en Immateriële Vast Activa	-1.528
Niet-opname van de minderheidsbelangen	-141
TIER I EIGEN VERMOGEN	522.538
Achtergestelde leningen (met haircut indien resterende looptijd <= 5 jaar)	55.836
TIER II EIGEN VERMOGEN	55.836
TOTAAL EIGEN VERMOGEN BASEL III	578.374

5. RISICOBEEHEER

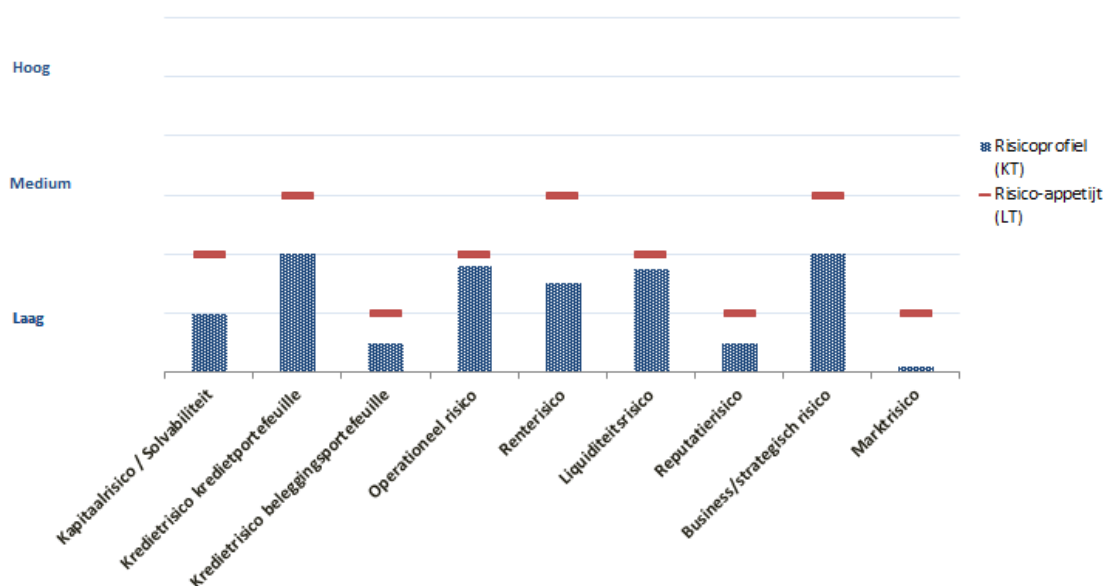
In lijn met ons streven naar een integrale rapportering hebben we in dit hoofdstuk een aantal zaken opgenomen die wettelijk gezien geen deel uitmaken van de geconsolideerde jaarrekening. Deze zaken werden dan ook, voor zover ze geen pijler III verplichting zijn, niet geauditeerd door de commissarissen. Het betreft:

- Punt 5.1 Risico-appetijt
- Punt 5.2 Strategisch risico
- Punt 5.3.3 Kredietrisico beleggingsportefeuille
- Punt 5.8 Hefboomratio

5.1 RISICO-APPETIJT

Ondernemingsrisico's zijn eigen aan de normale activiteiten van een bank. Bank J.Van Breda & C° is altijd een eenvoudige en transparante instelling gebleven. Bovendien legt zij al jarenlang een grote voorzichtigheid aan de dag bij het aanvaarden van risico's. Zij verricht permanente risico-opvolging en controle.

De ondernemingsstrategie en algemene beleidskeuzes worden door het Directiecomité en de Raad van Bestuur vertaald in een risico-appetijt:

De inschaling van de risico-appetijt wordt om de 3 jaar geëvalueerd. De inschaling van het risicoprofiel gebeurt jaarlijks.

Dit risico-appetijt wordt vertaald naar kwalitatieve en kwantitatieve kaders en normen, die jaarlijks worden geëvalueerd door het Risicocomité en ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Bestuur, in overeenstemming met de bepalingen van de Bankenwet (Art. 57).

De Bank is ervan overtuigd dat duidelijke kaders belangrijk zijn om de risico's van de onderneming te beheersen. Zij hecht eveneens veel belang aan de bedrijfscultuur die in belangrijke mate mee bepaalt hoe efficiënt dit kader werkt. Een sterke bedrijfscultuur versterkt ethisch gedrag en is een sleutel tot effectief risicobeheer. Dit geldt nog meer voor de bancaire sector, waar de dienstverlening berust op vertrouwen.

De risico-indicatoren verzekeren de kwantitatieve opvolging van dit kader. Met de betrokken afdelingen werden voor de indicatoren verschillende drempelwaarden en limieten gedefinieerd, evenals een actie- en communicatieplan in geval deze drempelwaarden worden overschreden. Deze risico-indicatoren worden opgevolgd door Risk management en trimestrieel gerapporteerd aan het Risicocomité. Zij omvatten indicatoren voor alle materiële risico's: business en strategisch risico, kredietrisico, markt- en renterisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico en solvabiliteitsrisico. Reputatierisico beschouwt de Bank als een secundair risico, dat een gevolg is van een ander risico. Ook hiervoor werden risico-indicatoren opgesteld.

Governance

Met het oog op een strikte beheersing van alle bedrijfsrisico's wordt grote waarde gehecht aan de autonome werking van Interne Audit, Compliance en Risk management.

- Risico's worden in de eerste plaats gemeten, beheerd en gerapporteerd op eerstelijnsniveau. Dit zijn de operationele afdelingen zelf, zowel de productafdelingen als de ondersteunende afdelingen.
- Risk management is een onafhankelijke tweedelijnsfunctie met een adviserende, coördinerende en controlerende rol. Via het Risicocomité – in de schoot van de Raad van Bestuur – wordt op gestructureerde wijze toezicht gehouden op risico's en risicoposities van de Bank.
- Compliance is een onafhankelijke functie die de naleving van de regels die verband houden met de integriteit van het bankieren controleert en bevordert. Het integriteitsbeleid richt zich prioritair tot volgende domeinen: witwaspreventie, voorkomingsbeleid fiscale mechanismen, transacties in financiële instrumenten, handel met voorkennis, koersmanipulatie, wetgeving op de privacy, discretieplicht, deontologische codes en dergelijke.
- Interne Audit verschaft zekerheid (*assurance*) omtrent de doelstellingen en efficiëntie van het interne controlesysteem en de aangepastheid ervan aan de aard en de omvang van de Bank. Daarmee vormt zij de zogenaamde *third line of defence* in het interne controlesysteem.

Kapitaalbeheer

Het **Basel III** raamwerk werd op 20 juni 2013 omgezet in de Europese richtlijnen '*Capital Requirements Regulation* (CRR) No 575/2013' en de '*Capital Requirements Directive* (CRD) 2013/36/EU' en trad in werking op 1 januari 2014. Aanvullend werd op nationaal niveau de bankenwet (*Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen*) in het leven geroepen. De Europese regelgeving regelt o.a. de kapitaalsvereisten voor financiële instellingen en is onderverdeeld in 3 pijlers.

- De eerste pijler ('*Minimum Capital Requirements*') bepaalt de minimum kapitaalsvereisten voor het krediet-, markt-, operationeel en wederpartijrisico. Bij de berekening kunnen banken kiezen tussen een standaardbenadering en meer geavanceerde benaderingen waarbij gebruik wordt gemaakt van interne risicomodellen. Hierover wordt gerapporteerd aan de toezichthouder. Bank J. Van Breda & C° maakt gebruik van de standaardbenadering. Er worden eveneens minimumniveaus voor de liquiditeits- en hefboomratio opgelegd.
- De tweede pijler ('*Supervisory Review Process*') schrijft voor dat banken zelf een alomvattend raamwerk moeten hebben dat de kapitaaltoereikendheid garandeert. Aan de hand van een intern proces dienen banken te bepalen hoeveel kapitaal zij dienen aan te houden ter indekking van alle risico's die de organisatie loopt als gevolg van haar verschillende activiteiten en blootstelling aan diverse risicofactoren. De invulling hiervan is, in vergelijking tot de andere pijlers, in hoge mate vrij.

De Bank heeft een kapitaal – en liquiditeitstoereikendheidsproces ingericht, ook bekend als ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) en ILAAP (*Internal Liquidity Adequacy Assessment Process*). Doel hiervan is periodiek vast te stellen of de risico's die door de Bank

gelopen worden eigen aan de normale bedrijfsvoering in balans zijn met het beschikbare eigen vermogen en de liquiditeitsbehoeftes.

- De derde pijler ('*Market Discipline*') vereist de publicatie van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens met betrekking tot de adequaatheid van het kapitaal, de risicoposities en het risicobeoordelingsproces. Deze informatie werd geïntegreerd in deze jaarrekening daar de consolidatiekring voor Basel III overeenstemt met deze in de jaarrekening en bevat de nodige gegevens om het risicoprofiel en de kapitaaltoereikendheid van de Bank te kunnen beoordelen.

Het doel van het kapitaal –en liquiditeitstoereikendheidsproces van de Bank is periodiek vast te stellen of de risico's die gelopen kunnen worden in balans zijn met het beschikbare eigen vermogen en de liquiditeitsvereisten voldaan zijn. In lijn met haar risico-appetijt streeft de Bank ernaar geen risico's te nemen waarbij haar reputatie wordt aangetast.

Het kapitaal- en liquiditeitsbeheer van de Bank wil er zich bovendien op elk moment van verzekeren dat de Bank en de groepsvennootschappen aan de reglementaire vereisten beantwoorden en een niveau aanhouden dat ruim tegemoetkomt aan het niveau van de activiteit en de genomen risico's. Hierbij geldt dat er voldoende eigen vermogen moet zijn om eventuele schokken op te vangen, zodat de spaardeposito's van het cliënteel op geen enkel moment in gevaar komen.

Het intern kapitaaltoereikendheidsproces wordt geïntegreerd in de dagelijkse activiteiten en het besluitvormingsproces van de Bank. We vinden deze integratie onder meer terug in:

- De evolutie van de kredietopvolging in functie van de ratings
- De controle op de naleving van de kredietstrategie (individuele- en concentratielimieten, naleven kredietbevoegdheden, ...)
- De ontwikkeling en uitvoering van diverse stresstesten
- De periodieke opvolging van de risico-indicatoren, met inbegrip van drempelwaarden en een actieplan bij overschrijding van deze drempels.

Door het verkrijgen van robuuste risico-informatie is het management in staat effectief de kapitaalbehoefte in te schatten.

Om een goed evenwicht te behouden tussen voldoende kapitaal voor de bescherming tegen onverwachte gebeurtenissen en het kunnen inspelen op opportuniteiten enerzijds en een gepast rendement voor de aandeelhouders anderzijds, wenst de Bank dat haar kapitaal minimaal uit 75% tier 1 kernkapitaal is samengesteld.

De kapitaal- en liquiditeitsvereisten in functie van gelopen risico's worden trimestrieel berekend en gerapporteerd aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur.

Conform de Belgische bankenwet beschikt de Bank ook over een herstelplan om een faillissement te voorkomen bij ernstige stress. Hierin werden herstelopties geïdentificeerd die beschikbaar en voldoende effectief zijn om het hoofd te bieden in geval van een crisis.

5.2 STRATEGISCH RISICO

De risico-appetijt voor het strategisch risico wordt bepaald in de bedrijfsmissie. De activiteiten van de Bank worden consistent gestuurd en uitgevoerd volgens de bedrijfsmissie. Deze bedrijfsmissie ligt al jaren aan de basis van de performante resultaten van de Bank. Het Directiecomité toetst consequent alle strategische beslissingen en marktopportunities aan de bedrijfsmissie. Ook de Raad van Bestuur beoordeelt deze missie permanent op haar verdiensten en toetst regelmatig de toekomstige kansen en bedreigingen voor de Bank in een snel wijzigende marktomgeving.

Bank J. Van Breda & C° nv beperkt haar strategisch risico door zich uitsluitend te richten tot een doelgroep die zij zeer goed kent en waarbinnen zij een uitstekende reputatie heeft opgebouwd:

ondernemers en vrije beroepen. Op groepsniveau wordt het strategisch risico verder verminderd door te diversifiëren, met enerzijds Bank de Kremer die voor particulieren een antwoord biedt op een duidelijke behoefte aan overzicht en inzicht in het huidig en toekomstig vermogen en anderzijds autofinancieringen en financiële autoleasing via Van Breda Car Finance.

5.3 KREDIETRISICO

Het kredietrisico is het risico op insolventie van een debiteur of het risico dat een tegenpartij (of de bank van de tegenpartij) niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen. Het kredietrisico is het belangrijkste risico van Bank J. Van Breda & C°. De kwalitatieve en kwantitatieve normen en limieten voor kredietrisico werden vastgelegd in de kredietstrategie voor de kredietportefeuille en in het investeringskader voor de beleggingsportefeuille.

5.3.1 Maximale kredietrisico

Overeenkomstig IFRS 7 wordt in onderstaande tabel het maximale kredietrisico weergegeven voor de verschillende financiële activa per product en economische sector. Hierbij wordt de netto-boekwaarde weergegeven voor de balansproducten (I.; II.; III.1; III.2; III.3 en III.5) en het toegekende niet-opgenomen deel van de kredietlijnen en kredieten in opname (III.4).

Waarborgen in het voordeel van de Bank zijn niet in rekening gebracht (zie ook toelichting 5.7.1.3 voor de waarborgen die voldoen aan de Basel III vereisten en 11.2 voor de niet in de balans opgenomen rechten).

Ook met de mogelijkheid tot *netting* van financiële activa en verplichtingen, die echter niet in aanmerking komen voor saldering in overeenstemming met IAS 32, wordt geen rekening gehouden (specifiek voor derivaten wordt de impact van *netting* verderop behandeld).

Financiële activa per product en economische sector	2018								
	Overheden	Krediet- instellingen	Particu- lieren	Vrije beroepen en zelfstandigen	Groot- en detailhandel	Bouwnijver- heid, verhuur en handel in onroerende goederen	Transport, opslag en logistiek	Overige sectoren	Totaal
I. Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	361.676	0	0	0	0	0	0	0	361.676
II. Vorderingen op kredietinstellingen	0	127.693	0	0	0	0	0	0	127.693
III. Financiële activa	367.867	46.138	358.957	2.044.178	776.843	772.548	291.395	1.065.923	5.723.848
1. Aangehouden voor handelsdoeleinden	0	180	0	0	2	0	0	8	191
2. Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	345.017	44.677	0	0	0	7.541	0	59.894	457.129
<i>Schuldinstrumenten</i>	<i>345.017</i>	<i>44.677</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>7.541</i>	<i>0</i>	<i>59.579</i>	<i>456.813</i>
<i>Eigenvermogensinstrumenten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>315</i>	<i>315</i>
3. Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	0	0	343.646	1.912.418	669.482	680.357	267.156	924.118	4.797.177
<i>Financiële leasing</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3.445</i>	<i>42.414</i>	<i>33.146</i>	<i>59.964</i>	<i>11.121</i>	<i>70.467</i>	<i>220.557</i>
<i>Investeringskredieten en financieringen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>173.180</i>	<i>828.107</i>	<i>316.924</i>	<i>291.279</i>	<i>225.024</i>	<i>427.485</i>	<i>2.262.000</i>
<i>Hypothecaire leningen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>164.741</i>	<i>993.448</i>	<i>176.051</i>	<i>192.656</i>	<i>24.950</i>	<i>336.144</i>	<i>1.887.990</i>
<i>Werkingskredieten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.279</i>	<i>48.449</i>	<i>117.948</i>	<i>136.457</i>	<i>6.061</i>	<i>80.981</i>	<i>392.176</i>
<i>Overige</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>25.413</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>9.040</i>	<i>34.453</i>
4. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	22.850	0	15.311	131.760	107.358	84.650	24.239	81.903	468.071
<i>Gestelde kredietengagements</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>13.121</i>	<i>129.030</i>	<i>88.919</i>	<i>77.077</i>	<i>19.667</i>	<i>62.733</i>	<i>390.549</i>
<i>Gestelde financiële zekerheden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2.189</i>	<i>2.730</i>	<i>18.439</i>	<i>7.572</i>	<i>4.572</i>	<i>19.170</i>	<i>54.672</i>
<i>Gestelde zakelijke zekerheden</i>	<i>22.850</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>22.850</i>
5. Derivaten gebruikt ter indekking	0	1.281	0	0	0	0	0	0	1.281
Totaal	729.543	173.831	358.957	2.044.178	776.843	772.548	291.395	1.065.923	6.213.217

Financiële activa per product en economische sector	2017								
	Overheden	Krediet- instellingen	Particu- lieren	Vrije beroepen en zelfstandigen	Groot- en detailhandel	Bouwnijver- heid, verhuur en handel in onroerende goederen	Transport, opslag en logistiek	Overige sectoren	Totaal
I. Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	311.756	0	0	0	0	0	0	0	311.756
II. Vorderingen op kredietinstellingen	0	88.863	0	0	0	0	0	0	88.863
III. Financiële activa	407.922	33.210	331.527	1.955.317	762.123	774.310	253.145	995.682	5.513.235
1. Aangehouden voor handelsdoeleinden	0	43			255	0	9	103	410
2. Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (2017: beschikbaar voor verkoop)	349.952	29.516	0	0	3.005	2.491	0	42.748	427.712
<i>Schuldinstrumenten</i>	349.952	29.516			3.005	2.491		42.175	427.139
<i>Eigenvermogensinstrumenten</i>	0	0	0	0	0	0	0	573	573
3. Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (2017: leningen en vorderingen)	0	0	317.158	1.809.500	624.565	695.508	233.039	848.911	4.528.679
<i>Financiële leasing</i>	0	0	4.015	37.217	30.142	52.383	7.751	61.090	192.597
<i>Investeringskredieten en financieringen</i>	0	0	153.797	816.301	296.844	309.965	198.034	401.177	2.176.117
<i>Hypothecaire leningen</i>	0	0	156.377	911.686	156.661	190.891	21.042	302.421	1.739.078
<i>Werkingskredieten</i>	0	0	2.970	44.296	117.051	142.269	6.212	71.573	384.371
<i>Overige</i>	0	0	0	0	23.866	0	0	12.650	36.516
4. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	57.970	0	14.369	145.817	134.298	76.312	20.097	103.920	552.783
<i>Gestelde kredietengagements</i>	0	0	13.192	142.228	101.783	69.131	13.483	81.130	420.947
<i>Gestelde financiële zekerheden</i>	0	0	1.177	3.590	32.516	7.181	6.614	22.790	73.866
<i>Gestelde zakelijke zekerheden</i>	57.970	0	0	0	0	0	0	0	57.970
5. Derivaten gebruikt ter indekking	0	3.650	0	0	0	0	0	0	3.650
Totaal	719.678	122.073	331.527	1.955.317	762.123	774.310	253.145	995.682	5.913.854

Compensatie (*netting*) van derivaten

De derivaten op de balans betreffen:

- Rentevoetinstrumenten afgesloten met andere kredietinstellingen in het kader van het renterisicobeheer.
- Valuta-instrumenten (termijnwisselverrichtingen) afgesloten door onze klanten en de indekkingen van deze posities bij andere kredietinstellingen.

Met de kredietinstellingen waarmee derivaten worden afgesloten, zijn raamovereenkomsten afgesloten:

- De transacties zijn onderworpen aan een afdwingbare raamovereenkomst (ISDA). Volgens deze overeenkomst kan compensatie slechts worden toegepast in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van de tegenpartij.
- Bovendien werd een *Credit Support Annex* (CSA) toegevoegd, waarbij de tegenpartij deposito's verstrekt als waarborg voor haar verplichtingen die voortvloeien uit het financiële instrument (zie toelichting 9.2).
- Sinds 30 juni 2014 worden rentederivaten transacties centraal gecleared bij een *central clearing counterparty* (CCP), wat in lijn is met de EMIR verplichtingen.

De transacties zijn van die aard dat geen enkel bedrag op de balans kan worden gecompenseerd op basis van de in IAS 32 gedefinieerde criteria.

De onderstaande tabel toont de bedragen van de financiële activa en verplichtingen voor en na compensatie:

2018	Niet-gecompenseerde bedragen in de balans (1)	Verschuiving door compensatie van financiële instrumenten bij éénzelfde tegenpartij (2)	Nettopositie voor verrekening waarborgen (3) = (1) + (2)	Verleende waarborgen in de vorm van deposito's (collateral) (4)	Verschuiving na verrekening verleende waarborgen (5)	Nettobedragen (som van alle compenseerbare posities bij éénzelfde tegenpartij) (6) = (3) + (4) + (5)
Financiële activa						
Derivaten	1.472	-1.287	185	30.451	-13.690	16.946
Financiële verplichtingen						
Derivaten	-15.593	1.287	-14.306	0	13.690	-617

2017	Niet-gecompenseerde bedragen in de balans (1)	Verschuiving door compensatie van financiële instrumenten bij éénzelfde tegenpartij (2)	Nettopositie voor verrekening waarborgen (3) = (1) + (2)	Verleende waarborgen in de vorm van deposito's (collateral) (4)	Verschuiving na verrekening verleende waarborgen (5)	Nettobedragen (som van alle compenseerbare posities bij éénzelfde tegenpartij) (6) = (3) + (4) + (5)
Financiële activa						
Derivaten	4.061	-2.896	1.165	21.741	-6.381	16.524
Financiële verplichtingen						
Derivaten	-9.372	2.896	-6.476	0	6.381	-95

- Kolom (1) 'Niet-gecompenseerde bedragen in de balans' geeft de boekwaarde van de derivaten weer zoals opgenomen op de balans.
- Kolom (2) 'Verschuiving door compensatie van financiële instrumenten bij éénzelfde tegenpartij' geeft de bedragen weer die daadwerkelijk kunnen worden gecompenseerd met

de bedragen in kolom (1) in geval van wanbetaling, insolventie of faillissement van de tegenpartij doordat ze afgesloten zijn bij éénzelfde tegenpartij.

- De raamovereenkomsten voorzien eveneens in het uitwisselen van waarborgen voor de nettoverplichtingen die voortvloeien uit financiële instrumenten (zie toelichting 9.2). Kolom (3) 'Nettopositie voor verrekening waarborgen' geeft de openstaande posities weer voordat waarborgen in rekening zijn gebracht.
- Na de verrekening van de verleende waarborgen (4), wordt per tegenpartij bekeken of de Bank tegenover deze tegenpartij hetzij een vordering, hetzij een verplichting heeft. Hierdoor verschuiven nog enkele posities tussen activa en verplichtingen (kolom (5)).
- De kolom (6) 'Nettobedragen' geeft de netto-activa en -verplichtingen na verrekening van alle compenseerbare posities bij éénzelfde tegenpartij.

5.3.2 Kredietportefeuille

De kredietportefeuille van Bank J. Van Breda & C° is gespreid binnen het lokale economische weefsel van familiale ondernemingen en vrije beroepen. Verdere diversificatie is er via Bank de Kremer die zich positioneert als vermogensbegeleider voor particulieren en via Van Breda Car Finance die actief is in de sector van de autofinancieringen en financiële autoleasing voor cliënten van grote zelfstandige autodealers. De Bank hanteert concentratielimieten per sector en maximale kredietbedragen per relatie. Een kredietrelatie bestaat uit een combinatie van kredietnemers (natuurlijke en/of rechtspersonen) die met elkaar verbonden zijn. Het maximale kredietbedrag per kredietrelatie wordt bepaald als een percentage van ons eigen vermogen om de solvabiliteit niet in gevaar te brengen.

De kredietportefeuille is onderverdeeld in risicocategorieën (interne rating) die elk hun specifieke opvolging krijgen. Over de kredieten uit de hoogste risicocategorieën "onzeker verloop" en dubieuze debiteuren wordt periodiek gerapporteerd aan de Raad van Bestuur. Voor de berekening van de risicogewogen activa onder Basel III maakt de Bank gebruik van de standaardbenadering en niet van deze interne ratings (zie ook toelichting 5.7.1).

Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen

Vorderingen die dubieus worden, worden overgedragen naar de afdeling betwiste zaken. Er gelden criteria voor verplichte overdracht wanneer bepaalde gebeurtenissen zich voordoen bij onze cliënten, kredietnemers of waarborgen.

Bij de kredieten in de hoogste risicocategorie "onzeker verloop" en de vorderingen die dubieus geworden zijn, wordt beoordeeld of een waardevermindering geboekt moet worden.

Bij de krediet- en debiteurenopvolging en het aanleggen van waardeverminderingen wordt rekening gehouden met het gedekt (gewaarbord) en ongedekt gedeelte van het krediet.

Het gedekt gedeelte wordt bepaald in functie van de waarderingsregels van de waarborgen die worden uiteengezet in punt 2.3.3.2 van de samenvatting van boekhoudkundige grondslagen en methodologie. Het ongedekt kredietsaldo wordt dan berekend als het toegestaan krediet verminderd met de reële zekerheden. Inzake de bepaling van het maximaal ongedekt kredietsaldo gelden vastgelegde principes.

Onderstaande tabel geeft een overzicht, per product en per economische sector, van de leningen en vorderingen in onzeker verloop en degene die dubieus geworden zijn en waarvoor, na beoordeling op individuele basis, al dan niet een bijzondere waardevermindering werd geboekt.

Toelichting 10.14 geeft meer informatie over de resultaatsimpact van de financiële activa die het voorbije boekjaar een bijzondere waardevermindering ondergaan hebben.

Uitsplitsing per product	2018		2017	
	Boekwaarde	Waarde-vermindering	Boekwaarde	Waarde-vermindering
Financiële leasing	5.110	4.028	4.331	3.641
Investeringskredieten	46.387	17.400	45.528	17.113
Hypothecaire leningen	10.785	2.698	9.661	2.259
Werkingskredieten	10.028	4.339	10.000	4.483
Totaal	72.311	28.466	69.519	27.496

Uitsplitsing per economische sector	2018		2017	
	Boekwaarde	Waarde-vermindering	Boekwaarde	Waarde-vermindering
Vrije beroepen en zelfstandigen	15.863	6.325	12.251	5.435
Groot- en detailhandel	9.002	3.367	9.314	3.277
Bouwnijverheid, verhuur en handel in onroerende goederen	9.908	3.241	8.411	3.091
Transport, opslag en logistiek	14.896	4.868	18.137	6.390
Overige sectoren	15.822	4.879	15.487	4.338
Particulieren	6.820	5.786	5.919	4.965
Totaal	72.311	28.466	69.519	27.496

Gehernegocieerde kredieten

Behalve de dubieuze vorderingen waarvoor op een voorzichtige manier waardeverminderingen worden aangelegd, zijn er ook een aantal kredietdossiers van ondernemers die als gevolg van de economische omgeving of een wijziging in hun individuele situatie gehernegocieerd werden. Veelal resulteert dit in een aanpassing aan de degressiviteit van de aflossingskredieten. De boekwaarde van de gehernegocieerde kredieten op 31/12/2018 bedroeg in totaal 38 miljoen euro, dit is 0,79 % van de totale kredietportefeuille. Hiervan is 15,3 miljoen euro (na waardeverminderingen) reeds overgebracht naar de categorie “onzeker verloop” of dubieuze vorderingen; 2,5 miljoen ervan vertoont een betaalachterstand.

Uitsplitsing per product	2018					Totaal
	Non-performing		Performing		Totaal	
	Boekwaarde	Waarde-vermindering	Boekwaarde	waarvan: in proeftijd		
Financiële leasing	0	0	0	0	0	0
Investeringskredieten en financieringen	19.247	4.423	16.737	4.528	1.332	31.561
Hypothecaire leningen	900	450	5.835	66	1.173	6.285
Werkingskredieten	0	0	200	0	0	200
Totaal	20.147	4.873	22.772	4.594	2.505	38.046

2017					
Uitsplitsing per product	Non-performing		Performing		Totaal
	Boekwaarde	Waarde- vermindering	Boekwaarde	waarvan: in proeftijd	waarvan: achterstallig
Financiële leasing	0	0	0	0	0
Investeringskredieten en financieringen	20.195	5.414	25.410	4.648	605
Hypothecaire leningen	990	359	6.178	70	642
Werkingskredieten	137	44	556	0	0
Totaal	21.322	5.816	32.145	4.718	1.247

2018					
Uitsplitsing per economische sector	Non-performing		Performing		Totaal
	Boekwaarde	Waarde- vermindering	Boekwaarde	waarvan: in proeftijd	waarvan: achterstallig
Vrije beroepen en zelfstandigen	2.551	1.078	6.246	517	894
Groot- en detailhandel	1.793	157	2.929	0	298
Bouwnijverheid, verhuur en handel in onroerende goederen	324	307	4.108	1.093	287
Transport, opslag en logistiek	9.718	2.876	5.734	2.674	0
Overige sectoren	5.749	443	3.656	311	997
Particulieren	12	12	98	0	30
Totaal	20.147	4.873	22.772	4.594	2.505

2017					
Uitsplitsing per economische sector	Non-performing		Performing		Totaal
	Boekwaarde	Waarde- vermindering	Boekwaarde	waarvan: in proeftijd	waarvan: achterstallig
Vrije beroepen en zelfstandigen	2.011	1.093	6.699	557	599
Groot- en detailhandel	932	145	2.919	0	188
Bouwnijverheid, verhuur en handel in onroerende goederen	1.867	325	7.632	1.129	311
Transport, opslag en logistiek	12.402	4.021	8.317	3.033	0
Overige sectoren	4.110	232	6.427	0	111
Particulieren	0	0	150	0	39
Totaal	21.322	5.816	32.145	4.718	1.247

Gehernegocieerde kredieten worden apart opgevolgd:

- Gehernegocieerde vorderingen in de categorie *non-performing* die al meer dan 1 jaar gehernegocieerd zijn, geen betaalachterstand hebben en waarvoor er zekerheid omtrent terugbetaling aangenomen wordt, worden overgebracht naar de categorie 'gehernegocieerd in proeftijd'. Zodra deze kredieten een betaalachterstand van meer dan 30 dagen vertonen of opnieuw gehernegocieerd worden, worden de kredieten terug ondergebracht bij de gehernegocieerde vorderingen in de categorie *non-performing*.
- Gehernegocieerde kredieten, al dan niet in de proeftijd, worden terug als normaal lopend (*performing*) beschouwd, indien er gedurende meer dan 2 jaar vlot terugbetaald wordt, de kredieten niet dubieus zijn en indien de betaalachterstand maximaal 30 dagen bedraagt.

Achterstallige leningen en vorderingen

Achterstallige leningen en vorderingen zijn financiële activa waarvoor de tegenpartij niet betaalt op het contractueel afgesproken tijdstip. Dit geldt op contractniveau, dus een ander contract van dezelfde tegenpartij wordt niet automatisch ook als achterstallig beschouwd.

- Technische achterstanden – door vertraging bij de verwerking van betalingen – worden niet gerapporteerd.
- Achterstanden van meer dan 90 dagen die niet in onzeker verloop zitten of dubieus geworden zijn, betreffen niet materiële debetstanden (< 1.000 eur) op zichtrekeningen.
- Wanneer een tegenpartij een achterstand vertoont op rapporteringsdatum, wordt bij deze leningen behalve het achterstallige deel, ook de volledig resterende boekwaarde als achterstallig gerapporteerd.

In onderstaande tabellen worden de leningen en vorderingen getoond die achterstallig zijn, maar niet naar onzeker verloop of dubieuze vorderingen zijn overgedragen.

Uitsplitsing per product	2018					Totaal
	<= 30 dagen	> 30 dagen <= 90 dagen	> 90 dagen <= 180 dagen	> 180 dagen <= 1 jaar	> 1 jaar	
Financiële leasing	5.420	1.231	0	0	0	6.650
Investeringskredieten en financieringen	24.407	5.486	0	0	0	29.892
Hypothecaire leningen	16.799	3.959	0	0	0	20.759
Werkingskredieten	6.863	1.212	0	0	0	8.075
Totaal	53.489	11.888	0	0	0	65.377

Uitsplitsing per product	2017					Totaal
	<= 30 dagen	> 30 dagen <= 90 dagen	> 90 dagen <= 180 dagen	> 180 dagen <= 1 jaar	> 1 jaar	
Financiële leasing	4.764	1.865	0	0	0	6.629
Investeringskredieten en financieringen	19.199	5.876	0	0	0	25.075
Hypothecaire leningen	8.343	6.619	0	0	0	14.961
Werkingskredieten	5.967	2.484	0	0	0	8.451
Totaal	38.273	16.843	0	0	0	55.116

Uitsplitsing per economische sector	2018					Totaal
	<= 30 dagen	> 30 dagen <= 90 dagen	> 90 dagen <= 180 dagen	> 180 dagen <= 1 jaar	> 1 jaar	
Vrije beroepen en zelfstandigen	15.641	2.099	0	0	0	17.740
Groot- en detailhandel	8.690	1.107	0	0	0	9.797
Bouwnijverheid, verhuur en handel in onroerende goederen	9.119	2.861	0	0	0	11.979
Transport, opslag en logistiek	608	117	0	0	0	725
Overige sectoren	12.769	3.396	0	0	0	16.165
Particulieren	6.662	2.307	0	0	0	8.970
Totaal	53.489	11.888	0	0	0	65.377

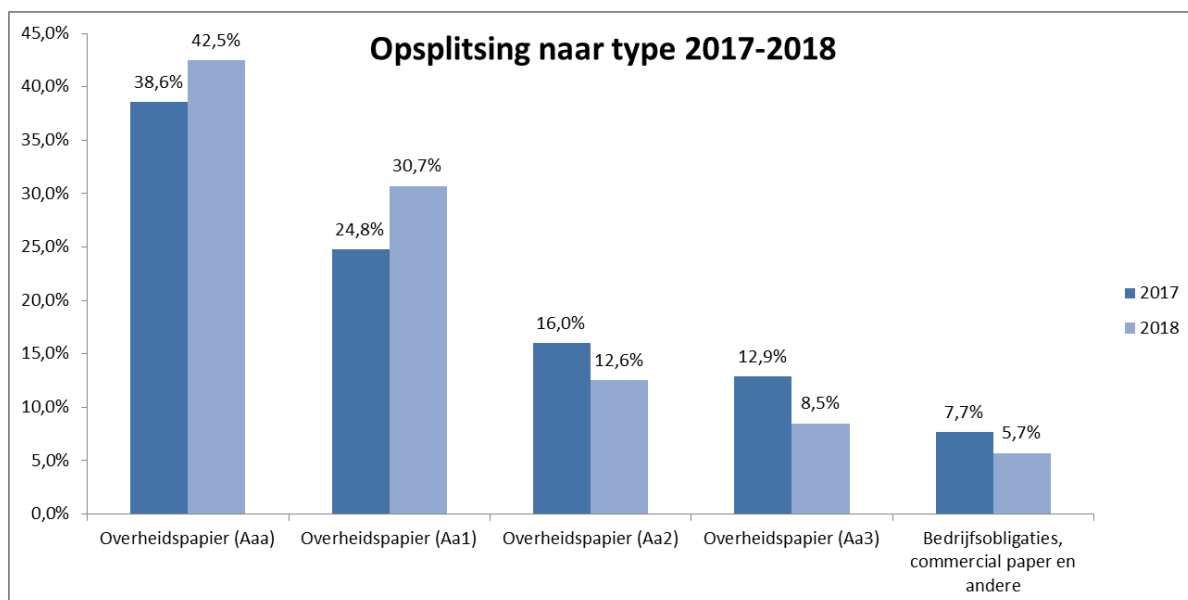
Uitsplitsing per economische sector	2017					Totaal
	<= 30 dagen	> 30 dagen <= 90 dagen	> 90 dagen <= 180 dagen	> 180 dagen <= 1 jaar	> 1 jaar	
Vrije beroepen en zelfstandigen	10.840	3.859	0	0	0	14.699
Groot- en detailhandel	3.334	2.267	0	0	0	5.601
Bouwnijverheid, verhuur en handel in onroerende goederen	9.202	3.133	0	0	0	12.335
Transport, opslag en logistiek	1.130	241	0	0	0	1.370
Overige sectoren	7.587	4.542	0	0	0	12.129
Particulieren	6.181	2.802	0	0	0	8.982
Totaal	38.273	16.843	0	0	0	55.116

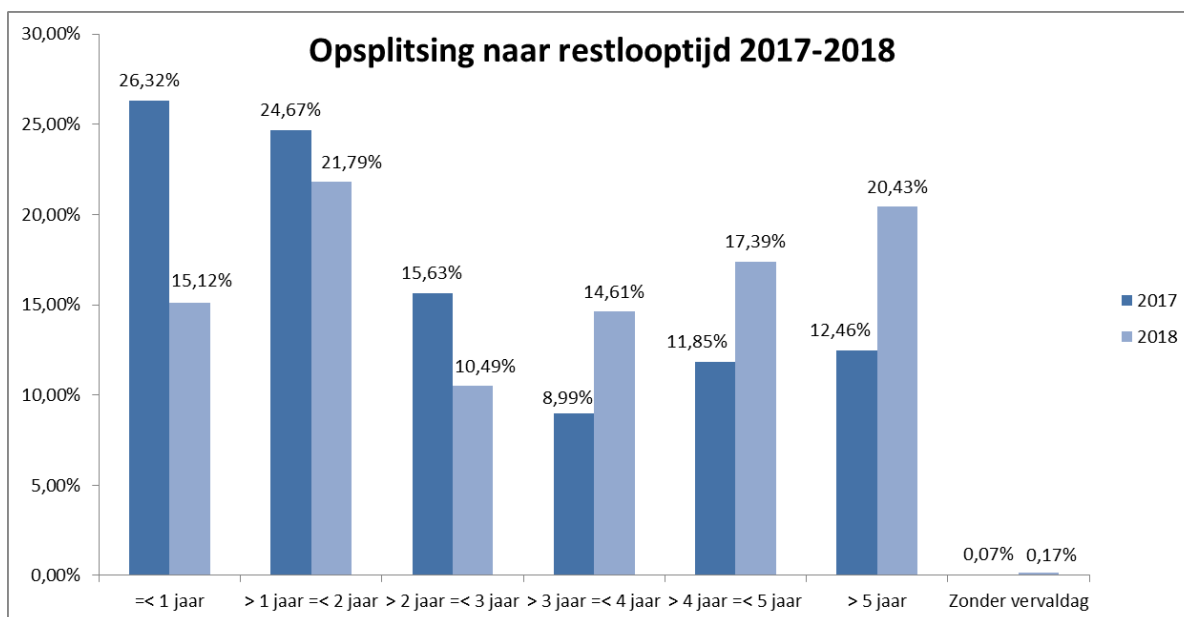
5.3.3 Beleggingsportefeuille

Het kredietrisico van de beleggingsportefeuille wordt bewust laag gehouden. De beleggingsportefeuille wordt in belangrijke mate aanzien als een liquiditeitsbuffer die gebruikt kan worden om liquiditeitsschommelingen op te vangen. Het investeringskader dat jaarlijks ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Raad van Bestuur bepaalt in welke kwaliteit en in welke proportie belegd kan worden.

De beleggingsportefeuille per 31/12/2018 bedraagt 457 miljoen eur (inclusief verlopen rente) en bevat 94% overheidsobligaties (inclusief overheidsgegarandeerde obligaties) met een minimumrating Aa3 (Moody's ratingklasse), 5% bedrijfsobligaties (inclusief commercial paper) en minder dan 1% aandelen en private equity.

Er zitten geen overheidsobligaties van Portugal, Italië, Ierland, Griekenland, Spanje en Turkije in de portefeuille.

De effecten in de beleggingsportefeuille worden geclassificeerd als Activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet gerealiseerde resultaten (tot 2017 als Activa beschikbaar voor verkoop onder IAS 39). Zoals uiteengezet in punt 2.3.3.2 van de samenvatting van boekhoudkundige grondslagen en methodologie, worden voor schuldinstrumenten in de beleggingsportefeuille voorzieningen voor verwachte kredietverliezen aangelegd, die echter per 31/12/2018 slechts 29 k eur bedragen. Meer informatie hierover is te vinden in toelichting 9.4.

5.4 MARKT-, RENTE- EN WISSELKOERSRISICO

Het **marktrisiko** is het risico als gevolg van de blootstelling aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten in een portefeuille.

Doordat al de activiteiten cliëntgedreven zijn en de Bank geen marktactiviteiten voor eigen rekening voert, is het resultaat minder gevoelig voor de evoluties op de financiële markten. Het marktrisiko van de Bank wordt voornamelijk bepaald door het renterisiko en slechts in beperkte mate door wisselkoersrisico.

Renterisiko is de huidige en toekomstige blootstelling van de winstgevendheid en het eigen vermogen aan ongunstige rentebewegingen.

Bij de rentegapanalyse worden balansproducten en buitenbalansverplichtingen ingedeeld in de verschillende tijdsintervallen volgens rentevervaldag. Op die manier wordt de mismatchstructuur van de Bank zichtbaar. De rentegap wordt berekend op basis van de assumpties van inkomensgevoeligheid voor de producten zonder contractuele vervaldag en assumpties van prepayments voor producten met vervaldag.

RENTEGAP	<= 1 maand	> 1 maand <= 3 maand	> 3 maand <= 1 jaar	> 1 jaar <= 5 jaar	> 5 jaar <= 10 jaar	> 10 jaar	onbepaald
31/12/2018							
Activa	932.000	422.000	942.000	2.293.000	769.000	375.000	52.000
Verplichtingen	-220.000	-188.000	-3.523.000	-1.291.000	-16.000	0	-39.000
Derivaten	280.000	520.000	-20.000	-215.000	-415.000	-150.000	0
Gap	992.000	754.000	-2.601.000	787.000	338.000	225.000	13.000
31/12/2017							
Activa	908.000	422.000	836.000	2.159.000	693.000	323.000	47.000
Verplichtingen	-203.000	-261.000	-3.201.000	-1.167.000	-23.000	0	-42.000
Derivaten	232.000	409.000	-10.000	-185.000	-325.000	-120.000	0
Gap	937.000	570.000	-2.375.000	807.000	345.000	203.000	5.000

De Bank kiest ervoor om het renterisico op een relatief laag niveau te houden:

- Om de mismatch te corrigeren wendt de Bank indekkingsinstrumenten aan. Dit gebeurt met een combinatie van renteswaps (waarbij de vlottende renteverplichtingen worden omgezet naar vaste verplichtingen) en opties (die bijvoorbeeld bescherming bieden tegen een stijging van de rente boven bepaalde niveaus). Meer informatie over de indekkingsinstrumenten is opgenomen in toelichting 9.3 (instrumenten die niet voldoen aan de criteria voor *hedge accounting* onder IFRS) en toelichting 9.6 (instrumenten waarvoor *hedge accounting* wordt toegepast).
- De vermogensgevoeligheid is de blootstelling van de economische waarde van de onderneming aan ongunstige rentebewegingen. De inkomensgevoeligheid is de blootstelling van de (rente)inkomsten van de instelling aan diezelfde ongunstige rentebewegingen. De intensiteit ervan komt tot uiting in het verschil in duration van alle activa en passiva (mismatch) waarbij duration een maatstaf is voor de rentegevoeligheid.

De rentegevoeligheid van het eigen vermogen en van de rente-inkomsten wordt opgevolgd aan de hand van scenario-analyses met wijzigende marktvoorwaarden, die toelaten de impact van stress-scenario's in te schatten. Deze vermogens- en inkomensgevoeligheid wordt berekend met de *basis-point-value*-methodologie, die de waardeverandering van de portefeuille weergeeft bij een stijging van de rentevoeten over de volledige curve. Voor de rentegevoeligheid van producten zonder vervaldag worden de assumpties zoals deze worden beschreven door de Nationale Bank van België (NBB) weerhouden. Deze worden periodiek getoetst. De assumpties zijn niet gewijzigd ten opzichte van 2017.

Assumpties	inkomens- gevoeligheid	vermogens- gevoeligheid
rente-ongevoelige zichtdeposito's	60 maanden	
rentegevoelige deposito's	1 dag	
semi-rentegevoelige zichtdeposito's	6 maanden	2 jaar
gereguleerde spaardeposito's	6 maanden	2 jaar
Impact van stijging van de rentecurve met 100 basispunten (1%) op:		
renteresultaat (inkomensgevoeligheid)	+355	-680
reële waarde van het eigen vermogen (vermogensgevoeligheid)	-17.600	-22.975

Het Directiecomité en de Raad van Bestuur leggen het ALM-beleidskader vast. Het ALM-comité, waar het voltallige directiecomité deel van uitmaakt, vergadert op maandelijkse basis. Het ALM-comité zet de lijnen uit voor het rente- en liquiditeitsrisicobeheer op basis van een bespreking van de financieel-economische context, simulaties en rapportering.

Deze renterisicolimieten bleven in de loop van 2018 ruimschoots gerespecteerd. Het renterisico vereist, zoals elk ander risico, een eigenvermogensbuffer. Hoewel onder Basel III geen eigenvermogensverplichtingen zijn vastgelegd onder pijler I, bepaalt de Bank een eigen vermogenvereiste onder het ICAAP Pijler 2 (zie ook punt 5. Risicobeheer).

Het **wisselrisico** is het risico op verlies op een openstaande positie in deviezen als gevolg van wisselkoersschommelingen. De Bank heeft door haar activiteiten en door de aard van haar cliënteel (zowel Bank J. Van Breda & C° als haar divisies Bank de Kremer en Van Breda Car Finance zijn enkel actief in België) geen eigen materiële muntposities. Jaarlijks legt de afdeling ALM & Treasury een voorstel met betrekking tot lijnen betreffende munt- en renterisico in deviezen ter goedkeuring voor aan het Directiecomité. Deze lijnen worden niet gebruikt om bewust positie in te nemen, maar wel om transacties van klanten en tegenpartijen werkbaar te houden.

5.5 LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico is het risico dat men over onvoldoende middelen beschikt of onvoldoende snel en tegen een aanvaardbare prijs middelen kan vrijmaken om aan de directe verplichtingen te voldoen.

De commerciële bankactiviteiten zijn de belangrijkste bron van liquiditeitsrisico. De financieringsbronnen van een bank hebben traditioneel een kortere looptijd dan de gefinancierde activa, waardoor een maturiteitsmismatch ontstaat. Het liquiditeitsbeheer staat in voor de opvolging van deze mismatch en werkt een financieringsstrategie uit om dit te reduceren binnen de richtlijnen die worden vastgelegd in een liquiditeitsbeheersingskader. Ook op dit domein streeft de Bank een bewust laag risicoprofiel na. De Bank houdt een sterke en kwaliteitsvolle liquiditeitsbuffer aan om schommelingen in de thesaurie te kunnen opvangen. De buffer bedraagt 891 miljoen euro en bestaat voornamelijk uit cash, geplaatst bij de ECB, en zeer liquide overheidsobligaties.

Het liquiditeitsrisico van de Bank wordt permanent bewaakt door een proactief thesauriebeheer, binnen de krijtlijnen van het ALM-kader en het investeringskader. Het thesauriecomité vergadert wekelijks. Voor haar liquiditeitsbeheer maakt de Bank onder andere gebruik van liquiditeitsgaprapporten, ratio-analyses en volumeprognoses op korte en lange termijn.

Sinds einde 2010 beschikt de Bank over een liquiditeitsnoodplan. Dit plan biedt een draaiboek bij situaties waarin de Bank onvoldoende beschermd is tegen een langdurig stress-scenario op vlak van liquiditeit. Er worden procedures beschreven waarbinnen bepaald wordt wanneer het noodplan ingeroepen dient te worden en hoe de liquiditeitssituatie genormaliseerd kan worden. Dit noodplan is opgesteld op maat van en rekening houdend met de eigenheid van de Bank en bouwt verder op het ALM-kader dat beschrijft welke limieten gehanteerd worden voor het dagelijks liquiditeitsbeheer.

In de onderstaande tabellen wordt de vervaldagstructuur van de financiële verplichtingen weergegeven en de liquiditeitsgap tussen activa en passiva. Voor de liquiditeitsgap is rekening gehouden met de interne assumpties voor de deposito's zonder vervaldag en assumpties voor prepayments voor producten met vervaldag.

Financiële verplichtingen volgens contractuele vervaldagen	<= 1 maand en onbepaald							Totaal
	Zicht-rekeningen cliënteel	Gereguleerde spaar-deposito's	Overige	> 1 maand <= 3 maand	> 3 maand <= 1 jaar	> 1 jaar <= 5 jaar	> 5 jaar	
niet-derivaten	2.565.477	876.272	241.427	186.571	681.166	610.905	58.345	5.220.162
derivaten	0	0	61	275	468	6.295	8.495	15.593
Totaal op 31/12/2018	2.565.477	876.272	241.488	186.846	681.634	617.200	66.839	5.235.755
niet-derivaten	2.345.580	779.522	230.689	260.260	574.396	631.620	24.284	4.846.350
derivaten	0	0	5	75	126	6.709	2.458	9.372
Totaal op 31/12/2017	2.345.580	779.522	230.694	260.335	574.521	638.329	26.742	4.855.722

LIQUIDITEITS GAP	<= 1 maand	> 1 maand <= 3 maand	> 3 maand <= 1 jaar	> 1 jaar <= 5 jaar	> 5 jaar <= 10 jaar	> 10 jaar	onbepaald
31/12/2018							
Activa	816.000	173.000	686.000	2.256.000	1.252.000	558.000	46.000
Verplichtingen	-230.000	-189.000	-2.114.000	-2.650.000	-56.000	0	-51.000
Derivaten	-1.000	-1.000	-6.000	-15.000	8.000	2.000	0
Gap	585.000	-17.000	-1.434.000	-409.000	1.204.000	560.000	-5.000
31/12/2017							
Activa	797.000	170.000	632.000	2.123.000	1.140.000	492.000	37.000
Verplichtingen	-218.000	-263.000	-1.913.000	-2.449.000	-23.000	0	-50.000
Derivaten	-1.000	-1.000	-5.000	-9.000	8.000	2.000	0
Gap	578.000	-94.000	-1.286.000	-335.000	1.125.000	494.000	-13.000

De financieringsmix van de Bank is zeer stabiel en de belangrijkste financieringsbron zijn de deposito's van de doelgroepklanten, die de Bank gebruiken voor hun beleggingen en dagelijkse werking. De Bank houdt ook nauwlettend de loan-to-deposit ratio in het oog en hanteert strenge limieten op deze verhouding tussen de kredietportefeuille van klanten en de klantendeposito's. Eind 2018 bedroeg deze ratio 98,6%. De afhankelijkheid van externe institutionele financiering bedraagt in 2018 5,9% van het balanstotaal.

In november 2018 werd overgegaan tot de plaatsing van een achtergestelde obligatie binnen het EMTN programma van de Bank. Er werd een bedrag van 40 mio eur opgehaald met als doel om het prudentieel eigen vermogen te diversifiëren.

In de Basel III-reglementering en de CRR/CRD IV-richtlijn werden twee liquiditeitsratio's geïntroduceerd:

- De LCR (*Liquidity Coverage Ratio*) is een maatstaf voor de liquiditeitspositie onder een acuut stress-scenario gedurende 30 dagen. Hiertoe dienen instellingen over voldoende kwaliteitsvolle liquide middelen te beschikken. De regelgever legt een minimumlimiet op van 100%.
- De NSFR (*Net Stable Funding Ratio*) zet de beschikbare stabiele financiering af tegenover de vereiste stabiele financiering over een tijdshorizon van 1 jaar. De Basel III-richtlijnen leggen een minimumlimiet op van 100% vanaf 2018. Op dit moment is er echter nog geen Europese implementatie.

Eind 2018 bedroegen deze ratio's respectievelijk 146% (volgens LCR Delegated Act 2015/61) en 124% (volgens Basel III NSFR Standards). Beide ratio's bevinden zich ruim boven de ondergrens van 100% die door de toezichthouder opgelegd wordt.

5.6 OPERATIONEEL RISICO

Operationeel risico is het risico op verliezen ten gevolge van ontoereikende of falende interne processen, personeel en systemen of van externe gebeurtenissen.

Voor het operationeel risico wordt de appetijt bepaald door het prioriteitenkader dat de appetijt definieert op verschillende domeinen (compliance, financieel, cliënten, beschikbaarheid van systemen, beschikbaarheid van medewerkers, reputatie). Als gespecialiseerde nichespeler geniet Bank J. Van Breda & C° de voordelen van haar relatieve kleinschaligheid, vlakke structuur en korte communicatielijnen. In het kader van het globale risicobeleid van de Bank en haar risico-appetijt worden de interne operationele risico's onder andere beheerst via:

- *hoge integriteitstandaarden*: eerlijkheid is zowel voor de organisatie als voor de individuele personeelsleden van fundamenteel belang in de bedrijfscultuur
- *eerstelijnscontrole*: de operationele afdelingen hebben een belangrijke verantwoordelijkheid in het controleren van hun eigen werking en afgeleverde kwaliteit (daarbij bijgestaan en opgevolgd door de afdeling Risk management)
- *informatica*: de belangrijkste operationele bedrijfsprocessen zijn geautomatiseerd en voorzien van ingebouwde procescontroles
- *bedrijfscontinuïteitsplan*: de continuïteit van de activiteiten indien zich een ramp zou voordoen, wordt regelmatig getest en geperfectioneerd.

Periodiek maken de operationele afdelingen een risico-evaluatie op voor hun activiteiten.

Voor de berekening van de kapitaalsvereisten voor het operationeel risico werd voor de *basic indicator approach* (BIA) gekozen (zie ook punt 5.7.3.).

5.7 SOLVABILITEITSRISICO

Het solvabiliteitsrisico wordt gedefinieerd als het risico over onvoldoende eigen vermogen te beschikken om op lange termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Onder **pijler I van Basel III** worden de minimum kapitaalsvereisten voor krediet-, markt-, operationeel en wederpartijrisico bepaald. Hierbij wordt het prudentieel eigen vermogen (zie ook punt 4.3) afgezet ten opzichte van de gewogen risicopositie.

5.7.1 Eigenvermogensvereiste kredietrisico

De Bank berekent het vereiste eigen vermogen voor het kredietrisico op basis van de standaardbenadering. De eigenvermogensvereiste is gelijk aan 8% van de risicogewogen activa en bedroeg per 31/12/2018 287.078 k eur (zie ook toelichting 5.7.5. Solvabiliteitsratio).

5.7.1.1 Reconciliatie balanstotaal IFRS en Basel III

Vertrekkend van het IFRS balanstotaal wordt de kredietrisicopositie (vóór weging) van de activa bepaald. Het verschil tussen IFRS en Basel voor de Bank betreffen onder andere:

- Niet-weging van goodwill en immateriële vaste activa wegens aftrek van het Tier 1 kernkapitaal (bruto, vóór aftrek bijhorende uitgestelde belastingschuld)
- Niet-weging afgeleide instrumenten (zie verder onder 'kredietrisicopositie')

RECONCILIATIE BALANSTOTAAL IFRS - RISICOPOSITIE BASEL III	
BALANSTOTAAL IFRS	5.820.019
Goodwill & Immateriële Vaste Activa die worden afgetrokken van het Eigen Vermogen	-1.528
Uitgestelde belastingvorderingen die worden afgetrokken van het Eigen Vermogen	0
Afgeleide instrumenten (worden verwerkt onder "Derivaten")	-1.472
Overige	9
RISICOPOSITIE BALANS BASEL III	5.817.028

5.7.1.2 Samenstelling kredietrisicoposities

De totale risicopositie omvat zowel balans- als buitenbalansposten en afgeleide instrumenten. De buitenbalansposten bevatten voornamelijk garanties, borgtochten, kredietverbintenissen en het onbenutte gedeelte van kredietlijnen. Voor deze posten voorziet Basel omrekeningsfactoren (CCF of *credit conversion factors*), in functie van de periode waarbinnen deze posten kunnen worden opgezegd.

De risicopositie (potentiële vervangingskost) van derivaten wordt als volgt bepaald:

- actuele vervangingskost op basis van de marktwaarde van de verrichtingen met een positieve waarde, plus
- het potentieel toekomstig kredietrisico. Dit wordt berekend door de notionele hoofdsom te vermenigvuldigen met een percentage. Dit percentage wordt bepaald op basis van de resterende looptijd, waarbij derivaten met een langere looptijd een hoger percentage krijgen toegewezen.

Uitgesplitst per activaklasse geeft dit onderstaand beeld:

UITSPLOTSING PER ACTIVAKLASSE	Balansposten	Buitenbalans	Derivaten	Totaal
Centrale overheden of centrale banken	458.586	0	0	458.586
Regionale of lokale overheden	195.876	0	0	195.876
Publiekrechtelijke lichamen	75.744	0	0	75.744
Multilaterale ontwikkelingsbanken	22.665	0	0	22.665
Internationale organisaties	47.054	0	0	47.054
Kredietinstellingen	4.964	0	10.957	15.921
Ondernemingen	1.488.984	168.407	224	1.657.614
<i>waarvan kleine en middelgrote ondernemingen</i>	<i>916.129</i>	<i>124.077</i>	<i>224</i>	<i>1.040.430</i>
Particulieren en kleine partijen	2.556.037	262.729	97	2.818.862
<i>waarvan kleine en middelgrote ondernemingen</i>	<i>1.105.031</i>	<i>183.273</i>	<i>97</i>	<i>1.288.400</i>
Gedekt door hypotheek op onroerend goed	719.547	13.226	23	732.796
<i>waarvan kleine en middelgrote ondernemingen</i>	<i>316.584</i>	<i>10.976</i>	<i>23</i>	<i>327.583</i>
Blootstellingen waarbij sprake is van wanbetaling	43.844	859	0	44.703
<i>waarvan kleine en middelgrote ondernemingen</i>	<i>29.810</i>	<i>670</i>	<i>0</i>	<i>30.480</i>
Posten met een bijzonder hoog risico	240	0	0	240
Gedekte obligaties	0	0	0	0
Blootstellingen met betrekking tot instellingen en ondernemingen met een kredietbeoordeling voor de korte termijn	122.729	0	0	122.729
Instellingen voor collectieve belegging (ICB's)	0	0	0	0
Aandelen	3.697	0	0	3.697
Andere posten	77.061	0	0	77.061
TOTAAL	5.817.028	445.221	11.300	6.273.549

Uitgesplitst per activaklasse en resterende looptijd geeft dit onderstaand beeld:

UITSPLITSING PER ACTIVAKLASSE	> 1 jaar			Totaal
	<= 1 jaar	<= 5 jaar	> 5 jaar	
Centrale overheden of centrale banken	378.711	67.202	12.672	458.586
Regionale of lokale overheden	26.405	128.316	41.155	195.876
Publiekrechtelijke lichamen	8.609	47.996	19.139	75.744
Multilaterale ontwikkelingsbanken	0	17.652	5.013	22.665
Internationale organisaties	21.203	11.802	14.049	47.054
Kredietinstellingen	5.078	1.102	9.741	15.921
Ondernemingen	386.167	269.128	1.002.320	1.657.614
<i>waarvan kleine en middelgrote ondernemingen</i>	<i>303.344</i>	<i>130.322</i>	<i>606.764</i>	<i>1.040.430</i>
Particulieren en kleine partijen	371.416	855.057	1.592.390	2.818.862
<i>waarvan kleine en middelgrote ondernemingen</i>	<i>298.439</i>	<i>406.793</i>	<i>583.168</i>	<i>1.288.400</i>
Gedekt door hypotheek op onroerend goed	90.953	67.922	573.920	732.796
<i>waarvan kleine en middelgrote ondernemingen</i>	<i>79.479</i>	<i>33.156</i>	<i>214.948</i>	<i>327.583</i>
Blootstellingen waarbij sprake is van wanbetaling	14.076	6.136	24.491	44.703
<i>waarvan kleine en middelgrote ondernemingen</i>	<i>10.781</i>	<i>3.991</i>	<i>15.708</i>	<i>30.480</i>
Posten met een bijzonder hoog risico	240	0	0	240
Gedekte obligaties	0	0	0	0
Blootstellingen met betrekking tot instellingen en ondernemingen met een kredietbeoordeling voor de korte termijn	122.729	0	0	122.729
Instellingen voor collectieve belegging (ICB's)	0	0	0	0
Aandelen	560	3.137	0	3.697
Andere posten	77.061	0	0	77.061
TOTAAL	1.503.210	1.475.450	3.294.889	6.273.549

5.7.1.3 Gewogen kredietrisicoposities

De standaardbenadering voor de berekening van de kapitaalsvereisten voor het kredietrisico maakt waar mogelijk gebruik van externe ratings om het gewogen risicovolume te bepalen. Daar waar geen externe rating beschikbaar is, voorziet de standaardbenadering in specifieke risicowegingen per risicocategorie.

De Bank gebruikt de ratings van de ratingbureaus Moody's, Standard & Poors en Fitch. Daar waar een risicopositie een rating heeft bij de drie ratingbureaus, valt de slechtste rating af. Van de twee overgebleven ratings, wordt vervolgens de slechtste rating in aanmerking genomen. Indien een risicopositie een rating heeft bij twee ratingbureaus, wordt de slechtste rating in aanmerking genomen. Is er slechts één rating beschikbaar, dan wordt deze gebruikt.

RISICOPOSITIE WAARBIJ GEBRUIK WORDT GEMAAKT VAN EXTERNE RATINGS	Risicopositie
Centrale overheden of centrale banken	94.247
Regionale of lokale overheden	195.865
Publiekrechtelijke lichamen	75.744
Multilaterale ontwikkelingsbanken	22.665
Internationale organisaties	47.054
Kredietinstellingen	1.295
Ondernemingen	23.837
Blootstellingen met betrekking tot instellingen en ondernemingen met een kredietbeoordeling voor de korte termijn	122.729
TOTAAL	583.438

De post ondernemingen betreft de portefeuille bedrijfsobligaties en commercial papers met rating.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de risicoposities waarvoor een externe rating wordt gebruikt, opgedeeld per ratingkwaliteit (*credit quality step* volgens Moody's ratingklassen).

RISICOPOSITIE PER RATING (INGEDEELD IN CREDIT QUALITY STEPS)	Risicopositie
Credit quality step 1 (Aaa/Aa)	471.481
Credit quality step 2 (A)	92.705
Credit quality step 3 (Baa)	19.251
Credit quality step 4 (Ba)	0
Credit quality step 5 (B)	0
Credit quality step 6 (Caa/Ca/C)	0
TOTAAL	583.438

Door middel van waarborgen kan de kredietrisicopositie worden verlaagd. Hieronder volgt een bespreking van de waarborgen die in aanmerking worden genomen.

Volgestorte kredietprotectie

De volgestorte kredietprotectie is een techniek van kredietrisicomatiging waarbij het kredietrisico dat verbonden is aan de risicopositie van een instelling wordt beperkt dankzij het recht van de instelling. Bij wanbetaling van de tegenpartij of een andere specifieke kredietgebeurtenis in verband met de tegenpartij, kunnen de activa of posten worden geliquideerd, overgenomen of kan daarvan het eigendom verworven of behouden worden met het oog op de verlaging van de risicopositie. Bij de waardering van deze vormen van kredietprotectie wordt de grootst mogelijke voorzichtigheid aan de dag gelegd.

De belangrijkste vormen van volgestorte kredietprotectie zijn de in pand gegeven termijnrekeningen, deposito's (inclusief cash posities in vermogensbeheer) en de levensverzekeringspolissen.

Weergegeven per activaklasse geeft dit onderstaand beeld:

RISICOPOSITIE GEDEKT DOOR KREDIETPROTECTIE: WAARBORGEN PER ACTIVAKLASSE	Niet-volgestorte kredietprotectie	Volgestorte kredietprotectie
Ondernemingen	0	106.332
Particulieren en kleine partijen	0	235.196
Blootstellingen waarbij sprake is van wanbetaling	0	1.819
TOTAAL	0	343.348

Voor de kredietposities gewaarborgd door een levensverzekering geldt een weging in functie van de externe rating van de verzekeringsmaatschappij waar de cliënt de polis heeft afgesloten.

De belangrijkste verzekeringsmaatschappijen waarop de Bank een indirecte risicopositie heeft, zijn

- AG Insurance
- Generali
- Baloise

dewelke allemaal een externe rating hebben die overeenstemt met *credit quality step 2*.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven per activaklasse van onze indirecte risicopositie op deze verzekeringsmaatschappijen die een externe rating hebben:

WAARBORGEN WAARBIJ GEBRUIK WORDT GEMAAKT VAN EXTERNE RATINGS	Niet-volgestorte kredietprotectie	Volgestorte kredietprotectie
Ondernemingen	0	54.019
Particulieren en kleine partijen	0	151.131
Blootstellingen waarbij sprake is van wanbetaling	0	985
TOTAAL	0	206.134

Er zijn geen andere kredietrisicomatigingstechnieken waarbij gebruik wordt gemaakt van externe ratings.

In onderstaande tabel wordt onze indirecte risicoconcentratie op deze verzekeringsmaatschappijen weergegeven:

RISICOPOSITIE OP VERZEKERINGSMATSCHAPPIJEN	Risicopositie	% van het eigen vermogen
AG Insurance	93.417	16,15%
Generali	69.120	11,95%
Baloise	43.597	7,54%
TOTAAL	206.134	35,64%

Risicoposities gedekt door onroerend goed

Enkel de hypothecaire inschrijvingen die aan bepaalde voorwaarden voldoen, komen in aanmerking om het risico van een krediet te verlagen. Niet-zakelijke onroerende panden dienen driejaarlijks te worden geherwaardeerd, zakelijke onroerende panden jaarlijks. Bij het bepalen van de waarde van de waarborg, wordt gebruik gemaakt van haircuts.

RISICOPOSITIE GEDEKT DOOR HYPOTHEKEN OP ONROEREND GOED: WAARBORGEN PER ACTIVAKLASSE	Niet-zakelijk onroerend pand	Zakelijk onroerend pand
Ondernemingen	72.592	79.377
Particulieren en kleine partijen	461.701	119.125
Blootstellingen waarbij sprake is van wanbetaling	8.829	5.340
TOTAAL	543.122	203.842

Volgende waarborgen worden intern wel gebruikt om het gedekte gedeelte van een risicopositie te bepalen, maar worden niet als kredietrisicomatiging beschouwd onder Basel:

- Hypothecaire mandaten: niet toegelaten als kredietrisicomatiging
- Effecten in pand: geen beschikbaarheid van ratings
- Vermogensbeheer in pand (exclusief de cash posities): geen beschikbaarheid van ratings

De belangrijkste rubrieken geven volgens geografische opsplitsing onderstaand beeld vóór en ná risicoweging:

TOTALE RISICOPOSITIE	BELGIË			ANDERE EMU LANDEN			REST VAN DE WERELD			TOTAAL	
	Risicopositie	Aandeel	Risico-gewogen positie	Risicopositie	Aandeel	Risico-gewogen positie	Risicopositie	Aandeel	Risico-gewogen positie	Risicopositie	Risico-gewogen positie
Centrale overheden of centrale banken	397.669	86,72%	6.656	41.992	9,16%	0	18.925	4,13%	0	458.586	6.656
Regionale of lokale overheden	42.171	21,53%	2	145.684	74,38%	0	8.020	4,09%	0	195.876	2
Publiekrechtelijke lichamen	0	0,00%	0	75.744	100,00%	0	0	0,00%	0	75.744	0
Multilaterale ontwikkelingsbanken	0	0,00%	0	22.665	100,00%	0	0	0,00%	0	22.665	0
Internationale organisaties	0	0,00%	0	47.054	100,00%	0	0	0,00%	0	47.054	0
Kredietinstellingen	5.439	34,16%	1.438	10.482	65,84%	232	0	0,00%	0	15.921	1.671
Ondernemingen	1.614.367	97,39%	1.449.511	36.677	2,21%	30.046	6.570	0,40%	2.766	1.657.614	1.482.324
Particulieren en kleine partijen	2.810.326	99,70%	1.642.074	5.373	0,19%	2.776	3.164	0,11%	2.161	2.818.862	1.647.011
Gedekt door hypotheke op onroerend goed	730.864	99,74%	258.170	1.342	0,18%	459	589	0,08%	210	732.796	258.839
Blootstellingen waarbij sprake is van wanbetaling	44.606	99,78%	50.732	97	0,22%	144	0	0,00%	0	44.703	50.876
Posten met een bijzonder hoog risico	0	0,00%	0	240	100,00%	360	0	0,00%	0	240	360
Blootstellingen mbt instellingen en ondernemingen met een kredietbeoordeling voor de korte termijn	45.332	36,94%	23.172	73.725	60,07%	33.138	3.672	2,99%	3.672	122.729	59.981
Aandelen	560	15,14%	560	3.137	84,84%	3.137	0	0,01%	0	3.697	3.697
Andere posten	77.061	100,00%	77.061	0	0,00%	0	0	0,00%	0	77.061	77.061
TOTAAL	5.768.394	91,95%	3.509.377	464.213	7,40%	70.291	40.942	0,65%	8.810	6.273.549	3.588.478

De kredietrisicopositie van de derivaten bedraagt 11.300 k eur en levert een gewogen risicopositie van 743 k eur. Voor meer informatie met betrekking tot deze instrumenten zie ook toelichting 5.3.

KREDIETRISICO DERIVATEN	Risicopositie	Risicogewogen positie
Termijnwisselverrichtingen	469	298
Bekomen opties op rente	0	0
Renteswaps	10.831	445
TOTAAL	11.300	743

5.7.2 Eigenvermogensvereiste marktrisico

De Bank berekent geen eigen vermogenvereisten voor het marktrisico onder pijler I omdat de netto *forex* positie kleiner is dan 2% van het prudentieel eigen vermogen.

5.7.3 Eigenvermogensvereiste operationeel risico

De Bank berekent het vereiste eigen vermogen voor het operationeel risico op basis van de *Basic Indicator Approach* (BIA). De eigen vermogenvereiste is gelijk aan 15% van het rekenkundig gemiddelde van het operationeel resultaat van de laatste drie boekjaren en bedroeg per 31/12/2018 20.934 k eur.

Voor operationele risico's wenst de Bank voldoende kapitaal om de volledige impact van elk individueel risico te dragen en om alle geïdentificeerde operationele risico's te dekken. Bovenop de pijler 1 vereiste, voorzien we een bijkomende kapitaalsvereiste van 4 mio eur. Dit is een conservatieve benadering, waarbij de Bank zich via een bijkomende kapitaalsvereiste wil verzekeren dat ze een voldoende grote buffer heeft om het gelijktijdig voorkomen van verschillende geïdentificeerde operationele risico's te kunnen dragen.

5.7.4 Eigenvermogensvereiste wederpartijrisico

Voor derivaten die niet verhandeld worden via een centrale tegenpartij, moet het wederpartijrisico berekend worden. De Bank maakt voor deze berekening gebruik van de standaardmethode. De eigen vermogenvereiste bedroeg per 31/12/2018 16 k eur.

5.7.5 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio wordt berekend door het prudentieel eigen vermogen (zie ook toelichting 4.3) te delen door de risicogewogen activa voor krediet-, markt-, operationeel en wederpartijrisico.

EIGEN VERMOGEN (1)	578.374
TIER 1 KAPITAAL (2)	522.538
TIER 1 KERNAKAPITAAL (3)	522.538
AANVULLEND TIER 1 KAPITAAL (4)	0
TIER 2 KAPITAAL (5)	55.836

TOTAAL VAN DE RISICOPOSTEN (6)	Risico- gewogen posities 3.850.358	Eigen vermogens vereiste 308.029
RISICOGEWOGEN POSTEN VOOR KREDIETRISICO, TEGENPARTIJKREDIETRISICO EN VERWATERINGSRISICO EN VOOR NIET-AFGEWIKKELDE TRANSACTIES	3.588.478	287.078
Standaardbenadering (SA)	3.588.478	287.078
<i>Blootstellingscategorieën volgens de standaardbenadering met uitzondering van securitisatieposities</i>	3.588.478	287.078
<i>Centrale overheden of centrale banken</i>	6.656	532
<i>Regionale of lokale overheden</i>	2	0
<i>Publiekrechtelijke lichamen</i>	0	0
<i>Multilaterale ontwikkelingsbanken</i>	0	0
<i>Internationale organisaties</i>	0	0
<i>Kredietinstellingen</i>	1.671	134
<i>Ondernemingen</i>	1.482.324	118.586
<i>Particulieren en kleine partijen</i>	1.647.011	131.761
<i>Gedekt door hypotheek op onroerend goed</i>	258.839	20.707
<i>Blootstellingen waarbij sprake is van wanbetaling</i>	50.876	4.070
<i>Posten met een bijzonder hoog risico</i>	360	29
<i>Gedekte obligaties</i>	0	0
<i>Blootstellingen met betrekking tot instellingen en ondernemingen met een kredietbeoordeling voor de korte termijn</i>	59.981	4.798
<i>Instellingen voor collectieve belegging (ICB's)</i>	0	0
<i>Aandelen</i>	3.697	296
<i>Andere posten</i>	77.061	6.165
TOTALE RISICOPOSTEN VOOR HET OPERATIONEEL RISICO	261.675	20.934
Operationeel risico volgens de basisindicatorbenadering	261.675	20.934
TOTALE RISICOPOSTEN VOOR AANPASSING VAN DE KREDIETWAARDERING (wederpartijrisico)	204	16
Standaardmethode	204	16

Gedurende het hele boekjaar voldeed het prudentieel eigen vermogen aan de minimumvereisten op elk van de drie niveaus, zoals geïllustreerd door onderstaande ratio's (situatie per 31/12/2018). Intern werden ook drempelwaarden en limieten gedefinieerd, evenals een actie- en communicatieplan in geval deze drempelwaarden worden overschreden (zie ook toelichting 5. Risicobeheer).

KAPITAALRATIO'S EN KAPITAALNIVEAU	
Tier 1 kernkapitaalaratio (3)/(6)	13,57%
Overschot(+)/Tekort(-) aan tier 1 kernkapitaal	349.272
Tier 1 kapitaalaratio (2)/(6)	13,57%
Overschot(+)/Tekort(-) aan tier 1 kapitaal	291.516
Totale kapitaalaratio (1)/(6)	15,02%
Overschot(+)/Tekort(-) aan totaal kapitaal	270.345

Bovenstaande ratio's zijn berekend volgens de fully loaded definitie en hiermee zitten we ruim boven de wettelijke vereisten.

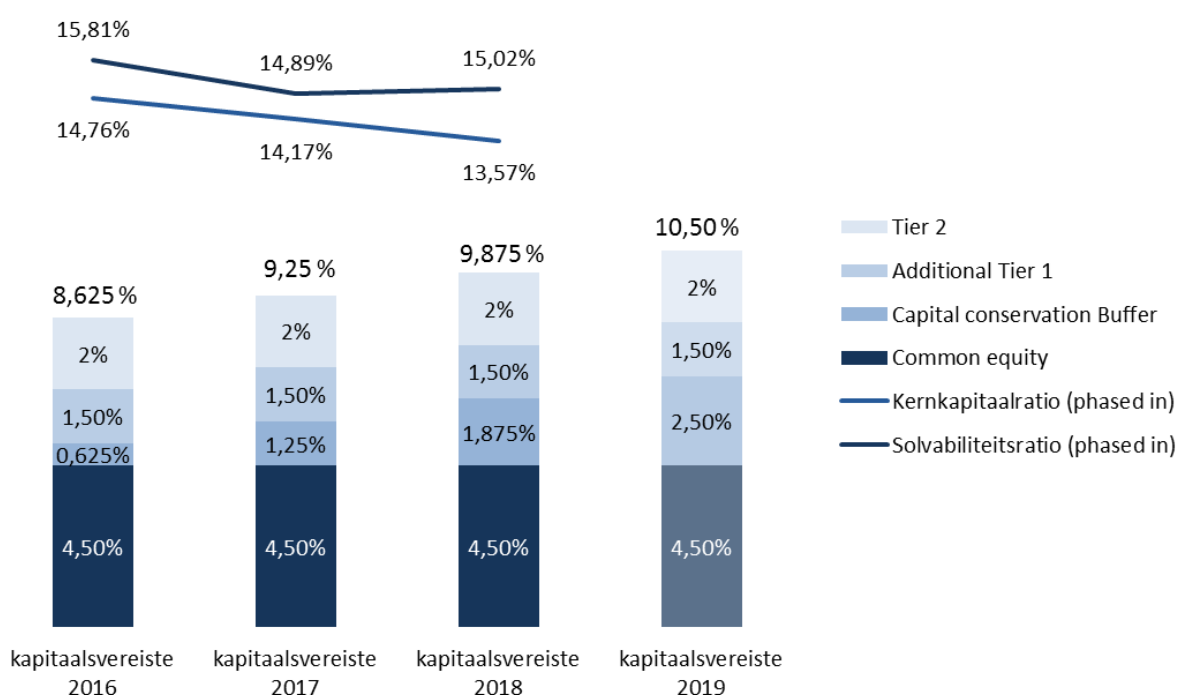
De wettelijke fully loaded kapitaalvereiste bedraagt 10,5% en bestaat uit:

- Tier 1 kernkapitaalvereiste: 4,5%
- Additionele tier 1 kapitaalvereiste: 1,5%
- Tier 2 kapitaalvereiste: 2%

- Kapitaalconservatiebuffer: 2,5%
- Contracyclische buffer: 0%

De *conservatiebuffer* is bedoeld om buiten crisistijden voldoende kapitaal op te bouwen die tijdens crisissituaties kan worden aangewend en bedraagt 2,5% (1,875% in 2018 ten gevolge van de overgangsmaatregelen).

De *contracyclische buffer* kan door nationale autoriteiten worden ingesteld indien er zich een excessieve kredietgroei manifesteert die kan leiden tot grote systemische risico's. Deze buffer kan variëren tussen 0% en 2,5%. Omdat bijna 100% van onze risicopositie in België, waar momenteel een buffer van 0% geldt, gelegen is, is er geen impact van deze kapitaalbuffer.

5.7.6 Hefboomratio

Naast de solvabiliteitsratio's op basis van het gewogen risicovolume verdient ook de hefboomratio de nodige aandacht. Deze ratio zet het tier 1 eigen vermogen af tegenover de ongewogen activa. Bij de bepaling van de ongewogen activa wordt ook rekening gehouden met de berekeningswijze van de derivaten, buitenbalansposten en de *regulatory adjustments* onder Basel III.

Met een verhouding eigen vermogen op activa van 8,6% per eind 2018, bedraagt de hefboomratio een veelvoud van de vereiste 3% die bindend zal worden bij de publicatie van de Capital Requirements Regulation 2 (CRR2). Bank J. Van Breda & C° bleef bewust bij een zeer beperkte en dus gezonde hefboomwerking. De daling t.o.v. 2017 is volledig te wijten aan het dividend dat gaat uitgekeerd worden op het resultaat van het boekjaar en de initiële impact van IFRS9.

Deze hefboomratio wordt gerapporteerd via de risico-indicatoren, en is eveneens een indicator voor het herstelplan. Op deze wijze wordt deze trimestrieel gemonitord, en wordt de opvolging van de interne drempels en eventuele actieplannen verzekerd.

RECONCILIATIE BALANSTOTAAL IFRS - BASIS HEFBOOMRATIO	
Balanstotaal IFRS	5.820.019
Exclusief vervangingskost derivaten	-1.431
Aftrekposten, filters en overgangsmaatregelen tier 1 kapitaal	-1.912
BALANSTOTAAL exclusief derivaten en tier 1 impacten (1)	5.816.676
Derivaten	
Vervangingskost derivaten	1.431
Potentieel toekomstige risicopositie	9.869
TOTAAL DERIVATEN (2)	11.300
Buitenbalansposities	
Buitenbalansposities notioneel bedrag	445.221
Aanpassingen ten gevolge van toepassing van credit conversion factors	-211.700
TOTAAL BUITENBALANSPOSITIES (3)	233.521
Kapitaal en basis hefboomratio	
Tier 1 kapitaal	522.538
Basis hefboomratio (1) + (2) + (3)	6.061.497
Hefboomratio	
BASEL III HEFBOOMRATIO	8,62%

In onderstaand overzicht worden de gewogen (solvabiliteit) en ongewogen (hefboom) posities vergeleken. De totale gewogen risicoposities bedragen 59% van het balanstotaal.

GEWOGEN VERSUS ONGEWOGEN BALANSPOSTEN			
Activaklasse			Verhouding Gewogen Ongewogen
	Ongewogen	Gewogen	
Buitenbalansposities (na toepassing van credit conversion factors)	233.521	161.960	69,36%
Derivaten	11.300	743	6,57%
TOTAAL (ON)GEWOGEN RISICOPOSITIE BUITENBALANSPOSTEN EN DERIVATEN	244.821	162.703	66,46%
Risicoposities behandeld als centrale overheden	730.195	6.656	0,91%
Risicoposities op regionale en lokale overheden, op publiekrechtelijke lichamen, op multilaterale ontwikkelingsbanken en op internationale organisaties niet behandeld als centrale overheden	69.729	2	0,00%
Risicoposities op kredietinstellingen	4.964	1.201	24,19%
Risicoposities op ondernemingen	1.605.419	1.399.571	87,18%
Risicoposities op particulieren en kleine partijen	2.340.804	1.570.838	67,11%
Risicoposities gedekt door hypotheek op onroerend goed	719.547	256.329	35,62%
Risicoposities waarbij sprake is van wanbetaling	42.069	50.078	119,04%
Overige risicoposities	305.821	141.099	46,14%
TOTAAL (ON)GEWOGEN RISICOPOSITIE BALANSPOSTEN	5.818.547	3.425.775	58,88%
TOTAAL (ON)GEWOGEN RISICOPOSITIE	6.063.368	3.588.478	59,18%

6. BELONINGSBELEID

Dit onderdeel geeft toelichting inzake het beloningsbeleid in navolging van art 450 uit de Basel III verordening 575/2013. Zowel inhoudelijke elementen als het besluitvormingsproces van dit beloningsbeleid komen aan bod.

In lijn met ons streven naar een integrale rapportering hebben we in dit hoofdstuk een aantal zaken opgenomen die wettelijk gezien geen deel uitmaken van de geconsolideerde jaarrekening. Deze zaken werden, voor zover geen pijler III verplichting, niet geauditeerd door de commissarissen. Het betreft:

- Punt 6.1 Toelichting besluitvormingsproces
- Punt 6.2 Algemene principes van het loonbeleid
- Punt 6.3 Toelichting identified staff

6.1 TOELICHTING BESLUITVORMINGSPROCES

De algemene beginselen van het beloningsbeleid worden uitgezet door de leden van het directiecomité die zich hiervoor laten bijstaan door de verantwoordelijke personeelsbeleid en indien periodiek relevant, ook door een externe partner.

Daarnaast is er een remuneratie- en benoemingscomité dat de Raad van Bestuur bijstaat inzake de verloning van het directiecomité en de identified staff van de Bank. Samenstelling op 1/1/2019: Luc Bertrand, Willy Lenaers en Stefan Dierckx. De laatste twee zetelen als onafhankelijke bestuurder.

Dit beleid wordt jaarlijks geëvalueerd door de Raad van Bestuur en waar nodig geactualiseerd.

6.2 ALGEMENE PRINCIPES VAN HET LOONBELEID

Het beloningsbeleid van de Bank is in overeenstemming met de **duurzame groei** die we beogen en met de **langetermijnbelangen** van onze cliënten. Het beloningsbeleid zorgt ervoor dat niet wordt aangezet tot het nemen van buitensporige risico's.

6.2.1 Algemene principes van het loonbeleid voor onze medewerkers

Het loon van elk personeelslid binnen de Bank past binnen het verloningsstramien van de Bank. Een sollicitant wiens looneis buiten dit kader valt, wordt niet aangeworven.

De Bank hanteert 2 systemen:

- De barema's zoals van toepassing voor de banksector (paritair comité 310). In dit geval bepaalt de functie én het aantal jaren ervaring welk barema van toepassing is. Voor iemand die baremieek verloond wordt, kan enkel een functiewijziging aanleiding geven tot de toepassing van een ander barema.
- Een eigen Bank Van Breda-verloningssysteem.

Interne benchmarking

Op basis van 6 welomschreven criteria worden alle functies binnen de Bank onderverdeeld in 6 groepen met elk een functiegewicht. Volgende criteria worden gehanteerd:

- Autonomie
- Complexiteit
- Impact op de organisatie
- Expertise
- Strategische meerwaarde
- Diversiteit in takenpakket/contacten

Aan ieder functiegewicht wordt een loonvork gekoppeld (een minimum en een maximum verloning). Elke medewerker valt qua verloning binnen de grenzen van de groep waartoe zijn/haar functie behoort.

- Binnen de loonvork van de functie zal het loonniveau kunnen evolueren in de mate dat de verantwoordelijkheden, expertise, enz. binnen de job toenemen.
- Daarnaast kan ook een effectieve functiewijziging mogelijk aanleiding geven tot het herbekijken van het huidige loonniveau.

Externe benchmarking

De Bank heeft als werkgever de ambitie om steeds een correcte en marktconforme verloning te bieden, gebaseerd op een uitgebalanceerd totaalpakket.

- Het gehanteerde stramien wordt regelmatig getoetst op marktconformiteit: De sollicitanten zelf geven een inzicht in wat andere bedrijven voor eenzelfde soort functie te bieden hebben en wat hun eigen loonverwachtingen zijn.
- Jaarlijks worden 1 of 2 loonenquêtes gekocht en wordt ons loonkader getoetst aan de resultaten uit de markt.
- Openbare enquêtes (vb. gepubliceerd in Vacature) kunnen eveneens een toetssteen zijn, mits ze voldoende inzicht geven in de manier waarop de resultaten werden bekomen.

6.2.2 Algemene principes van het loonbeleid voor de leden van het directiecomité

Het bezoldigingsbeleid van de leden van het Directiecomité is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Een evenwichtig loonbeleid op maat van het “risicoprofiel” van de Bank
- Een evenwichtige verdeling tussen vast en variabel zonder enige garantie op variabel
- Een variabele vergoeding gebaseerd op de resultaten van de instelling als geheel in combinatie met een beoordeling van de individuele prestaties, waarbij het remuneratie- en benoemingscomité de discretionaire bevoegdheid heeft om de toekenning van de variabele verloning geheel of gedeeltelijk afhankelijk te maken van deze prestaties
- Een vooropgesteld maximum variabel dat nooit meer dan 50% van de vaste verloning bedraagt en nooit de 74.999 EUR overstijgt.
- Malus- en claw backregeling, opgenomen in het bonusplan die het variabel inkomen beschrijft

6.2.3 Algemene principes van het loonbeleid voor de niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur

- Enkel de niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur die hun mandaat uitvoeren als “onafhankelijke bestuurder” ontvangen een vergoeding
- Deze vergoeding is een vaste vergoeding in functie van hun aanwezigheid op de verschillende raden en/of comités.

6.3 TOELICHTING ‘IDENTIFIED STAFF’

Volgende personen werden als ‘identified staff’, i.e. personen die het risicoprofiel van de instelling materieel kunnen beïnvloeden, geïdentificeerd:

- de leden van het directiecomité
- personen in welbepaalde functies
- de niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur

6.3.1 De leden van het directiecomité

De verloning van de voorzitter en de leden van het directiecomité, die allen gedelegeerde bestuurders zijn, bestaat uit twee componenten, namelijk een vaste jaarlijkse vergoeding die in twaalf gelijke schijven wordt uitbetaald, en een variabele vergoeding.

Vaste vergoeding

De vaste verloning is voldoende hoog en wordt bepaald op basis van een aantal parameters. Zo wordt rekening gehouden met de verantwoordelijkheden, de uitvoering van de taak en de ervaring die men heeft. De vaste verloning wordt ook vergeleken met de gangbare vergoeding voor dergelijke functies op de markt.

De vaste vergoeding wordt bepaald door het remuneratie- en benoemingscomité.

De premies van de groepsverzekering worden enkel berekend op dit vaste gedeelte en worden ook bepaald door het remuneratie- en benoemingscomité.

Variabele vergoeding

Deze mogelijk te realiseren jaarlijkse vergoeding wordt bepaald op basis van een aantal componenten, die voor alle leden van het directiecomité dezelfde zijn.

Het belangrijkste deel van de variabele vergoeding bestaat uit een promille op een gedeelte van het bedrijfseconomisch resultaat. Om mogelijk risicogedrag te vermijden wordt deze bonus geheel of gedeeltelijk ingehouden indien het limietenkader voor het ALM-beleid niet wordt gerespecteerd en/of wanneer de kredietportefeuille een meer dan normale groei kent. Gezien we geen marktenzaal hebben of posities voor eigen rekening innemen, worden op deze manier de belangrijkste risicocomponenten van de Bank in rekening gebracht.

De andere componenten waarop een deel van de variabele vergoeding wordt berekend hebben betrekking op het succes van de cliëntgerichte strategie. Deze parameters zijn reeds jaren gangbaar en zorgen dus voor een consequent en duurzaam beloningsbeleid.

De precieze modaliteiten of parameters van de variabele componenten (vb. maximale groeipercentage van de kredietportefeuille) worden jaarlijks door het remuneratie- en benoemingscomité vastgelegd. De variabele vergoeding varieert doorgaans tussen de 15% en de 25% van het totale jaarinkomen. De totale uitgekeerde bonus wordt alleszins herleid tot 50% van het bedrag van de vaste vergoeding op jaarbasis, mocht de som van alle bonuscomponenten de helft van deze vaste vergoeding op jaarbasis overstijgen. Bovendien wordt de uitgekeerde bonus herleid tot 74.999 EUR, mocht de som van alle bonuscomponenten 74.999 EUR overschrijden.

Tevens kan het remuneratie- en benoemingscomité beslissen om de variabele vergoedingen geheel of gedeeltelijk in te houden indien de positie van de Bank aanzienlijk verslechtert.

Optieplan

Elk directielid kan deelnemen aan het aandelenoptieplan dat hen jaarlijks wordt aangeboden. In geval directieleden deelnemen is het het remuneratie- en benoemingscomité dat beslist hoeveel opties er aan elk betrokken directielid kunnen worden toegekend.

Voor het bepalen van de toekomstige waarde van de aandelen, houdt de waarderingmethode geen rekening met uitzonderlijke resultaten. De berekening van het gecorrigeerde nettoresultaat (dat als basis dient voor de berekening van de waarde van het aandeel) wordt geattesteerd door de bedrijfsrevisor.

Ontslagvergoedingen

De contractueel overeengekomen ontslagvergoedingen, bedragen maximaal 1,5 maal het jaarinkomen van het voorbije kalenderjaar.

6.3.2 Welbepaalde functies

Personen in de onderstaande functies kunnen het risicoprofiel van de instelling materieel beïnvloeden:

- De hoofden van de onafhankelijke controlefuncties namelijk de verantwoordelijken Interne Audit, Risk Management en Compliance.
- De verantwoordelijken van de afdelingen Juridisch advies, Interne- en externe rapportering, Personeelsbeleid, Informatica en ALM & treasury
- De verantwoordelijken Kredietonderzoek Noordoost en Zuidwest en kredietbeheerders met beslissingsbevoegdheid comité B alsmede de specialist

Vaste vergoeding

De medewerkers die deze functies bekleden worden verloned volgens de geldende principes van het beloningsbeleid.

Dit wil zeggen, een vaste verloning die voldoende hoog is om retentie van de personen die deze onafhankelijke controlefuncties bekleden te bewerkstelligen. Een verloning die tevens in lijn ligt met het loonniveau van het gewicht van de functie volgens de bekende parameters, zoals hoger beschreven.

Het remuneratie- en benoemingscomité evalueert jaarlijks de verloning van deze personen van de “identified staff”.

Variabele vergoeding

Voor deze functies is er geen jaarlijks variabel gedeelte voorzien.

In uitzonderlijke omstandigheden zou het kunnen dat er toch een bepaalde bonus aan iemand wordt toegekend. Deze bonus mag dan op geen enkele wijze hun onafhankelijkheid in het gedrang brengen, maar zou kunnen betrekking hebben op de afwerking van een moeilijk project of een bijkomende verantwoordelijkheid die tijdelijk werd opgenomen.

Optieplan

Alle personeelsleden die vast in dienst zijn en niet de leeftijd van 60 jaar bereikt hebben, krijgen periodiek de mogelijkheid deel te nemen aan het optieplan dat er binnen de Bank bestaat. Op voorstel van het directiecomité bepaalt het in het optieplan vermelde ad hoc comité het aantal opties waarop een bepaalde medewerker kan intekenen, op basis van persoonlijke verdiensten, ervaring en functie die binnen de Bank wordt uitgeoefend.

Ontslagvergoedingen

Voor deze functies worden er geen contractuele ontslagvergoedingen voorzien, de berekeningsbasis gebeurt volgens de wet met betrekking tot de arbeidsovereenkomsten.

6.3.3 De niet-uitvoerende leden van de Raad van Bestuur

De niet-uitvoerende leden, die optreden als onafhankelijk bestuurders, ontvangen voor hun bestuurdersmandaat een jaarlijkse vergoeding in functie van hun aanwezigheid op de raden van bestuur of comités (risicocomité, auditcomité en remuneratie- en benoemingscomité). Het maximum van deze vergoeding is contractueel bepaald en is in overeenstemming met de markt als ook de competenties en verworven expertise van betrokkene.

Buiten deze jaarlijkse vergoeding worden geen andere vergoedingselementen toegekend.

6.4 KWANTITATIEVE GEGEVENS INZAKE BEZOLDIGINGEN

In 2018 werd aan de 4 leden van het directiecomité een totale beloning van 1.860 k eur uitbetaald waarvan 301 k eur aan variabele vergoeding. Het variabel vertegenwoordigt dus 16% van de totale jaarvergoeding.

Aan de leden van het directiecomité werden in 2018 77.500 opties toegekend. Meer informatie over dit optieplan, vindt u in de rubriek 11.3.1.

Aan de hoofden van de controlefuncties en de verantwoordelijken van de afdelingen Juridisch advies, Interne- en externe rapportering, Personeelsbeleid, Informatica en ALM & treasury de verantwoordelijken kredietonderzoek en de kredietbeheerders met beslissingsbevoegdheid kredietcomité B en de specialist ALM niveau 2, in totaal 14 personen, werd in 2018 een totale bezoldiging van 1.254 k eur betaald, dit betreft enkel de vaste vergoedingen op jaarbasis. Zij hebben geen variabele vergoeding. Aan deze personen werden in 2018 34.700 opties toegekend.

Er zijn geen personen met een beloning per boekjaar van 1 miljoen eur of meer.

6.5 BEZOLDIGINGSBELEID VAN DE NIET-UITVOERENDE EN ONAFHANKELIJKE BESTUURDERS

De bezoldiging van de onafhankelijke bestuurders bestaat uitsluitend uit een door de algemene vergadering vastgestelde vaste vergoeding (zie rubriek 6.3.3). Niet-uitvoerende bestuurders ontvangen geen bezoldiging.

6.6 BEZOLDIGINGSBELEID VAN DE UITVOERENDE BESTUURDERS

De vergoeding omvat geen elementen die kunnen aanzetten tot het nastreven van kortetermijndoelstellingen die niet stroken met de bedrijfsstrategie en beantwoordt aan de bepalingen van de Wet van 25 april 2014. Zie ook toelichtingen 6.2.2 en 6.3.1.

6.7 SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN BESTUUR

In onderstaande tabel wordt de samenstelling en de hoofdfunctie van de betrokkenen toegelicht.

Naam	Hoofdfunctie	Periode in de raad in 2018	Einde huidige mandaat	Leden directie-comité	Niet-uitvoerende bestuurders	Onafhankelijke bestuurders
Jan Suykens	Voorzitter van de Raad CEO van Ackermans & van Haaren	Volledig jaar	28/03/19		*	
Luc Bertrand	Voorzitter van de Raad van Bestuur van Ackermans & van Haaren	Volledig jaar	28/03/19		*	
Piet Dejonghe	Lid van Exco van Ackermans & van Haaren	Volledig jaar	28/03/19		*	
Jacques Delen	Voorzitter Raad van Bestuur van Delen Private Bank	Volledig jaar	28/03/19		*	
Paul De Winter	Voorzitter directiecomité van Delen Private Bank	Volledig jaar	28/03/19		*	
Dirk Wouters	Voorzitter directiecomité Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	28/03/19	*		
Vic Pourbaix	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	28/03/19	*		
Marc Wijnants	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	28/03/19	*		
Véronique Léonard	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	28/03/19	*		
Stefan Dierckx	Onafhankelijk bestuurder	Vanaf 22/03/18	28/03/19			*
Willy Lenaers	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	28/03/19			*
Caroline Ven	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	28/03/19			*

6.8 EXTERNE MANDATEN BESTUURDERS

Naam	Extern mandaat	Vennootschap + adres	Activiteit	Beurs-genoteerd
Piet Dejonghe	Onafhankelijk bestuurder	Baloise Insurance NV Posthofbrug 16 2600 Antwerpen	Verzekerings-onderneming	Neen
Luc Bertrand	Bestuurder	Institut de Pathologie cellulaire Christian de Duve Avenue Hippocrate 75 1200 Brussel	Andere	Neen
Willy Lenaers	Bestuurder	Groep VAB NV Pastoor Coplaan 100 2070 Zwijndrecht	Andere	Neen
Willy Lenaers	Bestuurder	Tribeca AIFM NV Louizalaan 65 1050 Elsene	Andere	Neen
Caroline Ven	Gedelegeerd bestuurder	Ticket 2 the future Kaboutermansstraat 87 3000 Leuven	Andere	Neen
Caroline Ven	Bestuurder	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek NV Boeretang 200 2400 Mol	Andere	Neen
Stefan Dierckx	CEO	Projective NV De Kleetlaan 5A 1831 Machelen	Andere	Neen
Stefan Dierckx	CEO	W.I.K. Consulting BVBA De Kleetlaan 5A 1831 Machelen	Andere	Neen

Stefan Dierckx	CEO	Projective London 1 Fore Street EC2Y 9DT London	Andere	Neen
Stefan Dierckx	CEO	Projective Biz Jan Pieterszoon Coenstraat 7 2595 WP Den Haag	Andere	Neen
Stefan Dierckx	CEO	Projective BC Germany Senckenberganlage 10 - 12 60325 Frankfurt am Main	Andere	Neen
Stefan Dierckx	CEO	Projective BC France Rue de Bercy 75012 Paris	Andere	Neen
Stefan Dierckx	Lid van de Adviesraad	Exellys NV Straatsburgdok-Noordkaai 3 2030 Antwerpen	Andere	Neen
Stefan Dierckx	Onafhankelijk bestuurder	Caloritum NV Rijnkaai 37 2000 Antwerpen	Andere	Neen
Stefan Dierckx	Lid van het Investeringscomité	Smartfin Capital NV Hanswijkstraat 37 2800 Mechelen	Andere	Neen
Stefan Dierckx	Afgevaardigd bestuurder	The Glue NV Ter Sneeuw 38 2550 Kontich	Andere	Neen
Stefan Dierckx	Zaakvoerder	Unibrow BVBA Ter Sneeuw 38 2550 Kontich	Management-vennootschap	Neen
Stefan Dierckx	Vaste vertegenwoordiger van bestuurder Unibrow BVBA	Minos Capital NV Clemenceaustraat 177A 2860 Sint-Katelijne-Waver	Andere	Neen
Stefan Dierckx	Vaste vertegenwoordiger van bestuurder Unibrow BVBA	The Moose NV Mechelsesteenweg 24/26 2550 Kontich	Andere	Neen

7. BEZOLDIGING VAN DE COMMISSARIS

De controle op de financiële toestand en op de jaarrekening van de Bank is vanaf het boekjaar 2018 opgedragen aan EY bedrijfsrevisoren vertegenwoordigd door mevrouw Christel Weymeersch. Tot en met 2017 werd de revisorale controle door KPMG bedrijfsrevisoren, vertegenwoordigd door de heer Peter Coox, uitgevoerd.

De bezoldiging van de commissaris betreft de vergoeding voor controleopdrachten voor de statutaire en geconsolideerde jaarrekening(en) en overige rapporteringen aan ondermeer de Nationale Bank van België.

Bovenop de normale revisorale opdrachten betroffen de bijkomende opdrachten voor EY belastingadvies.

Geconsolideerd	2018	2017
Bezoldiging van de commissaris	147	193
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris		
Andere controleopdrachten		
Belastingadviesopdrachten		
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	20	3
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris verbonden is		
Andere controleopdrachten		
Belastingadviesopdrachten	12	43
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten		9
Bank J. Van Breda & C°	2018	2017
Bezoldiging van de commissaris	145	186
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris		
Andere controleopdrachten		
Belastingadviesopdrachten		
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	20	3
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris verbonden is		
Andere controleopdrachten		
Belastingadviesopdrachten	12	43
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten		9

8. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

De met de Bank verbonden partijen zijn:

- Joint ventures en geassocieerde ondernemingen (zie toelichting 1.2)
- Leden van de Raad van Bestuur en het directiecomité van de Bank evenals dichte familieleden van voornoemde personen of elke vennootschap die gecontroleerd of sterk beïnvloed wordt door één van de hogervermelde personen.
- Andere verbonden partijen en moedermaatschappijen:
 - o Delen Private Bank
 - o Finaxis (2017)
 - o FinAx³
 - o Promofi
 - o Ackermans & van Haaren en haar dochtervennootschappen.

Transacties tussen Bank J.Van Breda & C° en de integraal geconsolideerde dochterondernemingen (zie toelichting 1.1) worden geëlimineerd en zijn niet opgenomen in deze toelichting.

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de transacties met de verbonden partijen. Deze transacties vonden steeds plaats onder voorwaarden gelijkwaardig aan de voorwaarden die gelden bij transacties tussen onafhankelijke partijen (*at arm's length*).

INKOMSTEN EN KOSTEN	2018					
	Moeder- maatschappijen	Geassocieerde ondernemingen	Andere verbonden partijen	Bestuurders	Met bestuurders verbonden entiteiten	Totaal
I. Financiële en bedrijfsinkomsten						
1. Netto interestinkomsten	0	28	0	-15	-2	11
2. Ontvangen dividenden	0	355	0	0	0	355
3. Netto vergoedingen en commissies	0	0	35.684	0	0	35.684
II. Administratieve kosten						
1. Personeelskosten	0	0	0	-1.923	0	-1.923
2. Algemene en administratieve kosten	0	-3.475	-111	0	0	-3.586
Totaal	0	-3.091	35.573	-1.938	-2	30.541

³ Voor wijziging structuur Finaxis groep: zie toelichting 1

INKOMSTEN EN KOSTEN	2017					Totaal
	Moeder- maatschappijen	Geassocieerde ondernemingen	Andere verbonden partijen	Bestuurders	Met bestuurders verbonden entiteiten	
I. Financiële en bedrijfsinkomsten						
1. Netto interestinkomsten	0	-277	15	-7	-11	-281
2. Ontvangen dividenden	0	209	0	0	0	209
3. Netto vergoedingen en commissies	0	-48	31.430	0	0	31.381
II. Administratieve kosten						
1. Personeelskosten	0	0	0	-1.685	0	-1.685
2. Algemene en administratieve kosten	0	-3.230	-104	0	0	-3.334
Totaal	0	-3.347	31.341	-1.693	-11	26.290

De resultaten van andere verbonden partijen zijn voornamelijk resultaten voortvloeiend uit transacties met Delen Private Bank:

- Betaalde/ontvangen interestvergoedingen op rekeningen van Delen Private Bank bij Bank J.Van Breda & C°.
- Netto vergoedingen en commissies in het kader van vermogensbeheer en verkoop fondsen via Delen Private Bank voor cliënten van Bank J.Van Breda & C° en Bank de Kremer.

Per 31/12/2018 beschikten de bestuurders over 490.000 openstaande nog uitoefenbare aandelenopties in het kader van de optieplannen uitgegeven door FinAx en Promofi⁴ (412.500 in 2017). Deze 490.000 aandelen vertegenwoordigen 0,75% van het kapitaal van Bank J.Van Breda & C°, dat uit 65.000.000 aandelen zonder nominale waarde bestaat.

⁴ Ingevolge de gemengde splitsing van Finaxis (zie toelichting 1) zijn de rechten en verplichtingen onder deze optieplannen overgenomen door FinAx en Promofi (in dezelfde pro rata verhouding als deze van toepassing op de splitsing)

ACTIVA	2018					
	Moeder- maatschappijen	Geassocieerde ondernemingen	Andere verbonden partijen	Bestuurders	Met bestuurders verbonden entiteiten	Totaal
II. Vorderingen op kredietinstellingen	0	0	4.270	0	0	4.270
III. Financiële activa						
1. Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0	0	0	0	0
2. Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	0	0
3. Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	0	1.403	0	0	0	1.403
4. Derivaten gebruikt ter indexering	0	0	0	0	0	0
VII. Overige activa	0	569	3.671	0	0	4.241
Totaal	0	1.972	7.942	0	0	9.913

ACTIVA	2017					
	Moeder- maatschappijen	Geassocieerde ondernemingen	Andere verbonden partijen	Bestuurders	Met bestuurders verbonden entiteiten	Totaal
II. Vorderingen op kredietinstellingen	0	0	2.564	0	0	2.564
III. Financiële activa						
1. Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0	0	0	0	0
2. Voor verkoop beschikbare financiële activa	0	0	0	0	0	0
3. Leningen en vorderingen (inclusief financiële leasing)	0	1.734	0	0	0	1.734
4. Derivaten gebruikt ter indexering	0	0	0	0	0	0
VII. Overige activa	0	67	3.539	0	0	3.606
Totaal	0	1.801	6.103	0	0	7.904

VERPLICHTINGEN	2018					
	Moeder- maatschappijen	Geassocieerde ondernemingen	Andere verbonden partijen	Bestuurders	Met bestuurders verbonden entiteiten	Totaal
I. Financiële verplichtingen						
1. Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0	0	0	0	0
2. Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs						
2.1 Deposito's van kredietinstellingen	0	0	4.147	0	0	4.147
2.2 Deposito's van klanten	309	157	13	706	1.254	2.439
2.3 In schuldbewijzen belichaamde verplichtingen, inclusief obligaties	0	0	120.060	0	0	120.060
2.4 Achtergestelde verplichtingen	0	0	0	0	0	0
3. Derivaten gebruikt ter indexering	0	0	0	0	0	0
IV. Overige verplichtingen	0	4	1	0	0	5
Totaal	309	161	124.221	706	1.254	126.651

VERPLICHTINGEN	2017					
	Moeder- maatschappijen	Geassocieerde ondernemingen	Andere verbonden partijen	Bestuurders	Met bestuurders verbonden entiteiten	Totaal
I. Financiële verplichtingen						
1. Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0	0	0	0	0
2. Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs						
2.1 Deposito's van kredietinstellingen	0	0	3.847	0	0	3.847
2.2 Deposito's van klanten	0	3.324	1.125	665	1.087	6.201
2.3 In schuldbewijzen belichaamde verplichtingen, inclusief obligaties	0	0	120.115	0	0	120.115
2.4 Achtergestelde verplichtingen	0	0	0	0	0	0
3. Derivaten gebruikt ter indexering	0	0	0	0	0	0
IV. Overige verplichtingen	0	37	6	0	0	44
Totaal	0	3.362	125.094	665	1.087	130.207

9. TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE BALANS

9.1 GELDMIDDELEN EN TEGOEDEN BIJ CENTRALE BANKEN

	2018	2017
Geldmiddelen	1.993	3.718
Tegoeden bij centrale banken	359.683	308.038
Totaal	361.676	311.756

De gemiddelde monetaire reserveverplichting - onderdeel van de tegoeden bij centrale banken - bedroeg 43.153 k eur per 31/12/2018 (39.320 k eur per 31/12/2017). Verder zijn alle tegoeden vrij beschikbaar. Ook in 2018 beschikte de Bank over een ruime liquiditeitspositie. De toename van de tegoeden bij centrale banken is een gevolg van een tekort aan beleggingsopportuniteiten veroorzaakt door de negatieve rendementen op overheidsobligaties.

9.2 VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN

	2018	2017
Zichtrekeningen bij/van andere banken	74.677	48.123
Kortlopende beleggingen bij andere banken (<= 1 jaar)	22.164	18.999
Cash collateral	30.853	21.741
Voorziening voor Expected Credit Losses/Waardeverminderingen	0	0
Totaal	127.693	88.863

- Alle vorderingen hebben een resterende looptijd <= 1 jaar (idem als in 2017).
- De cliëntendeposito's in deviezen worden herbelegd op de interbankenmarkt. Deze beleggingen worden gespreid over meerdere instellingen.

Volgens interne rating klasse:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bruto-vorderingen per interne rating klasse.

Totaal	2018				2017
Interne rating klasse	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	
	Individual	Individual			
Performing					
Laag risico	127.693	0	0	127.693	88.863
Gemiddeld risico	0	0	0	0	0
Hoog risico	0	0	0	0	0
Achterstallig	0	0	0	0	0
Non-performing					
Waardevermindering ondergaan	0	0	0	0	0
Totaal	127.693	0	0	127.693	88.863

Reconciliatie bruto-vorderingen:

In de hiernavolgende tabel wordt de verandering tussen begin- en eindsaldo (bruto) toegelicht:

Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
	Individual	Individual		
Beginsaldo op 01/01/2018	88.863	0	0	88.863
Toename als gevolg van creatie en verwerving	23.718	0	0	23.718
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-19.000	0	0	-19.000
Afname als gevolg van wijzigingen in bestaande zichtrekeningen en bijstortingen voor collateral	34.113	0	0	34.113
Transfers naar Stage 1	0	0	0	0
Transfers naar Stage 2	0	0	0	0
Transfers naar Stage 3	0	0	0	0
Aanpassingen aan methodologie	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	127.693	0	0	127.693

9.3 FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN

De hieronder vermelde rentevoetinstrumenten werden afgesloten in het kader van het renterisicobeheer (zie toelichting 5.3). Afgeleide financiële instrumenten die niet voldoen aan de strikte criteria voor *hedge accounting* onder IAS 39 moeten worden geclassificeerd als “Aangehouden voor handelsdoeleinden”. Voor de rentevoetinstrumenten die wel voldoen aan de voorwaarden voor *hedge accounting*: zie toelichting 9.6.

Onder valuta-instrumenten staan de termijnwisselverrichtingen afgesloten door klanten en de interbancaire indekkingen ervan.

De financiële instrumenten met positieve reële waarde worden onder Activa, degene met negatieve reële waarde worden onder Verplichtingen weergegeven.

Deze financiële instrumenten worden uitsluitend afgesloten bij solvabele tegenpartijen. Bovendien werden met deze tegenpartijen *credit support annex* overeenkomsten afgesloten, waarbij de tegenpartij deposito's verstrekt als waarborg voor haar verplichtingen die voortvloeien uit het financiële instrument (zie toelichting 9.2).

Volgens type	2018			
	Boekwaarde		Nominale waarde	
	Activa	Passiva	Activa	Passiva
Rentevoetinstrumenten				
Optie (cap/swaption)	0	0	0	0
Renteswaps	0	0	0	0
Valuta-instrumenten				
Termijnwisselverrichtingen	191	622	6.061	22.339
Totaal	191	622	6.061	22.339

Volgens type	2017			
	Boekwaarde		Nominale waarde	
	Activa	Passiva	Activa	Passiva
Rentevoetinstrumenten				
Optie (cap/swaption)	0	0	0	0
Swap	12	1	20.000	0
Valuta-instrumenten				
Termijnwisselverrichtingen	398	126	14.490	8.145
Totaal	410	127	34.490	8.145

Boekwaarde volgens resterende looptijd	2018		2017	
	Activa	Passiva	Activa	Passiva
<= 1 jaar en onbepaald	176	538	398	108
> 1 jaar en <= 5 jaar	15	84	0	18
> 5 jaar	0	0	12	1
Totaal	191	622	410	127

9.4 FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN DE NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN

De effecten in de beleggingsportefeuille van de Bank (zie ook toelichting 5.3.3) worden geclassificeerd als financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (tot en met 2017 als financiële activa beschikbaar voor verkoop).

Financiële activa beschikbaar voor verkoop	2018	2017
Schuldinstrumenten (obligaties)	0	427.139
Overheden	0	349.952
België	0	107.210
Overige EU-landen	0	205.632
Supranationaal	0	37.110
Kredietinstellingen	0	29.516
Overige sectoren	0	47.671
Eigenvermogensinstrumenten	0	573
Totaal	0	427.712

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	2018	2017
Schuldinstrumenten (obligaties)	456.813	0
Overheden	345.017	0
België	71.118	0
Overige EU-landen	226.845	0
Supranationaal	47.054	0
Kredietinstellingen	44.677	0
Overige sectoren	67.119	0
Eigenvermogensinstrumenten	315	0
Totaal	457.129	0

De Bank heeft ervoor gekozen om de eigenvermogensinstrumenten uit de beschikbaar voor verkoop portefeuille onder IFRS 9 te classificeren als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (want niet aangehouden voor trading). Het gaat om een klein aantal aandelen (ondermeer Swift, Europay, ...) en een beperkte positie in private equity fondsen verkregen bij de overname van ABK bank.

Schuldinstrumenten opgesplitst per interne rating klasse:

Interne rating klasse	2018			2017	
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	
	Individual	Individual			
Performing					
Laag risico	456.813	0	0	456.813	427.139
Gemiddeld risico	0	0	0	0	0
Hoog risico	0	0	0	0	0
Achterstallig	0	0	0	0	0
Non-performing					
Waardevermindering ondergaan	0	0	0	0	0
Totaal	456.813	0	0	456.813	427.139

Al deze schuldinstrumenten hebben een investment grade karakter en er is dus een laag kredietrisico aan verbonden. Zolang dat het geval is, neemt de Bank aan dat het kredietrisico niet significant is toegenomen sinds de eerste opname van het effect.

Onderstaande tabel geeft de evolutie van de boekwaarde weer tussen het begin en het einde van het boekjaar. Er werden in 2018 geen aandelen verkocht, de in de tabel vermelde 102 k eur betrof een terugbetaling door een private equity fonds van een deel van het investeringsbedrag.

	2018			2017		
	Aandelen	Obligaties	Totaal	Aandelen	Obligaties	Totaal
Beginsaldo	573	427.139	427.712	774	581.265	582.039
- Geamortiseerde kostprijs	285	422.166	422.451	156	570.237	570.392
- Aanpassing aan reële waarde via eigen vermogen	288	2.513	2.801	618	6.253	6.872
- Te ontvangen interesten		2.460	2.460		4.775	4.775
Aanschaffingen	0	361.704	361.704	130	214.941	215.071
Actuarieel rendement		-1.568	-1.568		-3.294	-3.294
Verkopen (geamortiseerde kostprijs)	-102	-330.043	330.145	0	-356.465	356.465
Overdracht naar de winst-en verliesrekening van gerealiseerde meerwaarden		-509	-509		-1.441	-1.441
Reëlewaardewijzigingen verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten	-156	638	481	-331	-2.299	-2.629
Bijzondere waardeverminderingen verwerkt in de winst- en verliesrekening		3	3	0	0	0
Wisselkoerswijzigingen	0	960	960	0	-3.252	-3.252
Overige	0	-1.510	-1.510	0	-2.315	-2.315
Eindsaldo	315	456.813	457.129	573	427.139	427.712
- Geamortiseerde kostprijs	184	453.218	453.402	285	422.166	422.451
- Aanpassing aan reële waarde via eigen vermogen	132	2.645	2.776	288	2.513	2.801
- Te ontvangen interesten		950	950	0	2.460	2.460

De reële waarde houdt al rekening met het kredietrisico verbonden aan de obligaties. Er worden daarom geen aparte voorzieningen voor verwachte kredietverliezen aangelegd, maar ze worden wel berekend, en de reëlewaardewijzigingen die toegerekend worden aan wijzigingen in verwachte kredietverliezen, worden verwerkt in de winst- en verliesrekening (+3 k eur in 2018).

De evolutie van deze Expected Credit Losses wordt verder toegelicht in onderstaande tabel.

Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
	Individual	Individual		
Beginsaldo op 01/01/2018	32	0	0	32
Toename als gevolg van creatie en verwerving	1	0	0	1
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-1	0	0	-1
Afname als gevolg van terugbetalingen	-5	0	0	-5
Transfers naar Stage 1	0	0	0	0
Transfers naar Stage 2	0	0	0	0
Transfers naar Stage 3	0	0	0	0
Impact op ECL door stage transfer	0	0	0	0
Overige wijzigingen aan kredietrisico	2	0	0	2
Aanpassingen aan de methodologie	0	0	0	0
Aanpassingen aan het model	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	0	0
Overige aanpassingen	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	29	0	0	29

Gezien de Bank per 31/12/2018, net als per 31/12/2017, geen repo-ontleningen had, werd er geen overheidspapier uit deze portefeuille als onderpand overgedragen aan de tegenpartijen.

Toelichting 9.14 geeft meer informatie over de reële waarde hiërarchie (level 1/2/3 - instrumenten).

9.5 FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS

Voor meer details met betrekking tot het kredietrisico van deze rubriek (tot en met 2017 rubriek 'leningen en vorderingen') zie ook toelichting 5.3.2.

De financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (voor de Bank allemaal leningen en voorschotten aan klanten) zijn als volgt samengesteld:

Volgens soort	2018	2017
Financiële leasing	225.240	196.239
Investeringskredieten en financieringen	2.282.279	2.193.230
Hypothecaire leningen	1.891.050	1.741.337
Werkingskredieten	397.084	388.854
Overige	34.453	36.516
Voorziening voor Expected Credit Losses/Waardeverminderingen	-32.929	-27.496
Totaal	4.797.177	4.528.679

Volgens resterende looptijd	2018	2017
<= 1 jaar en onbepaald	618.358	615.054
> 1 jaar en <= 5 jaar	1.120.011	1.035.668
> 5 jaar	3.058.808	2.877.956
Totaal	4.797.177	4.528.679

Volgens interne rating klasse:

Onderstaande tabellen geven, per soort van financieel actief, een overzicht van de bruto-vorderingen per interne rating klasse.

Financiële leasing	2018				2017	
Interne rating klasse	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Performing						
Laag risico	212.417	0	0	0	0	212.417
Gemiddeld risico	0	0	0	0	0	0
Hoog risico	970	0	0	0	0	970
Achterstallig	5.434	0	1.309	0	0	6.743
Non-performing						
Waardevermindering ondergaan	0	0	0	0	5.110	5.110
Totaal	218.821	0	1.309	0	5.110	196.239

Investeringskredieten en financieringen	2018				2017	
Interne rating klasse	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Performing						
Laag risico	825.596	0	13.576	4.618	0	843.791
Gemiddeld risico	868.664	0	171.063	12.965	0	1.052.692
Hoog risico	131.935	0	175.306	2.108	0	309.349
Achterstallig	16.182	0	13.878	0	0	30.060
Non-performing						
Waardevermindering ondergaan	0	0	0	0	46.387	46.387
Totaal	1.842.377	0	373.824	19.691	46.387	2.282.279

Hypothecaire leningen	2018				2017	
Interne rating klasse	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Performing						
Laag risico	581.535	0	13.991	0	0	595.526
Gemiddeld risico	871.464	0	111.201	0	0	982.665
Hoog risico	160.979	0	120.333	0	0	281.311
Achterstallig	12.352	0	8.410	0	0	20.763
Non-performing						
Waardevermindering ondergaan	0	0	0	0	10.785	10.785
Totaal	1.626.330	0	253.935	0	10.785	1.891.050

Weringskredieten	2018					2017	
	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal	
	Individual	Collective	Individual	Collective			
Performing							
Laag risico	96.853	0	284	0	0	97.137	93.085
Gemiddeld risico	160.698	0	31.274	0	0	191.972	182.514
Hoog risico	62.651	0	27.094	0	0	89.744	94.804
Achterstallig	5.847	0	2.355	0	0	8.202	8.451
Non-performing							
Waardevermindering ondergaan	0	0	0	0	10.028	10.028	10.000
Totaal	326.048	0	61.007	1	10.028	397.084	388.854

Achterstallige financiële activa en financiële activa die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, komen aan bod in toelichting 5.3.2.

Reconciliatie bruto-vorderingen:

In de hiernavolgende tabellen wordt, per soort van financieel actief, de verandering tussen begin- en eindsaldo (bruto) uitgebreid toegelicht:

Financiële leasing	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	190.043	0	1.865	0	4.331	196.239
Toename als gevolg van creatie en verwerving	93.643	0	466	0	593	94.701
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-24.830	0	-529	0	-919	-26.278
Afname als gevolg van terugbetalingen	-37.279	0	-264	0	-1.879	-39.422
Transfers naar Stage 1	664	0	-648	0	-16	0
Transfers naar Stage 2	-796	0	796	0	0	0
Transfers naar Stage 3	-2.624	0	-377	0	3.001	0
Aanpassingen aan methodologie	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	218.821	0	1.309	0	5.110	225.240

Investeringskredieten en financieringen	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	1.746.700	5.462	385.434	10.105	45.528	2.193.230
Toename als gevolg van creatie en verwerving	494.196	0	52.612	4.404	3.731	554.943
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-170.764	-217	-32.746	0	-5.693	-209.419
Afname als gevolg van terugbetalingen	-201.014	0	-48.040	-65	-6.162	-255.280
Transfers naar Stage 1	116.772	0	-116.602	0	-170	0
Transfers naar Stage 2	-138.633	-5.246	140.424	5.246	-1.791	0
Transfers naar Stage 3	-4.862	0	-7.092	0	11.954	0
Aanpassingen aan methodologie	-18	0	-167	0	0	-185
Afschrijvingen	0	0	0	0	-1.010	-1.010
Eindsaldo op 31/12/2018	1.842.377	0	373.824	19.691	46.387	2.282.279

Hypothecaire leningen	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	1.489.513	0	242.163	0	9.661	1.741.337
Toename als gevolg van creatie en verwerving	332.201	0	39.189	0	937	372.327
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-137.803	0	-26.041	0	-1.118	-164.963
Afname als gevolg van terugbetalingen	-47.767	0	-9.086	0	-758	-57.611
Transfers naar Stage 1	62.034	0	-62.034	0	0	0
Transfers naar Stage 2	-70.448	0	70.448	0	0	0
Transfers naar Stage 3	-1.400	0	-663	0	2.063	0
Aanpassingen aan methodologie	0	0	-41	0	0	-41
Afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	1.626.330	0	253.935	0	10.785	1.891.050

Werkingskredieten	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	319.000	0	59.854	0	10.000	388.854
Toename als gevolg van creatie en verwerving	306.829	0	57.237	1	3.001	367.067
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-300.221	0	-55.389	0	-3.361	-358.971
Afname als gevolg van terugbetalingen	-514	0	1.379	0	-423	443
Transfers naar Stage 1	1.964	0	-1.964	0	0	0
Transfers naar Stage 2	-865	0	872	0	-6	0
Transfers naar Stage 3	-146	0	-981	0	1.127	0
Aanpassingen aan methodologie	0	0	0	0	-86	-86
Afschrijvingen	0	0	0	0	-223	-223
Eindsaldo op 31/12/2018	326.048	0	61.007	1	10.028	397.084

De grote toename in zowel toename als afname voor de categorie “werkingskredieten” is volledig te wijten aan verlengingen van bestaande producten onder een kredietlijn.

Reconciliatie waardeverminderingen:

In onderstaande tabellen wordt, per soort van financieel actief, de verandering tussen begin- en eindsaldo van de waardeverminderingen uitgebreid toegelicht. Het beginsaldo voor contracten in stage 1 en stage 2 zijn deze die bepaald zijn in de openingsbalans per 1/01/2018 (3.846 k eur – zie toelichting 3.). Voor stage 3 contracten is dit het eindsaldo per boekjaar 2017 (zie ook toelichting 5.3.2)

Financiële leasing	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	440	0	104	0	3.641	4.186
Toename als gevolg van creatie en verwerving	337	0	16	0	76	429
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-32	0	-8	0	-563	-603
Afname als gevolg van terugbetalingen	-176	0	-15	0	0	-190
Transfers naar Stage 1	199	0	-146	0	-53	0
Transfers naar Stage 2	-9	0	9	0	0	0
Transfers naar Stage 3	-7	0	-77	0	84	0
Impact op ECL door stage transfer	-184	0	199	0	1.273	1.289
Overige wijzigingen aan kredietrisico	45	0	1	0	-431	-385
Aanpassingen aan de methodologie	0	0	0	0	0	0
Aanpassingen aan het model	-37	0	-5	0	0	-42
Afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Overige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	577	0	78	0	4.028	4.683

Investeringskredieten en financieringen	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	1.163	5	1.151	57	17.113	19.489
Toename als gevolg van creatie en verwerving	819	5	262	0	1.002	2.087
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-86	0	-109	0	-818	-1.013
Afname als gevolg van terugbetalingen	-436	-1	-339	-2	0	-777
Transfers naar Stage 1	674	0	-666	0	-8	0
Transfers naar Stage 2	-86	-8	281	8	-195	0
Transfers naar Stage 3	-9	0	-96	0	106	0
Impact op ECL door stage transfer	-579	0	837	42	2.314	2.613
Overige wijzigingen aan kredietrisico	-2	0	-9	-14	-1.073	-1.098
Aanpassingen aan de methodologie	0	0	0	0	-30	-30
Aanpassingen aan het model	-16	0	34	0	0	18
Afschrijvingen	0	0	0	0	-1.010	-1.010
Overige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	1.442	0	1.345	91	17.400	20.279

Hypothecaire leningen	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	145	0	195	0	2.259	2.598
Toename als gevolg van creatie en verwerving	65	0	61	0	0	127
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-7	0	-10	0	0	-17
Afname als gevolg van terugbetalingen	-31	0	-38	0	0	-68
Transfers naar Stage 1	92	0	-92	0	0	0
Transfers naar Stage 2	-6	0	7	0	0	0
Transfers naar Stage 3	-1	0	-3	0	4	0
Impact op ECL door stage transfer	-81	0	58	0	168	145
Overige wijzigingen aan kredietrisico	-22	0	29	0	276	283
Aanpassingen aan de methodologie	0	0	0	0	-7	-6
Aanpassingen aan het model	0	0	-1	0	0	-1
Afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Overige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	154	0	208	0	2.698	3.059

Werkingskredieten	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	365	0	221	0	4.483	5.069
Toename als gevolg van creatie en verwerving	1.010	0	550	0	911	2.471
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-991	0	-606	0	-965	-2.562
Afname als gevolg van terugbetalingen	-50	0	-23	0	0	-73
Transfers naar Stage 1	87	0	-86	0	0	0
Transfers naar Stage 2	-30	0	59	0	-29	0
Transfers naar Stage 3	-1	0	-7	0	8	0
Impact op ECL door stage transfer	-5	0	9	0	259	264
Overige wijzigingen aan kredietrisico	28	0	19	0	-63	-15
Aanpassingen aan de methodologie	0	0	0	0	-43	-43
Aanpassingen aan het model	15	0	4	0	0	19
Afschrijvingen	0	0	0	0	-223	-223
Overige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	428	0	140	0	4.339	4.908

De toename van de Expected Credit losses hebben hoofdzakelijk te maken met de toename van de kredietportefeuille en transfers tussen stages.

In onderstaande tabel wordt de aansluiting gemaakt tussen de begin- en eindbalans in 2017 van de waardeverminderingen voor de leningen en vorderingen onder IAS 39.

Mutaties van specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	2017
Openingsbalans	28.470
Bedragen die opzij gezet zijn met het oog op vermoedelijke verliezen	5.556
Bedragen die teruggeboekt zijn met het oog op vermoedelijke verliezen (-)	-3.784
Uitboeking waardeverminderingen op leningen en vorderingen	-2.719
Andere aanpassingen	-27
Eindbalans	27.496
Terugwinningen op afgeboekte vorderingen, rechtstreeks opgenomen in de winst- en verliesrekening	1.467
Kosten van uitwinning rechtstreeks opgenomen in de winst- en verliesrekening	849

Voor meer details betreffende de samenstelling van de financiële activa die waardeverminderingen hebben ondergaan zie ook de toelichtingen 5.3.2.

LEASE OVEREENKOMSTEN

I. LEASINGGEVER – Financiële lease

Uitsplitsing naar resterende looptijd	2018			Totaal
	<= 1 jaar	> 1 jaar <= 5 jaar	> 5 jaar	
1. Bruto lease-investeringen	11.715	221.124	0	232.839
2. Contante waarde van minimale leasebetalingen	11.513	206.988	0	218.501
3. Onverdiende financieringsbaten				14.338
4. Voorwaardelijke leasebetalingen opgenomen als baten				
5. Ongegarandeerde restwaarden die de leasinggever toekomen				
6. Geaccumuleerde waardevermindering voor oninbare te vorderen minimale leasebetalingen				4.028
7. Debiteuren + te regelen kosten mbt leasing				2.056
Totale contante waarde, debiteuren en te regelen kosten				220.557

Uitsplitsing naar resterende looptijd	2017			Totaal
	<= 1 jaar	> 1 jaar <= 5 jaar	> 5 jaar	
1. Bruto lease-investeringen	10.614	193.242	0	203.856
2. Contante waarde van minimale leasebetalingen	10.417	180.452	0	190.869
3. Onverdiende financieringsbaten				12.987
4. Voorwaardelijke leasebetalingen opgenomen als baten				
5. Ongegarandeerde restwaarden die de leasinggever toekomen				
6. Geaccumuleerde waardevermindering voor oninbare te vorderen minimale leasebetalingen				3.641
7. Debiteuren + te regelen kosten mbt leasing				1.728
Totale contante waarde, debiteuren en te regelen kosten				192.597

Bovenvermelde lease-overeenkomsten hebben wagens als voorwerp en worden verstrekt door de divisie Van Breda Car Finance.

II. LEASINGNEMER – Operationele lease

	2018	2017
Operationele lease- en subleasebetalingen opgenomen in de winst- en verliesrekening	3.870	3.785

9.6 DERIVATEN GEBRUIKT TER INDEKKING

Bij de invoering van IFRS 9 is de optie voorzien om voorlopig IAS 39 te blijven toepassen voor de boekhoudkundige verwerking van in aanmerking komende indekkingstransacties, in afwachting van de invoering van een nieuw kader voor macro hedge accounting.

De aangehouden indekkingsinstrumenten kaderen in het renterisicobeheer zoals uiteengezet in toelichting 5.4 en voldoen aan de strikte criteria voor macro hedge accounting (formele identificatie en documentatie van de bij de indekking gebruikte indekkingsinstrumenten en ingedekte portefeuille, het ingedekt (rente)risico, periodieke beoordeling van de effectiviteit van de indekking).

De Bank gebruikt momenteel actief renteswaps bij **macro fair value hedging (reëlewaarde indekking)** van het renterisico van een deel van de kredietportefeuille. Bij deze indekkingsstrategie wordt de reëlewaardedaling van de ingedekte kredietportefeuille door een gestegen referentierente gecompenseerd door de reëlewaardestijging van de indekkingsinstrumenten (renteswaps). De compenserende reëlewaardewijzigingen van zowel indekkingsinstrumenten als de ingedekte portefeuille worden via resultaat verwerkt, waardoor eventuele inefficiëntie automatisch opgenomen wordt in de winst- en verliesrekening, zoals te zien is in toelichting 10.6.

De Bank heeft er begin 2013 voor geopteerd om alle **cashflow hedges (kasstroomindekkingen)** te beëindigen. De opgebouwde negatieve herwaarderingsreserve valt over de resterende looptijd van de indekkingsinstrumenten vrij in resultaat. In 2018 bedroeg de kost hiervan -203 k eur (2017: -318 k eur, zie eveneens toelichting 10.6).

Deze indekkingsinstrumenten worden uitsluitend afgesloten bij solvabele tegenpartijen. Bovendien werden met deze tegenpartijen *credit support annex* overeenkomsten afgesloten, waarbij de tegenpartij deposito's verstrekt als waarborg voor haar verplichtingen die voortvloeien uit het financiële instrument.

Sinds 30 juni 2014 worden rentederivaten transacties centraal gecleared bij een *central clearing counterparty* (CCP).

Renteswaps	2018			
	Boekwaarde		Nominale waarde	
	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen
Reële waarde indekking	1.281	14.971	50.000	760.000

Renteswaps	2017			
	Boekwaarde		Nominale waarde	
	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen
Reële waarde indekking	3.650	9.245	275.000	353.273

Boekwaarde volgens resterende looptijd	2018		2017	
	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen
<= 1 jaar en onbepaald	0	265	0	98
> 1 jaar en <= 5 jaar	15	6.211	344	6.691
> 5 jaar	1.266	8.495	3.306	2.457
Totaal	1.281	14.971	3.650	9.245

9.7 INVESTERINGEN IN JOINT VENTURES VERWERKT VOLGENS DE VERMOGENSMUTATIEMETHODE

Voor de opgave van de betrokken ondernemingen, hun activiteit en het belangenpercentage zie toelichting 1.2.

	2018	2017
Beginsaldo	1.220	1.070
Aandeel in het resultaat van de ondernemingen waarop vermogensmutatie is toegepast	4	358
Impact van dividenden uitgekeerd door deze deelnemingen	-12	-209
Afname door vereffende en gefuseerde deelnemingen	-727	0
Eindsaldo	485	1.220

9.8 OVERIGE ACTIVA

De te ontvangen inkomsten betreffen voornamelijk vergoedingen en commissies zoals vermeld in toelichting 10.3.

	2018	2017
Vooruitbetaalde lasten	607	232
Te ontvangen inkomsten (andere dan interesten van financiële activa)	6.998	7.024
Overige	2.654	1.140
Totaal	10.259	8.396

9.9 DEPOSITO'S VAN KREDIETINSTELLINGEN

Volgens soort	2018	2017
Zichtrekeningen	10.258	9.866
Deposito's met vaste looptijd	17.321	17.313
Overige deposito's	0	243
Te betalen negatieve interesten op interbancaire plaatsingen	55	36
Totaal	27.634	27.458

Volgens resterende looptijd	2018	2017
<= 1 jaar en onbepaald	27.634	27.458
> 1 jaar en <= 5 jaar	0	0
> 5 jaar	0	0
Totaal	27.634	27.458

9.10 DEPOSITO'S VAN KLANTEN

Volgens soort	2018	2017
Zichtdeposito's	2.565.477	2.345.580
Deposito's met vaste looptijd	1.327.898	1.319.607
Speciale deposito's	46.552	44.936
Gereguleerde deposito's	876.272	779.522
Overige deposito's	10.875	15.868
Totaal	4.827.074	4.505.512

Volgens resterende looptijd	2018	2017
<= 1 jaar en onbepaald	4.232.727	3.898.310
> 1 jaar en <= 5 jaar	576.159	583.379
> 5 jaar	18.188	23.824
Totaal	4.827.074	4.505.512

Als gevolg van de lage rente situeert de groei zich volledig bij de kortlopende deposito's.

9.11 IN SCHULDBEWIJZEN BELICHAAMDE VERPLICHTINGEN

Volgens soort	2018	2017
Schuldcertificaten	275.208	253.114
Kasbons	0	0
Totaal	275.208	253.114

Volgens resterende looptijd	2018	2017
<= 1 jaar en onbepaald	275.208	253.114
> 1 jaar en <= 5 jaar	0	0
> 5 jaar	0	0
Totaal	275.208	253.114

De externe institutionele financiering (interbancaire deposito's + schuldbewijzen en achtergestelde obligatie geplaatst bij institutionele investeerders) betreft slechts 5,9% van het balanstotaal.

9.12 ACHTERGESTELDE VERPLICHTINGEN

Achtergestelde niet-converteerbare verplichtingen volgens vervaldag	2018	2017
<= 1 jaar	15.344	11.564
> 1 jaar en <= 2 jaar	25.527	14.995
> 2 jaar en <= 3 jaar	301	24.794
> 3 jaar en <= 4 jaar	8.440	291
> 4 jaar en <= 5 jaar	478	8.161
> 5 jaar en <= 6 jaar	0	460
> 6 jaar en <= 7 jaar	0	0
> 7 jaar en <= 8 jaar	0	0
> 8 jaar en <= 9 jaar	0	0
> 9 jaar en <= 10 jaar	40.156	0
> 10 jaar	0	0
Totaal	90.246	60.265

De toename in achtergestelde verplichtingen situeert zich volledig in de plaatsing van een achtergestelde Tier 2 obligatie in november 2018 en dit binnen het EMTN programma van de Bank en met voorafgaande toestemming van de NBB. Deze obligatie heeft een looptijd van 10 jaar en een optie tot vervroegde terugbetaling na 5 jaar, mits toestemming van de NBB.

9.13 OVERIGE VERPLICHTINGEN

	2018	2017
Personeelsbeloningen	10.813	8.551
Sociale lasten	234	621
Te betalen lasten (andere dan uit rentebaten ivm financiële verplichtingen)	4.027	2.978
Inkomsten ontvangen in voorschotten	1.885	1.662
Kapitaalsubsidies	1.016	1.043
Overige schulden	3.720	5.065
Totaal	21.695	19.920

De te betalen lasten betreft voornamelijk een vergoeding voor toekomstige inkomsten die de Bank kan realiseren als gevolg van eerder door de agenten geleverde inspanningen.

De afname van de overige schulden is een gevolg van de gedeeltelijke terugname van de verplichting voor de uitsluiting van inactieve vennoten van ABK (zie ook toelichting 11.1).

9.14 REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Onder reële waarde (*fair value*) wordt verstaan: het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een verplichting kan worden afgewikkeld, tussen terzake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen, die onafhankelijk zijn. De reële waarde is niet het bedrag dat zou ontvangen worden bij een gedwongen transactie of een onvrijwillige liquidatie.

In de onderstaande tabel zijn de boekwaarde en de reële waarde weergegeven van de financiële activa en verplichtingen.

		2018			2017		
	Toelich-ting	Reële waarde	Boek-waarde	Vershil	Reële waarde	Boek-waarde	Vershil
I. Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	9.1	361.676	361.676	0	311.756	311.756	0
II. Vorderingen op kredietinstellingen	9.2	127.827	127.693	134	88.880	88.863	17
III. Financiële activa							
1. Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	9.3	191	191	0	410	410	0
2. Voor verkoop beschikbare financiële activa	9.4				427.712	427.712	0
3. Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	9.4	457.129	457.129	0			
4. Leningen en vorderingen	9.5				4.865.879	4.532.631	333.248
5. Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	9.5	5.142.621	4.809.261	333.359			
6. Derivaten gebruikt ter indekking	9.6	1.281	1.281	0	3.650	3.650	0
Totaal Financiële activa		6.090.724	5.757.231	333.493	5.698.288	5.365.023	333.265
Overige niet-financiële activa		46.415	46.415	0	59.616	59.616	0
Totaal activa		6.137.139	5.803.646	333.493	5.757.904	5.424.639	333.265
I. Financiële verplichtingen							
1. Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	9.3	622	622	0	127	127	0
2. Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs							
2.1 Deposito's van kredietinstellingen	9.9	27.659	27.634	25	27.485	27.458	27
2.2 Deposito's van cliënten	9.10	4.845.088	4.827.074	18.014	4.527.913	4.505.512	22.400
2.3 In schuldbewijzen belichaamde verplichtingen, inclusief obligaties	9.11	275.467	275.208	258	253.324	253.114	211
2.4 Achtergestelde verplichtingen	9.12	108.531	90.246	18.285	65.825	60.265	5.560
3. Derivaten gebruikt ter indekking	9.6	14.971	14.971	0	9.245	9.245	0
Totaal Financiële verplichtingen		5.272.337	5.235.755	36.583	4.883.920	4.855.722	28.198
Overige niet-financiële verplichtingen		34.323	34.323	0	30.079	30.079	0
Totaal verplichtingen		5.306.660	5.270.078	36.583	4.913.999	4.885.801	28.198

De reële waarden dienen volgens de waarderingshiërarchie van IFRS 13 te worden ingedeeld in drie levels (niveaus), afhankelijk van het type van input dat gebruikt wordt voor de waardering van financiële instrumenten:

- Parameters voor **level 1-instrumenten** zijn onaangepaste genoteerde prijzen in actieve markten voor identieke activa en verplichtingen. Er wordt geen waarderingstechniek (model) gebruikt.

In level 1 vinden we alle financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet gerealiseerde resultaten (tot en met 2017 'voor verkoop beschikbare effecten') met een publieke notering in een actieve markt.

- Parameters voor **level 2-instrumenten** zijn genoteerde prijzen voor soortgelijke activa en verplichtingen in actieve markten of gegevens die gebaseerd zijn op of ondersteund worden door waarneembare marktgegevens. Er wordt gebruik gemaakt van een waarderingstechniek (model) op basis van waarneembare parameters, zoals onder meer:
 - de actuele waarde van toekomstige kasstromen (*discounted cashflow model*)
 - de vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument
 - de prijsbepaling door derden, op voorwaarde dat de prijs in de lijn ligt van alternatieve observeerbare parameters.

In level 2 vinden we volgende financiële activa en verplichtingen:

- Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken: omdat deze activa een zeer korte looptijd hebben, wordt de reële waarde gelijkgesteld aan de boekwaarde.
 - Vorderingen op kredietinstellingen en financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs: de reële waarde van bovenstaande financiële instrumenten wordt bepaald als de actuele waarde van toekomstige kasstromen op basis van de geldende swaprente en onderstaande veronderstellingen:
 - Er wordt bij herprijzing rekening gehouden met de commerciële marges;
 - Er wordt geen rekening gehouden met een percentage kredietverliezen.
 - Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en ter indekking: ook voor deze instrumenten wordt de reële waarde bepaald als de actuele waarde van de toekomstige kasstromen op basis van de geldende swaprente.
- Parameters voor **level 3-instrumenten** zijn niet-waarneembare gegevens voor het bepalen van de reële waarde van een actief of verplichting. In dit geval wordt gebruik gemaakt van een waarderingstechniek (model) met (deels) niet-waarneembare parameters.

In level 3 vinden we volgende financiële activa:

- Enkele financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet gerealiseerde resultaten (tot en met 2017 'effecten beschikbaar voor verkoop') waarvoor geen publieke notering beschikbaar is.
- Leningen en voorschotten aan klanten, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (tot en met 2017 'leningen en vorderingen'): de reële waarde hiervan wordt bepaald als de actuele waarde van toekomstige kasstromen op basis van de geldende swaprente en onderstaande veronderstellingen:
 - Er wordt bij herprijzing rekening gehouden met de commerciële marges;
 - Er wordt rekening gehouden met een percentage vervroegde aflossingen en cap-opties;
 - Er wordt geen rekening gehouden met een percentage kredietverliezen.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de reële waarde hiërarchie van de financiële activa en verplichtingen.

	2018			Totaal
	Level 1	Level 2	Level 3	
I. Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	0	361.676		361.676
II. Vorderingen op kredietinstellingen	0	127.827		127.827
III. Financiële activa				
1. Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	0	191		191
2. Voor verkoop beschikbare financiële activa				
3. Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	456.813		315	457.129
4. Leningen en vorderingen				
5. Leningen en voorschotten aan klanten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	0		5.142.621	5.142.621
6. Derivaten gebruikt ter indekking	0	1.281		1.281
Totaal	456.813	490.975	5.142.936	6.090.724

I. Financiële verplichtingen				
1. Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	622		622
2. Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs	0	5.256.744		5.256.744
3. Derivaten gebruikt ter indekking	0	14.971		14.971
Totaal	0	5.272.337	0	5.272.337

	2017			Totaal
	Level 1	Level 2	Level 3 (*)	
I. Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	0	311.756		311.756
II. Vorderingen op kredietinstellingen	0	88.880		88.880
III. Financiële activa				
1. Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	0	410		410
2. Voor verkoop beschikbare financiële activa	427.215		498	427.712
3. Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten				
4. Leningen en vorderingen	0		4.865.879	4.865.879
5. Leningen en voorschotten aan klanten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs				
6. Derivaten gebruikt ter indekking	0	3.650		3.650
Totaal	427.215	404.696	4.866.377	5.698.288

I. Financiële verplichtingen				
1. Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	127		127
2. Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs	0	4.874.548		4.874.548
3. Derivaten gebruikt ter indekking	0	9.245		9.245
Totaal	0	4.883.920	0	4.883.920

(*) Gereclassificeerd teneinde te aligneren met de marktpraktijk. Deze reclassificatie heeft echter geen impact op de toegelichte reële waarden.

Er vonden in 2018 geen verschuivingen plaats tussen level 1, 2 en 3.

10. TOELICHTINGEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

10.1 NETTO INTERESTINKOMSTEN

De interestbaten en -lasten zijn als volgt toegewezen aan de diverse activaposten en verplichtingen:

	2018	2017
1. Interestbaten		
1.1 Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	0	0
1.2 Vorderingen op kredietinstellingen	693	415
1.3 Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
1.4 Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (2017: beschikbaar voor verkoop)	1.146	1.869
1.5 Leningen en voorschotten aan klanten (inclusief financiële leasing)	101.830	102.626
1.6 Derivaten gebruikt ter indekking	30	30
1.7 Interestbaten uit verplichtingen met negatieve rente	83	29
Totaal interestbaten	103.781	104.970
2. Interestlasten		
2.1 Deposito's van centrale banken	0	0
2.2 Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
2.3 Financiële verplichtingen gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs		
Deposito's van kredietinstellingen	-215	-97
Deposito's van klanten	-11.958	-15.904
In schuldbewijzen belichaamde verplichtingen	-16	-51
Achtergestelde verplichtingen	-2.464	-2.555
2.4 Derivaten gebruikt ter indekking	-8.508	-6.115
2.5 Interestlasten uit activa met negatieve rente	-1.679	-1.148
Totaal interestlasten	-24.841	-25.869
Netto interestenbaten	78.940	79.100

10.2 DIVIDENDEN

Dividenden uit	2018	2017
Eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (2017: beschikbaar voor verkoop)	701	2.637
Totaal	701	2.637

10.3 NETTO VERGOEDINGEN EN COMMISSIES

De netto vergoedingen en commissies worden als volgt verdeeld:

	2018	2017
Inkomsten commissies	62.519	57.813
Commissies inzake verkoop verzekeringsbeleggingen, beleggingsfondsen, vermogensbeheer en beurstransacties	59.050	54.461
Overige	3.469	3.352
Uitgaven commissies	-1.295	-2.176
Netto commissies	61.224	55.637

10.4 FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN DE NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN

Onderstaande tabel geeft de gerealiseerde (via resultatenrekening) en de niet-gerealiseerde (via eigen vermogen) winsten en verliezen weer van de financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking waardeveranderingen in de niet gerealiseerde resultaten (tot en met 2017 financiële activa beschikbaar voor verkoop).

Voor details omtrent de samenstelling van de effectenportefeuille: zie toelichting 5.3.3; de evolutie van de boekwaarde van deze financiële activa over het boekjaar wordt getoond in toelichting 9.4.

Gerealiseerd resultaat op schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (2017: beschikbaar voor verkoop)	2018	2017
Gerealiseerde winsten	509	1.583
Gerealiseerde verliezen	0	-142
Totaal gerealiseerd	509	1.441

Niet-gerealiseerd resultaat op schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (2017: beschikbaar voor verkoop)	2018	2017
Wijzigingen in de reële waarde	641	-2.299
Overboekingen naar de winst- en verliesrekening (desinvesteringen)	-509	-1.441
Overboekingen naar de winst- en verliesrekening (wijzigingen mbt verwachte kredietverliezen)	-3	0
Totaal niet-gerealiseerd	128	-3.740

Niet-gerealiseerd resultaat op eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (2017: beschikbaar voor verkoop)	2018	2017
Wijzigingen in de reële waarde	-156	-331
Totaal niet-gerealiseerd	-156	-331

10.5 WINSTEN EN VERLIEZEN OP FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN

- De hierondervermelde rentevoetinstrumenten werden afgesloten in het kader van het renterisicobeheer (zie toelichting 5.4). Doordat deze instrumenten niet voldoen aan de strikte criteria voor *hedge accounting* onder IFRS zijn deze ondergebracht in de handelsportefeuille. Voor de rentevoetinstrumenten die wel voldoen aan de voorwaarden voor *hedge accounting*: zie toelichting 10.6.
- De resultaten betreffen de reële waarde wijzigingen van de instrumenten. De rentebaten en -lasten zijn opgenomen onder de rubriek netto interestinkomsten (zie toelichting 10.1).

	2018	2017
Eigen vermogensinstrumenten en verwante derivaten (exclusief interesten)	0	0
Rentevoetinstrumenten en verwante derivaten (exclusief interesten)	-114	-218
Totaal	-114	-218

10.6 WINSTEN EN VERLIEZEN UIT DERIVATEN GEBRUIKT TER INDEKKING

- De hierondervermelde rentevoetinstrumenten werden afgesloten in het kader van het renterisicobeheer (zie toelichting 5.4). Onderstaande tabel geeft de gerealiseerde (via resultatenrekening) en de niet-gerealiseerde (via eigen vermogen) winsten en verliezen weer van de indekkingsinstrumenten en de ingedekte portefeuille.
- De rentebaten en -lasten van de rentevoetinstrumenten zijn opgenomen onder de rubriek netto interestinkomsten (zie toelichting 10.1).
- De gerealiseerde resultaten betreffen:
 - de reële waarde wijzigingen van de indekkingsinstrumenten en ingedekte positie
 - de gespreide inresultaatname van het verschil tussen de reële waarde en de boekwaarde van de ingedekte positie bij aanvang
 - de gespreide inresultaatname van de *frozen* reserve na stopzetting van de kasstroomindekkingen (zie ook toelichting 4.1 rubriek herwaarderingsreserves kasstroomindekkingen).

Gerealiseerd resultaat	2018		2017	
	Winst	Verlies	Winst	Verlies
I. Indekking van het renterisico van een portefeuille				
1. Reële waarde indekking van renterisico				
1.1 Reële waarde wijzigingen van de ingedekte positie	7.821	0	0	-7.879
1.2 Reële waarde wijzigingen van de indekkingsderivaten	0	-7.826	7.968	0
1.3 Gespreide inresultaatname van reële waarde ingedekte positie bij aanvang	312	0	362	0
2. Kasstroomindekking van renterisico				
2.1 Reële waarde wijzigingen van het indekkingsinstrument - ineffectief gedeelte en tijdswaarde	0	0	0	0
2.2 Gespreide inresultaatname van intrinsieke waarde van caps bij aanvang	0	0	0	0
II. Stopzetting kasstroomindekking	0	-203	0	-318
Totaal gerealiseerd	8.133	-8.029	8.330	-8.197

- De niet-gerealiseerde resultaten betreffen de gespreide inresultaatname van de *frozen* reserve na stopzetting van de kasstroomindekkingen (zie hoger)

Niet-gerealiseerd resultaat	2018	2017
Reële waarde wijzigingen van de kasstroomindekking - effectief gedeelte	0	0
Winst (+)/verlies (-) op kasstroomindekking overgedragen uit het EV naar de resultatenrekening	203	318
Totaal niet-gerealiseerd	203	318

Aansluiting met de balansrubriek "Wijzigingen in reële waarde van de afgedekte posities bij indekking van het renterisico van een portefeuille"	2018	2017
Beginsaldo	3.952	11.469
Reële waarde wijzigingen van de ingedekte positie	7.821	-7.879
Gespreide inresultaatname van reële waarde ingedekte positie bij aanvang	312	362
Eindsaldo	12.085	3.952

10.7 WINSTEN EN VERLIEZEN OP DE REALISATIE VAN ANDERE ACTIVA

	2018	2017
Winsten	0	1
Verliezen	-28	0
Nettowinst (-verlies)	-28	1

10.8 OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN EN -KOSTEN

	2018	2017
Overige bedrijfsopbrengsten	1.726	1.535
Recuperaties van achterstallige interesten en kosten op dubieuze debiteuren die in de voorgaande boekjaren volledig waren afgeschreven	1.598	1.467
Overige	128	68
Overige bedrijfskosten	-247	-27
Totaal	1.479	1.507

10.9 PERSONEELSKOSTEN

	2018	2017
Lonen en salarissen	-29.379	-28.417
Sociale lasten	-6.808	-7.410
Vergoedingen na uitdiensttreding	-2.313	-2.167
<i>Vaste bijdrage plannen</i>	-1.941	-1.761
<i>Te bereiken doel plannen</i>	-372	-406
Kost voor op aandelen gebaseerde vergoedingen (optieplannen)	484	-1.420
Overige	-4.399	-4.060
Totaal	-42.415	-43.473
Aantal personeelsleden op balansdatum	464	471

- Voor meer informatie inzake vergoedingen na uitdiensttreding zie ook toelichting 11.3.2.
- Voor de verplichting in het kader van de op aandelen gebaseerde vergoedingen (optieplan) wordt een provisie aangelegd binnen het eigen vermogen. Conform IFRS 2 wordt de verplichting jaarlijks gehervardeerd. De verhoging van de provisie betekent voor de Bank een kost, die wordt opgenomen in de personeelskosten van de geconsolideerde winst- en verliesrekening van de Bank. De kostprijs van het optieplan wordt zo gespreid over de periode waarin de prestaties van de optiehouders worden geleverd (zie ook toelichting 11.3.1).

10.10 ALGEMENE EN ADMINISTRatieve KOSTEN EN BANKENHEFFINGEN

Algemene en administratieve kosten	2018	2017
Erelonen en kosten toezichhouder	-1.912	-1.956
Informatica	-7.830	-7.231
Marketingkosten	-3.614	-1.560
Banksysteem en administratie	-4.329	-3.984
Onderhoud en herstellingen	-2.282	-2.377
Huisvesting	-1.133	-1.191
Vorming en autokosten	-3.890	-3.803
Overige kosten personeelsbeleid	-719	-551
Overige	-2.023	-2.320
Totaal	-27.732	-24.973

De algemene en administratieve kosten kennen een stijging met 2,7 M eur, deels door investeringen in informatica, deels door hogere marketingkosten.

	2018	2017
Bankenheffingen	-8.905	-8.407
Totaal	-8.905	-8.407

De bankenheffingen zijn toegenomen met 6%.

De cost / income-ratio bedraagt 61% (59% in 2017).

10.11 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Mutaties in materiële vaste activa 2017	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	Totaal
Beginsaldo, 1 januari 2017	36.835	126	289	1.947	857	40.054
Aanschaffingswaarde	53.973	1.101	1.273	4.458	857	61.661
Geaccumuleerde afschrijvingen (-)	-17.137	-976	-984	-2.511	0	-21.608
Investeringen	1.260	2	11	402	2.618	4.293
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	0	0	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	0	0	0	-7	0	-7
Afschrijvingen (-)	-2.144	-114	-7	-497	0	-2.763
Uitgeboekte afschrijvingen	0	0	0	1	0	1
Overboekingen van (+)/naar (-) andere posten	0	0	0	0	0	0
Overige toename (+)/afname(-)	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo, 31 december 2017	35.951	14	293	1.845	3.474	41.578
Aanschaffingswaarde	55.233	1.103	1.284	4.853	3.474	65.948
Geaccumuleerde afschrijvingen (-)	-19.282	-1.089	-991	-3.007	0	-24.369

Mutaties in materiële vaste activa 2018	Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	Totaal
Beginsaldo, 1 januari 2018	35.951	14	293	1.845	3.474	41.578
Aanschaffingswaarde	55.233	1.103	1.284	4.853	3.474	65.948
Geaccumuleerde afschrijvingen (-)	-19.282	-1.089	-991	-3.007	0	-24.369
Investeringsen	4.577	0	3	530	668	5.777
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	0	0	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	0	0	0	-293	0	-293
Afschrijvingen (-)	-2.379	-8	-1	-566	0	-2.954
Uitgeboekte afschrijvingen	0	0	0	293	0	293
Overboekingen van (+)/naar (-) andere posten	4.055	0	0	0	-4.055	0
Overige toename (+)/afname(-)	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo, 31 december 2018	42.203	6	294	1.809	88	44.401
Aanschaffingswaarde	63.864	1.103	1.286	5.089	88	71.432
Geaccumuleerde afschrijvingen (-)	-21.661	-1.097	-992	-3.280	0	-27.030

10.12 GOODWILL EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

In 2016 heeft Bank J.Van Breda & C° een portefeuille aanvullende pensioenverzekeringen bij de Belgische verzekeringsmaatschappijen Baloise Insurance en Ergo Insurance overgenomen uit het Optima faillissement.

Als vermogensbegeleider voor ondernemers en vrije beroepen heeft Bank J.Van Breda & C° een doorgedreven expertise in aanvullende pensioenopbouw. De Bank is bijgevolg uitermate goed geplaatst om de cliënten verder te helpen.

Door de overname van deze verzekeringsportefeuille kreeg Bank J.Van Breda & C° toegang tot een bijkomend cliënteel binnen haar doelgroep van ondernemers en vrije beroepen. Het ging om een portefeuille met ca. 6.600 contracten, samen goed voor ca. 140 miljoen euro opgebouwde reserves.

De overgenomen portefeuille voldeed aan de voorwaarden om opgenomen te worden als een immaterieel actief (zie ook toelichting 2.3.6), in onderstaande tabel weergegeven in de kolom Overige immateriële activa. De kostprijs van het actief werd betrouwbaar bepaald. De toekomstige economische voordelen (cross selling) werden verwacht gerealiseerd te worden over een periode van 5 jaar. Bij herevaluatie in 2018 is deze periode nog steeds relevant.

Mutaties in immateriële vaste activa, 2017	Goodwill	Computer- software	Overige immateriële activa	Totaal
Beginsaldo, 1 januari 2017	0	4.712	467	5.179
Aanschaffingswaarde	2.856	17.088	500	20.444
Geaccumuleerde afschrijvingen (-)	0	-12.376	-33	-12.409
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen (-)	-2.856	0	0	-2.856
Investeringsen	0	238	0	238
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	0	-296	0	-296
Afschrijvingen (-)	0	-2.386	-100	-2.486
Uitgeboekte afschrijvingen (overdrachten en buitengebruikstellingen)	0	296	0	296
Bijzondere waardeverminderingen opgenomen (-)/teruggenomen (+) in de resultatenrekening	0	0	0	0
Overige toename (+)/afname (-)	0	0	0	0
Eindsaldo, 31 december 2017	0	2.564	367	2.930
Aanschaffingswaarde	2.856	17.029	500	20.385
Geaccumuleerde afschrijvingen (-)	0	-14.465	-133	-14.598
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen (-)	-2.856	0	0	-2.856
Mutaties in immateriële vaste activa, 2018	Goodwill	Computer- software	Overige immateriële activa	Totaal
Beginsaldo, 1 januari 2018	0	2.564	367	2.930
Aanschaffingswaarde	2.856	17.029	500	20.385
Geaccumuleerde afschrijvingen (-)	0	-14.465	-133	-14.598
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen (-)	-2.856	0	0	-2.856
Investeringsen	0	89	0	89
Verwervingen door middel van bedrijfscombinaties	0	0	0	0
Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	0	0	0	0
Afschrijvingen (-)	0	-1.391	-100	-1.491
Uitgeboekte afschrijvingen (overdrachten en buitengebruikstellingen)	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen opgenomen (-)/teruggenomen (+) in de resultatenrekening	0	0	0	0
Overige toename (+)/afname (-)	0	0	0	0
Eindsaldo, 31 december 2018	0	1.262	267	1.528
Aanschaffingswaarde	2.856	17.118	500	20.474
Geaccumuleerde afschrijvingen (-)	0	-15.856	-233	-16.090
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen (-)	-2.856	0	0	-2.856

10.13 VOORZIENINGEN

Mutaties in voorzieningen	Voorzieningen voor gerechtelijke procedures, belastingsgeschillen en contractuele verplichtingen	Voorzieningen voor brugpensioenen	Overige voorzieningen	Kredietverbintenissen en garanties	Totaal
Beginsaldo, 1 januari 2018	4.254	3.289	317	12	7.873
Additionele voorzieningen	3.477	666	0	516	4.659
Toename van bestaande voorzieningen	721	241	0	0	962
Bedrag aan gebruikte voorzieningen (-)	-192	-285	0	0	-477
Terugname van niet-gebruikte voorzieningen (-)	-202	-201	0	-12	-415
Impact wijziging discontovoet	0	22	0	0	22
Eindsaldo, 31 december 2018	8.059	3.731	317	516	12.623

De voorzieningen voor gerechtelijke procedures, belastingsgeschillen en contractuele verplichtingen betreft voornamelijk een voorziening die werd aangelegd in het kader van een verschil in visie met betrekking tot de fiscale verwerking van een aantal transacties.

10.14 BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

In paragraaf 2.3.3.2 van de grondslagen voor financiële verslaggeving wordt beschreven hoe voorzieningen voor verwachte kredietverliezen worden aangelegd. In toelichting 5.3.2 wordt verder ingegaan op de 'non-performing' vorderingen op cliënten (stage 3) waarbij specifieke regels gelden voor het bepalen van de waardeverminderingen (gebaseerd op het ongedekt gedeelte van de vordering).

Wijzigingen in deze voorzieningen voor kredietverliezen verlopen via de rubriek Bijzondere waardeverminderingen in de winst- en verliesrekening. In toelichting 9.5 worden de wijzigingen in de voorzieningen voor kredietverliezen uitgebreid uitgelegd voor de verschillende types vorderingen op cliënten. In de tabel hieronder worden deze wijzigingen nog eens samengevat.

2018	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Vorderingen op kredietinstellingen	0	0	0	0	0	0
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	3	0	0	0	0	3
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	-488	5	-100	-34	-2.365	-2.983
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	2	0	-18	-10	-5	-31
Eindsaldo op 31/12/2018	-483	5	-118	-44	-2.371	-3.011

2017	Totaal bijzondere waardeverminderingen
Vorderingen op kredietinstellingen	0
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten	0
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	-1.660
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	0
Eindsaldo op 31/12/2018	-1.660

10.15 WINSTBELASTINGEN

I. Uitgestelde belastingen opgenomen in de balans, per type van tijdelijk verschil [vorderingen (+) /verplichtingen (-)]	2018	2017	Totale wijziging	Mutaties	
	Netto- vordering	Netto- vordering		waarvan verwerkt via W&V	waarvan verwerkt via OCI
Waardering van financiële activa en verplichtingen					
- Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden en derivaten gebruikt ter indexering	242	299	-57	3	-60
- Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (2017: Financiële activa beschikbaar voor verkoop)	-766	-713	-52	-14	-39
- Leningen en voorschotten aan klanten (inclusief financiële leasing)	-102	-140	38	38	0
Bijzondere waardeverminderingen op leningen en voorschotten	1.935	132	1.803	723	1.081
Materiële vaste activa	815	826	-11	-11	0
Goodwill en andere immateriële activa	17	38	-21	-21	0
Voorzieningen voor overige risico's en kosten	180		180	180	0
Personeelsbeloningen	342	294	47	17	30
Totaal	2.662	735	1.928	916	1.012

De stijging van de uitgestelde belastingvorderingen verbonden aan bijzondere waardeverminderingen op leningen en voorschotten is in hoofdzaak te verklaren door de invoering van IFRS 9, waardoor de Bank vanaf 2018 voorzieningen voor verwachte kredietverliezen aanlegt.

II. Actuele en uitgestelde belastinglasten en -baten	2018	2017
1. Actuele belastingen, netto		
Belastingen op het resultaat van het boekjaar	-14.883	-15.203
Aanpassingen aan belastingen van voorgaande perioden	2.502	-2
Totaal actuele belastingen	-12.381	-15.205
2. Uitgestelde belastingen, netto		
Herkomst en terugboeking van tijdelijke verschillen	916	91
Wijzigingen in belastingtarieven of nieuwe belastingen	0	-402
Toevoeging (+)/gebruik (-) van fiscaal overdraagbare verliezen en tegoeden	0	-2.971
Totaal uitgestelde belastingen	916	-3.281
Totaal actuele en uitgestelde belastinglasten en -baten	-11.465	-18.486

III. Belastingen op niet-gerealiseerde resultaten	2018			2017		
	Bruto	Belas- tingen	Netto	Bruto	Belas- tingen	Netto
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (2017: Financiële activa beschikbaar voor verkoop)	-28	-38	-66	-4.071	1.393	-2.678
Kasstroomindexeringen	203	-60	143	318	-123	195
Actuariële winsten en verliezen op toegezegdpensioenregelingen	-102	30	-72	-42	42	0
Totalen	73	-68	5	-3.795	1.311	-2.484

IV. Aansluiting tussen toepasselijk en effectief belastingtarief	2018	2017
Winst (+)/verlies(-) vóór belasting	53.724	57.640
Winst van geassocieerde ondernemingen opgenomen volgens de vermogensmutatie (-)	-4	-358
	53.720	57.282
Toepasselijk belastingtarief (%)	29,58%	33,99%
Belastingen op basis van het toepasselijk belastingtarief	-15.890	-19.470
Impact van niet-belastbare inkomsten	53	774
Impact van niet-aftrekbare kosten	-589	-1.284
Impact van wijzigingen in de belastingtarieven	0	-402
Impact van over- (+)/ onder- (-) schattingen voorgaande perioden	2.502	3
Overige toename (+)/ afname (-)	2.459	1.893
Belasting op basis van het effectief belastingtarief	-11.465	-18.486
Winst (+)/verlies(-) vóór belasting	53.724	57.640
Winst van geassocieerde ondernemingen opgenomen volgens de vermogensmutatie (-)	-4	-358
	53.720	57.282
Effectief belastingtarief (%)	21,34%	32,27%

De daling van het effectief belastingtarief is voornamelijk een gevolg van de daling van het tarief van de vennootschapsbelasting en een correctie van voorgaande perioden bij de ontvangst van de definitieve aanslag.

11. ANDERE TOELICHTINGEN

11.1 UITSLUITING INACTIEVE VENNOTEN ABK

Doordat ABK uit het statuut van het Beroepskrediet is getreden in 2012, kunnen vennoten die uittreden, worden vergoed tegen boekwaarde in plaats van de veel lagere nominale waarde.

ABK heeft van de statutaire mogelijkheid gebruik gemaakt om inactieve vennoten uit te sluiten. Conform de statuten hebben deze minderheidsaandeelhouders bij uitsluiting recht op een scheidingsaandeel dat gelijk is aan de eigenvermogenswaarde van het aandeel berekend aan de hand van de enkelvoudige balans van de vennootschap van het boekjaar waarin de vennoot is uitgetreden of de uitsluiting werd beslist.

De Algemene Vergadering van 2014 heeft de uitsluiting van de inactieve vennoten goedgekeurd. Na betaling van de roerende voorheffing bedroeg de verplichting 13 miljoen eur. De statuten van ABK voorzien dat het recht op een scheidingsaandeel verjaart 5 jaar na uitsluiting of na overlijden. Op basis van de statistieken omtrent de levensverwachting in België, rekening houdend met een verjaringstermijn van 5 jaar na overlijden (en wat betreft 2019 5 jaar na uitsluiting) en een correctie van 5% (conform diezelfde statistieken) voor uitgesloten vennoten die langer dan gemiddeld leven, werd per 31/12/2018 716 k eur (1.154 k eur in 2017) teruggenomen van de verplichting (zie ook toelichting 9.13).

11.2 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

De buitenbalansverplichtingen van de Bank bestaan hoofdzakelijk uit het toegekende niet-opgenomen deel van de kredietlijnen. Voorts worden er ook bankwaarborgen, borgstellings- en documentaire kredieten verstrekt aan de cliënteel.

De rechten betreffen enerzijds bekomen kredietlijnen en anderzijds de financiële en zakelijke zekerheden (voornamelijk borgstellingen, hypotheek, termijnrekeningen, deposito's en effecten in pand).

De onderstaande tabel geeft een overzicht:

	2018 Onderliggende waarde	2017 Onderliggende waarde
Gestelde kredietengagements	391.011	420.947
Gestelde financiële zekerheden	54.726	73.879
Gestelde zakelijke zekerheden	22.850	57.970
Voorziening voor Expected Credit Losses/Waardeverminderingen	-516	-12
Totaal verplichtingen	468.071	552.783
Bekomen kredietengagements	15.660	50.820
Bekomen financiële zekerheden	321.358	330.701
Bekomen zakelijke zekerheden	1.828.590	1.766.406
Totaal rechten	2.165.608	2.147.927

De vermelde buitenbalansverplichtingen worden mee in aanmerking genomen bij de beoordeling van het kredietrisico (zie 5.3.2). In de onderstaande tabellen presenteren we het gedeelte waardeverminderingen aangelegd voor buitenbalansverplichtingen in default apart.

	2018	
	Onderliggende waarde	Waardeverminderingen
Gestelde kredietengagements	395	0
Gestelde financiële zekerheden	482	18
Gestelde zakelijke zekerheden	0	0
Totaal verplichtingen	877	18

	2017	
	Onderliggende waarde	Waardeverminderingen
Gestelde kredietengagements	170	0
Gestelde financiële zekerheden	535	12
Gestelde zakelijke zekerheden	0	0
Totaal verplichtingen	705	12

Volgens interne rating klasse:

Onderstaande tabellen geven, per soort van buitenbalansverplichting, een overzicht van de onderliggende waarde per interne rating klasse.

Gestelde kredietengagements	2018					2017	
	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal	
	Individual	Collective	Individual	Collective			
Performing							
Laag risico	147.349	0	1.130	250	0	148.728	168.608
Gemiddeld risico	166.998	0	14.621	2.822	0	184.441	196.161
Hoog risico	34.178	0	23.268	0	0	57.446	56.007
Achterstallig	0	0	0	0	0	0	0
Non-performing							
Waardevermindering ondergaan	0	0	0	0	395	395	170
Totaal	348.525	0	39.019	3.072	395	391.011	420.947

Gestelde financiële zekerheden	2018					2017	
	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal	
	Individual	Collective	Individual	Collective			
Performing							
Laag risico	17.043	0	90	0	0	17.133	24.389
Gemiddeld risico	24.709	0	5.444	5	0	30.158	39.930
Hoog risico	3.542	0	3.412	0	0	6.954	9.024
Achterstallig	0	0	0	0	0	0	0
Non-performing							
Waardevermindering ondergaan	0	0	0	0	482	482	535
Totaal	45.294	0	8.946	5	482	54.726	73.879

Reconciliatie onderliggende waarde:

In de hiernavolgende tabellen wordt, per soort van buitenbalansverplichting, de verandering tussen begin- en eindsaldo uitgebreid toegelicht:

Gestelde kredietengagements	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	374.014	1.990	43.680	1.093	170	420.947
Toename als gevolg van creatie en verwerving	179.484	0	12.549	1.230	238	193.502
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-176.708	-148	-21.393	-90	-72	-198.412
Afname als gevolg van terugbetalingen	-19.521	0	-4.539	-1.003	19	-25.045
Transfers naar Stage 1	18.301	0	-18.301	0	0	0
Transfers naar Stage 2	-27.004	-1.842	27.004	1.842	0	0
Transfers naar Stage 3	-41	0	0	0	41	0
Aanpassingen aan methodologie	0	0	20	0	0	20
Afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	348.525	0	39.019	3.072	395	391.011

Gestelde financiële zekerheden	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	68.116	0	5.228	0	535	73.879
Toename als gevolg van creatie en verwerving	18.623	0	3.927	5	0	22.555
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-37.541	0	-2.308	0	-11	-39.860
Afname als gevolg van terugbetalingen	-1.770	0	-76	0	-1	-1.847
Transfers naar Stage 1	2.589	0	-2.589	0	0	0
Transfers naar Stage 2	-4.571	0	4.771	0	-200	0
Transfers naar Stage 3	-152	0	-7	0	159	0
Aanpassingen aan methodologie	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	45.294	0	8.946	5	482	54.726

Reconciliatie waardeverminderingen:

In onderstaande tabellen wordt, per soort van buitenbalansverplichting, de verandering tussen begin- en eindsaldo van de waardeverminderingen uitgebreid toegelicht. Het beginsaldo voor contracten in stage 1 en stage 2 zijn deze die bepaald zijn in de openingsbalans per 1/01/2018 (473 k eur – zie toelichting 3.). Voor stage 3 contracten is dit het eindsaldo per boekjaar 2017.

Gestelde kredietengagements	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	346	0	89	1	0	436
Toename als gevolg van creatie en verwerving	653	1	175	0	0	829
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-566	0	-138	0	0	-705
Afname als gevolg van terugbetalingen	-52	-1	-10	-2	0	-65
Transfers naar Stage 1	148	0	-148	0	0	0
Transfers naar Stage 2	-19	-1	19	1	0	0
Transfers naar Stage 3	0	0	0	0	0	0
Impact op ECL door stage transfer	-75	0	69	8	0	3
Overige wijzigingen aan kredietrisico	-92	0	44	3	0	-45
Aanpassingen aan de methodologie	0	0	0	0	0	0
Aanpassingen aan het model	7	0	2	0	0	9
Afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Overige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	349	0	102	11	0	462

Gestelde financiële zekerheden	Stage 1		Stage 2		Stage 3	Totaal
	Individual	Collective	Individual	Collective		
Beginsaldo op 01/01/2018	28	0	8	0	12	49
Toename als gevolg van creatie en verwerving	9	0	1	0	2	11
Afname als gevolg van verwijdering uit de balans	-16	0	-3	0	-4	-23
Afname als gevolg van terugbetalingen	6	0	1	0	0	6
Transfers naar Stage 1	8	0	-8	0	0	0
Transfers naar Stage 2	-2	0	7	0	-5	0
Transfers naar Stage 3	0	0	0	0	0	0
Impact op ECL door stage transfer	-6	0	8	0	0	1
Overige wijzigingen aan kredietrisico	-4	0	1	0	12	9
Aanpassingen aan de methodologie	0	0	0	0	0	0
Aanpassingen aan het model	1	0	0	0	0	1
Afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Overige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo op 31/12/2018	23	0	14	0	18	54

11.3 PERSONEELSBELONINGEN EN -VERGOEDINGEN

11.3.1 Op aandelen gebaseerde vergoedingen

Als gevolg van een besluit van de Raad van Bestuur van FinAx en Promofi NV zijn er sinds 2000 verschillende aandelenoptieplannen ingevoerd, voorbehouden aan bepaalde medewerkers en bestuurders van de Bank. Overeenkomstig dit besluit beschikt een comité over de bevoegdheid om

volgens de voorwaarden van deze plannen een bepaald aantal opties toe te kennen aan geselecteerde deelnemers. De aandelenoptieplannen hebben als doel de betrokkenheid van medewerkers en bestuurders bij de Bank en haar geconsolideerde resultaten te bevorderen.

De uitoefenperiode start na het verstrijken van het derde kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin het aanbod op opties plaatsvond (of dus 4 jaar na toekenning). De opties zijn in deze uitoefenperiode jaarlijks enkel uitoefenbaar in de maand april.

De optieplannen zijn *cash settled* op het niveau van de moedermaatschappijen FinAx en Promofi⁵. Het aandeel Bank J. Van Breda & C° is niet beursgenoteerd. Voor de bepaling van de reële waarde van een aandeel wordt gebruik gemaakt van een eenvoudig en transparant waarderingsmodel (een factor x het geconsolideerde netto-resultaat gecorrigeerd voor uitzonderlijke elementen).

Voor de verplichting van moedermaatschappijen FinAx en Promofi¹ aan de optiehouders wordt binnen de Bank een provisie aangelegd via het eigen vermogen (zie de rubriek Op aandelen gebaseerde vergoedingen in het overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen). De aanpassing van de provisie betekent voor de Bank een kost, die wordt opgenomen in de personeelskosten van de geconsolideerde winst- en verliesrekening (zie toelichting 10.9). De kostprijs van het optieplan wordt zo gespreid over de periode waarin de prestaties van de optiehouders worden geleverd.

Conform IFRS 2 wordt de verplichting jaarlijks geherwaardeerd, gebaseerd op volgende parameters:

- de verwachte waarde die de opties in de toekomst zullen hebben, op basis van inschatting van de evolutie van de nettowinst over de volgende jaren;
- het verwachte uitoefengedrag en retentie, gebaseerd op het uitoefengedrag van optiehouders en de personeelsretentie van de voorbije periode.

Via een statutenwijziging werden de aandelen van Bank J. Van Breda & C° in mei 2017 gesplitst. Het maatschappelijk kapitaal wordt vanaf die datum niet meer door 650.000 aandelen vertegenwoordigd, maar wel door 65.000.000 aandelen. Daarom werden in onderstaande tabellen, omwille van vergelijkbaarheid, de oorspronkelijke aantallen met betrekking tot de optieplannen 2011-2012, 2014-2015 en 2016 vermenigvuldigd met 100.

Op 31/12/2018 zijn er 5 lopende aandelenoptieplannen. Het maximum aantal toe te kennen opties werd bepaald op 1.800.000 voor optieplan 2011-2012, 1.900.000 voor optieplan 2014-2015, 108.000 voor optieplan 2016, 425.000 voor optieplan 2017 en 425.000 voor optieplan 2018.

⁵ Ingevolge de gemengde splitsing van Finaxis (zie toelichting 1) zijn de rechten en verplichtingen onder deze optieplannen overgenomen door FinAx en Promofi (in dezelfde pro rata verhouding als deze van toepassing op de splitsing).

	Datum toekenning	Aantal toegekende opties	Aantal uitgeoefende opties	Aantal verbeurd verklaarde opties	Saldo uitstaande opties	Uitoefen- periode	Provisie per 31/12/2018
Optieplan 2007 - 2009	1/04/2007	494.600	-422.300	-72.300	0	2011-2015	
	1/04/2008	571.500	-489.900	-81.600	0	2012-2016	
	1/04/2009	523.800	-484.200	-39.600	0	2013-2017	
Optieplan 2011 - 2012	1/04/2011	587.800	-480.900	-28.700	78.200	2015-2019	281
	1/04/2012	578.200	-374.400	-33.100	170.700	2016-2020	586
Optieplan 2014 - 2015	1/04/2014	567.700	-212.600	-40.600	314.500	2018-2022	989
	1/04/2015	597.900	0	-41.000	556.900	2019-2023	1.191
Optieplan 2016	1/04/2016	96.000	0	-12.000	84.000	2020-2024	128
Optieplan 2017	1/04/2017	381.720	0	-11.920	369.800	2021-2025	635
Optieplan 2018	1/04/2018	393.610	0	0	393.610	2022-2026	322
Totaal		4.792.830	-2.464.300	-360.820	1.967.710		4.132

2018					
	Uitstaande opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Waarde van het aandeel	Range uitoefenprijs	Gewogen resterende gemiddelde looptijd (in jaren)
Uitstaand bij aanvang periode	1.893.720	7,83			
Toegekend in periode	393.610				
Verbeurd verklaarde opties	-25.920	8,62			
Uitgeoefende opties	-293.700	6,92	9,02		
Vervallen opties	0				
Uitstaand op einde periode	1.967.710	8,20			
Uitoefenbaar op einde periode	563.400	6,72		5,92 - 7,28	2,23

2017					
	Uitstaande opties	Gewogen gemiddelde uitoefenprijs	Waarde van het aandeel	Range uitoefenprijs	Gewogen resterende gemiddelde looptijd (in jaren)
Uitstaand bij aanvang periode	1.616.800	7,50			
Toegekend in periode	381.720				
Verbeurd verklaarde opties	-28.200	7,93			
Uitgeoefende opties	-76.600	5,05	8,71		
Vervallen opties	0				
Uitstaand op einde periode	1.893.720	7,83			
Uitoefenbaar op einde periode	330.000	6,00		5,92 - 6,06	1,86

11.3.2 Pensioenplannen

De Bank heeft voor haar werknemers zowel pensioenplannen van het type te bereiken doel als van het type vaste bijdragen afgesloten. De plannen zijn onderschreven bij verzekeraars in het kader van tak 21 (levensverzekeringen met tariefgarantie).

De Belgische wetgeving vereist dat een werkgever op de vaste bijdrageplannen een minimumrendement van 3,25% garandeert op zijn eigen bijdragen aan de plannen (er zijn geen werknemersbijdragen bij deze plannen) en dit voor alle stortingen tot en met 31/12/2015 en tot aan de pensioenleeftijd. Vanaf 1 januari 2016 is de wet van 18 december 2015 in voege getreden die stelt dat de WAP (wet aanvullend pensioen) -rendementsgarantie in hoofde van de werkgever een “variabele” rentevoet zal zijn, gekoppeld aan het rendement op de obligatiemarkt die jaarlijks per 1 januari zal worden vastgesteld op basis van een formule vastgesteld in de WAP. Sinds 2016 bleef deze rendementsgarantie ongewijzigd op 1,75%.

De garantie die de werkgever in het kader van de WAP verstrekt is een secundaire garantie. Enkel in het geval dat het door de verzekeraar gegarandeerde rendement op fondsbeleggingen lager is dan het wettelijk gegarandeerde rendement moet de werkgever het tekort bijpassen.

Vanaf 2016 worden die vaste bijdrageplannen die voorzien in een hogere werkgeversbijdrage als een bepaalde anciënniteit bereikt wordt, boekhoudkundig verwerkt als te bereiken doel plannen overeenkomstig IAS 19. Bij dit type vaste bijdrageplannen is de kans op eventuele tekorten immers het grootst.

Voor alle te bereiken doel plannen wordt overeenkomstig IAS 19 een actuariële berekening uitgevoerd volgens de Projected Unit Credit methode. Vanaf 2016 worden de fondsbeleggingen gewaardeerd als de verdisconteerde waarde van de reserves, rekening houdend met de tariefgaranties van de verzekeraars.

De nettoverplichting maakt deel uit van de rubriek Personeelsbeloningen binnen de Overige verplichtingen op de balans (toelichting 9.13). Aan het dienstjaar toegerekende pensioen- en rentekosten worden – verminderd met het verwacht rendement op de fondsbeleggingen - opgenomen bij de personeelskosten in de winst- en verliesrekening (toelichting 10.9). Actuariële winsten en verliezen worden verwerkt als niet-gerealiseerde resultaten in het eigen vermogen (zie de rubriek Actuariële winsten en verliezen op de te bereiken doel plannen in het overzicht van het totaalresultaat en in het overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen).

I. TE BEREIKEN DOEL PENSIOENPLANNEN		2018	2017
1. Bedragen opgenomen in de balans			
Nettoverplichtingen (+)/vorderingen (-) uit hoofde van gefinancierde te bereiken doel plannen		1.155	995
Contante waarde van volledig of gedeeltelijk gefinancierde brutoverplichtingen		8.180	7.752
Reële waarde van fondsbeleggingen (-)		-7.025	-6.758
Nettoverplichtingen (+)/vorderingen (-) uit hoofde van te bereiken doel plannen, zoals opgenomen op de balans		1.155	995
Verplichtingen		1.155	995
Activa (-)		0	0
Bewegingen in de nettoverplichtingen (+)/vorderingen (-) uit hoofde van te bereiken doel plannen, zoals opgenomen op de balans			
Verplichtingen uit hoofde van te bereiken doel plannen, beginsaldo		995	828
Toename door bedrijfscombinatie			
Betaalde bijdragen (-)		-314	-282
Opgenomen lasten (detail in rubriek 2.)		372	406
Actuariële winsten (-) verwerkt in niet-gerealiseerde resultaten		102	42
Andere toename/afname (-)		0	0
Verplichtingen uit hoofde van te bereiken doel plannen, eindsaldo		1.155	995

2. Nettolasten opgenomen in de resultatenrekening (zie rubriek Personeelskosten, toelichting 9.9)	372	406
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	358	396
Rentekosten	132	109
Verwacht rendement op fondsbeleggingen (-)	-118	-99
3a. Bewegingen in de contante waarde van de brutoverplichting		
Contante waarde van de brutoverplichting, beginsaldo	7.752	7.674
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	358	396
Rentekosten	132	109
Uitbetaalde vergoedingen (-)	-141	-345
Actuariële winsten (-) en verliezen (+)	78	-81
- door wijzigingen in financiële assumpties	89	-208
- door wijzigingen in demografische assumpties	0	0
- door ervaringsaanpassingen	-10	127
Winsten (-) en verliezen (+) bij afwikkeling	0	0
Andere toename (+) / afname (-)	0	0
Contante waarde van de brutoverplichting, eindsaldo	8.180	7.752
3b. Bewegingen in de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen, beginsaldo	-6.758	-6.845
Verwacht rendement op fondsbeleggingen (-)	-118	-99
Actuariële winsten (-) en verliezen (+)	24	123
- correctie naar werkelijk rendement	24	123
- overige correcties	0	0
Door de werkgever gestorte premies	-314	-282
Uitbetaalde vergoedingen (+)	141	345
Andere toename (-) / afname (+)	0	0
Reële waarde van fondsbeleggingen, eindsaldo	-7.025	-6.758
4. Voornaamste actuariële veronderstellingen		
Disconteringsvoet	1,45%- 1,75% (*)	1,60%- 1,80% (*)
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	1,45%- 1,75% (*)	1,60%- 1,80% (*)
Verwacht percentage van loonsverhogingen	2,80%	2,80%
Inflatie	2,00%	2,00%
Sterftetafels	MR/FR	MR/FR
(*) 1,45% (2017: 1,60%) voor groep plannen met laagste duration, 1,75% (2017: 1,80%) voor groep plannen met hoogste duration		
5. Sensitiviteitsanalyse: impact op de contante waarde van de brutoverplichting		
Disconteringsvoet		
- stijging met 25 basispunten	-2,72%	-2,91%
- daling met 25 basispunten	2,83%	3,04%
Verwacht percentage van loonsverhogingen		
- stijging met 25 basispunten	0,55%	0,60%
- daling met 25 basispunten	-0,53%	-0,57%

6. Overige informatie

Verwachte werkgeversbijdragen in volgend boekjaar	327	296
Duration van de brutoverplichting (in jaren)	14,3	14,9

II. PENSIOENPLANNEN MET VASTE BIJDRAGEN	2018	2017
Totaal kosten opgenomen in de resultatenrekening (zie rubriek Personeelskosten, toelichting 9.9)	-1.941	-1.761

Voor vaste bijdrageplannen worden de door de Bank gestorte premies als lasten in resultaat genomen. Jaarlijks bekijkt de Bank voor deze plannen of de gecumuleerde (mathematische) reserves in lijn liggen met de wettelijk gewaarborgde minimumreserves, zoals hierboven omschreven. Op basis van de recentste informatie van de verzekeraars Axa en AG bedragen de gewaarborgde minimumreserves 24,7 mio en zijn de opgebouwde reserves met 27,1 mio eur ruim voldoende. Er wordt in 2018 geen bijkomende verplichting opgenomen voor enkele kleine individuele tekorten.

12. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich geen belangrijke gebeurtenissen (positieve of negatieve) voorgedaan tussen 31/12/2018, de balansdatum en 25/03/2019, datum van goedkeuring tot publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur.

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Bank J. Van Breda & C° NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris van Bank J. Van Breda & C° NV (de "Vennootschap") en van de dochterondernemingen (samen de "Groep"). Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde balans op 31 december 2018, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht van het boekjaar afgesloten op 31 december 2018 en over de toelichting (alle stukken gezamenlijk de "Geconsolideerde Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden als commissaris benoemd door de algemene vergadering op 22 maart 2018, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die zal beraadslagen over de Geconsolideerde Jaarrekening afgesloten op 31 december 2020. We hebben de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de Groep voor één boekjaar uitgevoerd.

Verslag over de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de Geconsolideerde Jaarrekening van Bank J. Van Breda & C° NV, die de geconsolideerde balans op 31 december 2018 omvat, alsook de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd overzicht van wijzigingen in het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een geconsolideerd balanstotaal van € 5.820.019 duizend en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van € 42.260 duizend.

Naar ons oordeel geeft de Geconsolideerde Jaarrekening een getrouw beeld van het geconsolideerde eigen vermogen en van de geconsolideerde financiële positie van de Groep op 31 december 2018, alsook van de geconsolideerde resultaten en de geconsolideerde kasstromen voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de

Europese Unie ("IFRS") en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards on Auditing ("ISAs"). Onze verantwoordelijkheden uit hoofde van die standaarden zijn nader beschreven in het gedeelte "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening" van ons verslag.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

De kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die volgens ons professioneel oordeel het meest significant waren bij onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de huidige verslagperiode.

Deze aangelegenheden werden behandeld in de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening als een geheel en bij het vormen van ons oordeel hieromtrent en derhalve formuleren wij geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Waardering van de leningen en voorschotten aan klanten

Beschrijving van het kernpunt

De netto portefeuille van leningen en voorschotten aan klanten bedroeg EUR 4.797.177 duizend op 31 december 2018. Leningen en voorschotten aan klanten worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs verminderd met de bijzondere waardeverminderingen voor kredietverliezen (EUR 33.446 duizend). Het bepalen van bijzondere waardeverminderingen voor kredietverliezen vereist een significante beoordeling vanwege het management, zoals het identificeren van leningen en voorschotten aan klanten die verslechteren, de beoordeling van het objectief bewijs voor bijzondere waardevermindering, de waardering van het onderpand en de inschatting van de realiseerbare waarde. Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken en -assumpties kan tot aanzienlijk verschillende inschattingen van bijzondere waardeverminderingen voor kredietverliezen leiden. Vanwege de significantie van leningen en voorschotten aan klanten en de gerelateerde onzekerheid bij de inschatting van de kredietverliezen, beschouwen we de waardering van de leningen en voorschotten aan klanten als een kernpunt voor onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

Met betrekking tot de waardering van de leningen en voorschotten aan klanten hebben we onder andere de volgende audit-procedures uitgevoerd:

- We hebben de opzet en de effectiviteit van controles geëvalueerd met betrekking tot de waardering van leningen en voorschotten aan klanten en onderpandgegevens, de bepaling van risico ratings en het proces voor de identificatie en beheer van betalingsachterstanden.
- We hebben controleprocedures uitgevoerd om portefeuilles met een hoog risico te identificeren. Deze procedures omvatten ondermeer een evaluatie van de stresstesten zoals uitgevoerd door het management.
- We hebben op steekproefbasis kredietdossiers nagekeken om de invorderbaarheid van de leningen en voorschotten aan klanten te beoordelen. Hierdoor hebben we de waarschijnlijkheid van de realisatie, de waardering van het onderpand en andere mogelijke bronnen van terugbetaling beoordeeld.
- Voor bijzondere waardevermindering van leningen en voorschotten aan klanten berekend op collectieve basis, hebben we de belangrijkste inputvariabelen en aannames voor de modellen geëvalueerd. We hebben de rekenkundige nauwkeurigheid van de modellen getest.
- We hebben de belangrijkste assumpties die door het management zijn gehanteerd, vergeleken met onze kennis van de relevante industrieën en bedrijfsomgevingen.
- We hebben geëvalueerd of de toelichtingen bij de Geconsolideerde Jaarrekening op een adequate manier de kredietrisicopositie reflecteerden, inclusief de controles over identificatie en toelichting van leningen met respijt ("forbearance"), de waardering van het onderpand en de sensitiviteitsanalyse van belangrijke veronderstellingen.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met IFRS en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor een systeem van interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

In het kader van de opstelling van de Geconsolideerde Jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven; het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Vennootschap te vereffenen of om de bedrijfsactiviteiten stop te zetten of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle over de Geconsolideerde Jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de Geconsolideerde Jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISAs is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van

materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van de Geconsolideerde Jaarrekening beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISAs, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van het systeem van interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in het systeem van interne beheersing dat relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van het systeem van interne beheersing van de Vennootschap en van de Groep;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;

**Verslag van de commissaris van 25 maart 2019 over
de Geconsolideerde Jaarrekening van Bank J. Van Breda & C°NV
over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018 (vervolg)**

- ▶ het concluderen van de aanvaardbaarheid van de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling, en op basis van de verkregen controle-informatie, concluderen of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap en de Groep om de continuïteit te handhaven. Als we besluiten dat er sprake is van een onzekerheid van materieel belang, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de Geconsolideerde Jaarrekening of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de continuïteit van de Vennootschap of van de Groep niet langer gehandhaafd kan worden;
- ▶ het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de Geconsolideerde Jaarrekening, en of deze Geconsolideerde Jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité binnen het bestuursorgaan, onder andere over de

geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die we identificeren gedurende onze controle.

Omdat we de eindverantwoordelijkheid voor ons oordeel dragen, zijn we ook verantwoordelijk voor het organiseren, het toezicht en het uitvoeren van de controle van de dochterondernemingen van de Groep. In die zin hebben wij de aard en omvang van de controleprocedures voor deze entiteiten van de Groep bepaald.

We verstrekken aan het auditcomité binnen het bestuursorgaan een verklaring dat we de relevante deontologische vereisten inzake onafhankelijkheid naleven en we melden hierin alle relaties en andere aangelegenheden die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid zouden kunnen beïnvloeden, alsook, voor zover van toepassing, de bijbehorende maatregelen die we getroffen hebben om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Aan de hand van de aangelegenheden die met het auditcomité binnen het bestuursorgaan besproken worden, bepalen we de aangelegenheden die het meest significant waren bij de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening over de huidige periode en die daarom de kernpunten van onze controle uitmaken. We beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien) bij de in België van toepassing zijnde ISAs, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag, de andere informatie opgenomen in het jaarrapport te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, stemt dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening overeen met de Geconsolideerde Jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening opgesteld overeenkomstig artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen, anderzijds.

In de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport, zijnde hoofdstuk "Maatschappelijk verantwoord ondernemen" een afwijking van materieel belang bevatten, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 119, § 2 van het Wetboek van vennootschappen, werd opgenomen in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening. De Groep heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gedeeltelijk gebaseerd op bepaalde aspecten van de Global Reporting Initiative ("GRI"). Wij spreken ons evenwel niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het in het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening vermelde de Global Reporting Initiative ("GRI"). Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over individuele elementen opgenomen in deze niet-financiële informatie.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening en zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.

De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de Geconsolideerde Jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Brussel, 25 maart 2019

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Christel Weymeersch*
Vennoot

* Handelend in naam van een BVBA

19CW0116

Bank J. Van Breda & C° is een gespecialiseerde adviesbank die zich uitsluitend richt tot ondernemers en vrije beroepen. Wij helpen u bij de systematische opbouw en de bescherming van uw vermogen.

Bij ons kan u rekenen op een persoonlijke, proactieve begeleiding. Zowel privé als professioneel. Uw leven lang.

Het geklasseerde, voormalige goederenstation Antwerpen-Zuid werd volledig gerestaureerd en is nu de zetel van Bank J. Van Breda & C°.

Vragen?

Neem contact op met:

Katrien.Haegeman@bankvanbreda.be
Verantwoordelijke interne en externe rapportering

Luk.Lammens@bankvanbreda.be
Woordvoerder

03 217 53 33
elke bankwerkdag van 9 tot 17u

Bank J. Van Breda & C°
Ledeganckkaai 7
2000 Antwerpen

www.bankvanbreda.be/contact

Enkel voor ondernemers en vrije beroepen
www.bankvanbreda.be

 **Bank
J. Van Breda & C°**

Verantwoordelijke uitgever:
Luk.Lammens@bankvanbreda.be
Ledeganckkaai 7, 2000 Antwerpen